

Vol. VII
No. 4

31st July, 1959
(Friday)

**ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES
OFFICIAL REPORT**

Part II—Proceedings other than Questions and Answers.

CONTENTS

	PAGES
Business of the House	221—223
Calling attention to matters of urgent Public importance	
Alleged famine conditions in Chittoor District (not admitted)	223—224
Lowering the height of Nagarjunasagar dam as reported by Gadgil Committee (Postponed)	224
Business of the House	224—225
Papers laid on the Table of the House	
Amendments to Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957	225
Amendments to Rule 63 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957	225
Motion on Address by the Governor	
—Discussion not concluded	225—302

Note - * at the commencement of the speech denotes confirmation not received in time from the Member.

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES**

[PART II—Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

---

*Fourth day of the Ninth Session of
the Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 31st July, 1959.

The House met at Half Past Eight of the Clock

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR]

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I.)

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్ - ఇద్దరు గౌరవసభ్యులు - శ్రీ బి. రత్నసభాపతి,
శ్రీ జి. రాములు గార్లు వ్రాశారు.

“We request to intimate to you that we both Sri B. Ratnasabhapathi and Sri G. Ramulu are the members of the socialist party and we request that we may be allotted seats separately in the Assembly.”

వారు ఇంకొక పార్టీలో - స్వతంత్రపార్టీలోగాని, సోషలిస్టు డెమాక్రటిక్ పార్టీలోగాని చేరదలచుకోలేదు అని వ్రాశారు. సోషలిస్టుగానే ఉంటామంటున్నాడు. మాకు అభ్యంతరం లేదు. వేరే కూర్చోనబెడతాము—

ఇంకొకరు half-an-hour discussion అడుగుతున్నారు. I am not allowing it.

శ్రీ కె. యల్, నరసింహారావు ఇల్లందు - జనరల్ : Half-an-hour discussion దేనిమీద, ఎవరు అడిగారు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది allow చేస్తే చెబుతానుగాని లేకపోతే చెప్పనక్కర లేదు.

నిన్న బిజినెస్ ఎడ్వైజరీకమిటీ కూర్పుని యీ ప్రకారంగా బిజినెస్ ఉండాలని నిర్ణయించటం జరిగింది. ఆగస్టు 14 వరకు ప్రోగ్రామ్ నిర్ణయించాము. ఆగస్టు 15 స్వాతంత్ర్య దినోత్సవము. 16వ తేదీ ఆదివారం సెలవు. తరువాత రెండు రోజులు కూడ అఫెంట్లీ ఉంటుంది. వీలైతే మూడు రోజులు ఉండవచ్చు. కనీసం రెండు రోజులలో పూర్తి చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. 17, 18 తేదీలలో ఏమి వర్క్ తీసుకోబడుతుందో, తర్వాత చూస్తాము. 14వ తేదీ వరకు ఉన్నటువంటి ప్రోగ్రామ్ను యీ విధంగా నిర్ణయించాము.

1-8-1959
(Saturday)

- 1. Presentation of the Demands for Excess Grants.
- 2. Fourth and last day of discussion on the Governor's Address.

3-8-1959

(Monday)

5-8-1959

(Wednesday)

6-8-1959

(Thursday)

7-8-1959

(Friday)

8-8-1959

(Saturday)

- Consideration and passing of the Andhra Pradesh Panchayat Samithis and Zilla Parishads Bill, 1959 as reported by the Regional Committee.

4-8-1959

(Tuesday)

- 1. Presentation of the Supplementary statement of expenditure for 1959-60.
- 2. Discussion and Voting on the Demands for Excess Grants.

10-8-1959

(Monday)

- 1. The Appropriation Bill, in respect of the Demands for Excess Grants.
- 2. Other Government Bills.

11-8-1959

(Tuesday)

- Non-official Business.

12-8-1959

(Wednesday)

- Discussion and Voting on the Supplementary Grants.

- 13-8-1959 — 1. The Andhra Salaries and Removal of Disqualifications (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1959.
- (Thursday) 2. The Andhra Pradesh Buildings (Lease, Rent and Eviction Control) Bill, 1959.
- 14-8-1959 — 1. The Appropriation Bill on Supplementary Grants.
- (Friday) 2. All Bills to be referred to Regional Committee.

The Committee agreed that some Bills which require no reference to the Regional Committee and Bills other than these that have come from the Select Committees, might be first introduced in the Council, as a measure of distribution of business between the two Houses in this Session,

ఈ విధంగా నిర్ణయించాము. ఇది మీ రంతా అంగీకరిస్తారని తలుస్తాను.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

Alleged famine conditions in Chittoor District

మిస్టర్ స్పీకర్ : తరువాత, చిత్తూరుజిల్లాలో ఫామిన్ కండిషన్స్ ఉన్నాయని, ఆ పరిస్థితిని చర్చించాలని శ్రీ చంగల్రాయవాయిడుగారు రూలు 74 క్రింద పంపించారు. ఈ విషయం రెవిన్యూ మినిష్టర్ గారికి సంబంధించింది అనుకొంటాను. మంత్రిగారు ఎప్పుడు సమాధానం చెబుతారో?

శ్రీ ఎ.కె.నంజీవరెడ్డి ముఖ్యమంత్రి : ఇంకా సీజన్ మొదలు కాలేదు. ఇంకా సీజన్ చాలా ఉన్నది. అప్పుడే ఫామిన్ కండిషన్స్ ఉన్నాయని చెప్పటం మంచిది కాదు. ఫామిన్ కండిషన్స్ ఉండాలని కోరటం కూడమంచిది కాదు. మనం ఫామిన్ కండిషన్స్ ఏర్పడ కూడనే భావిద్దాము. ఒక వేళ ఫామిన్ కండిషన్స్ ఏవైతా ఏర్పడితే, తర్వాత అసెంబ్లీ సెషన్ లో చర్చించుకోవచ్చును. ఇప్పుడే దానిని గురించి ఆలోచించటం మంచిదికాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ చంగల్రాయనాయుడుగారు రూలు 74 క్రింద ఇచ్చింది వస్తుతం తోసివేస్తున్నాను. వచ్చే అసెంబ్లీ సమావేశానికి, అవసరమైతే చూసుకోవచ్చును. అటువంటి అవసరం రాకూడదనే దైవాన్ని కోరదాము.

*Lowering the height of Nagarjunasagar Dam
as reported by Gadgil Committee (Postponed)*

మిస్టర్ స్పీకర్ : తరువాత, ఇంకో విషయము ఉన్నది. నాగార్జునసాగర్ రిజర్వాయర్ కట్ట ఎత్తు తగ్గించాలని, శ్రీకైలం అనకట్ట ఎత్తు పెంచాలని ఏదో కమిటీ రికమెండ్ చేసిందని, శ్రీకైలం కట్ట ఎత్తు పెంచితే కర్నూలు, ఆలంపురం మొదలైన ప్రాంతాలు మునిగిపోతాయనే భయం ప్రజలలో ఎక్కువగా ఉన్నదని పత్రికలలో వార్తలు వచ్చాయి. దానిని గురించి ఒక గంట చర్చిస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : దానికి నాకు ఆశ్చర్యలేదుగాని నిన్న గోపాల కృష్ణయ్యగారు దాని విషయం మాట్లాడారు. నేను రేపు నా రిఫ్లెక్షన్ లో ఆ విషయం గురించి చెబుతాను. దానిని గురించి నా దగ్గర ఉన్న ఇన్ ఫర్మేషన్ నేను చెబుతాను. తరువాత మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రేపు ముఖ్యమంత్రిగారు సమాధానం చెప్పిన తర్వాత, ఇంకా అవసరమైతే, సోమవారం నాడు ఇరిగేషన్ మంత్రిగారు ఫ్లేట్ మెంట్ చేస్తారు ఈ విషయాన్ని సోమవారం నాటికి వాయిదా వేస్తున్నాను.

BUSINESS OF THE HOUSE

ఒక గౌరవసభ్యుడు : అధ్యక్షా, రెవిన్యూ మంత్రిగారు వరదలవల్ల నష్టపడిన ప్రాంతాలలో టూర్ చేసి వచ్చారు. వారు వివరాలను తెల్పితే బాగుంటుంది. వారు ఒక ఫ్లేట్ మెంట్ ఇస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వరదలవల్ల వచ్చిన గోదావరిజిల్లాలో నష్టం జరిగినమాట నిజమే. గౌరవ సభ్యులు కావాలనుకొంటే, తమతమ ప్రాంతంలో వరదలవల్ల కలిగిన నష్టమును గురించి, పరిస్థితుల గురించి ఇక్కడ తర్వాత చర్చించుకోవచ్చు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు ఫ్లేట్ మెంట్ ఇవ్వవలసిన అవసరం లేదు.

శ్రీమతి సి. అమ్మన్నరాజు (అత్తిలి) : అధ్యక్షా, మీరు ఆ పరిస్థితులపై చర్చ జరపటానికి అంగీకరించినందుకు సంతోషము. మేము ఆ ప్రాంతాలు తిరగలేదు. అక్కడి పరిస్థితులు మేర్మలో చూశాము. రెవిన్యూ మంత్రిగారు వరద ప్రాంతాలు చూసి వచ్చారు. వారు చెప్పారేమో, ఆ ప్రాంతాల్ని చూసి వచ్చినందుకు వారికి నా దవ్వవాదాలు తెలుపుతున్నాను. వారు చూసిన విషయాలను అక్కడ

ఈన్న పరిస్థితులను గురించి మంత్రిగారు స్టేట్ మెంట్ ఇస్తే బాగుంటుంది. వారి స్టేట్ మెంట్ వైన డిస్కషన్ జరిపితే బాగుంటుంది. అందుచేత మంత్రిగారు స్టేట్ మెంటు ఇస్తే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు ఆ పార్లమెంటుకు వెళ్లి చూసి వచ్చారు. వెళ్ళని వారి కొరకు ప్రత్యేకంగా కవుడు స్టేట్ మెంటు ఇవ్వ వలసిన అవసరం లేదు

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Amendment to Andhra Pradesh General Sales Tax

Rules, 1957.

The Finance Minister (Sri K. Brahmananda Reddy) : Sir, I beg to lay on the Table under Sub-section (4) of section 39 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957, a copy of the amendments to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957, published at pages (1-3 of the Rules Supplement to Part-1 of the Andhra Pradesh Gazette Extraordinary dated 28th April, 1959.

Mr. Speaker : Paper laid on the Table.

Amendments to Rule 63 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957

Sri K. Brahmananda Reddy : Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (4) of section 39 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957, a copy of the amendment to rule 63 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957, published at pages 390-391 of Rules Supplement to Part-I of the Andhra Pradesh Gazette dated 2nd July, 1959.

Mr. Speaker : Paper laid on the Table.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

Sri P. Narasinga Rao (Huzurabad-General) : Sir, I beg to move :

Add the following at the end-

"But regrets to note that the address does not disclose the actual programmes, legislative and executive, of the

Government for the current year within the spirit of Article 176 (1) of the Constitution of India under which it was given ”

Add the following at the end—

“But regrets to note that the Government has failed to discharge the duties entrusted to it under Article 45 of the Constitution of India, to provide within a period of ten years (by 1960) from the commencement of the Constitution (1950) for free and compulsory education for all children until they complete the age of fourteen years”

Add the following at the end—

“But regrets to note that the address has not referred to the progress, if any, so far made in the field of secondary and University education and whether Government propose to raise the salaries of the Elementary and Secondary Schools teachers and also those of the College and University teachers as recommended by the University Grants Commission by utilising the funds assured by the Commission and the Government of India on the basis of matching contributions.”

Add the following at the end—

“But regrets to note that the address does not state what steps Government propose to take to provide employment to thousands of Elementary School teachers now thrown out of employment on account of the Government raising the normal attendance of pupils per teacher beyond 20, before contemplating to trainup further teachers.”

Add the following at the end—

“But regrets to note that the Government failed—

(i) to appreciate and accept, in the matter of selection of candidates to the Engineering and Medical Colleges, the legitimate demand of the scheduled castes, Tribes and other Backward classes that such of their candidates who could otherwise be selected from the general pool purely on merit, should be selected from the general pool only and that the quota exclusively reserved for their castes or

classes should be filled in by their remaining candidates excluding those who would be selected from the general pool on merit only; and

(ii) to provide reservation of seats for scheduled castes Tribes and other Backward classes in Medical Colleges, Technical or other Institutions imparting professional courses but maintained or managed by private individuals or bodies in view of the enormous amounts of public money spent by the Government on such institutions by way of grants"

Add the following at the end—

"But regrets to note that the Government failed to takeover to itself, even by the end of 1960, Rural Dispensaries, atleast at the Taluk level, as at present, they could not provide any satisfactory medical assistance to the millions of rural population, maintained, as they are, by the local boards who have no financial stability."

Add the following at the end—

"But regrets to note that Government failed—

(i) to convince the Government of India for the creation of a separate Food Zone for the State with a view to first satisfy the needs of the people of the State at prices consistant with their purchasing power and thus stabilize the soaring prices of food grains now prevailing in the State, or atleast to start fair price shops at all places till such time when prices stabilize in the normal course; and

(ii) to indicate how and when the lakhs of acres of cultivable land now at its disposal, is going to be distributed to the landless poor persons, and the progress, if any, already made in that direction."

Add the following at the end—

"But regrets to note that Government failed to define and provide so far, a "Living Wage" to all workers, agricultural, industrial, or otherwise or create for them work or conditions of work ensuring a decent standard of

life for them as contemplated under Article 43 of the Constitution of India."

Add the following at the end—

"But regrets to note that Government failed to hold elections to all District or other Co-operative Marketing Federations or Societies, as the case may be, which have arbitrarily been superseded, to serve the ends of the Party in Power."

Add the following at the end—

"But regrets to note that Government failed to take effective steps to prevent abnormal wastage of crores of rupees of public monies that are being invested on Irrigation, Electricity and other developmental schemes, on account of their slow and poor type of execution and particularly, that Government failed to take any action against the persons concerned for the loss of enormous amounts of public monies in the construction of the K. C. canal (cementing of canal work) and the Kaddam Project though clearly pointed out by the Estimates committee of the Assembly."

Add the following at the end—

"But regrets to note to refer to the progress of the work relating to Budameru Drainage Scheme in Krishna District (Diversion Canal, Flood Banks etc.), up till now."

Add the following at the end—

"But regrets to note to take any steps so far to control floods of (a) TAMMILERU, (b) ERRAKALVA, (c) ENAMADURRU DRAIN in West Godavary District and the GUNDERU DRAIN in Divi and Bandar Taluks of Krishna District which are a recurring manace to the lives and properties of the people of the districts concerned every year."

Add the following at the end—

"But regrets to note to take any steps to straighten and widen the "UPPUTERU DRAIN" to empty the flood waters of "KOLLERU LAKE" and thus, save crops

raised in thousands of acres of wet land every year in Krishna and West Godavary Districts ”

Add the following at the end—

“But regrets to note that the address failed to refer to the recent devastating floods of TAMMILERU, ERRA-KALVA, ENAMADURRU DRAIN in the West Godavari District which, besides rendering thousands of people homeless, resulted in the loss of property including crops worth crores of rupees particularly in Eluru, Tadepalligudem, Kovvur and Bhimavaram taluks of West Godavary District ”

Add the following at the end—

“But regrets to note that the address failed to state the actual state of affairs of the various industrial concerns in which the State Government has controlling shares or interest and whether any steps were taken by the State Government since the formation of the State of Andhra Pradesh to improve such industrial concerns of the State which were then in a chaotic condition.”

Add the following at the end—

“But regrets to note whether, after the constitution of the Andhra Pradesh Khadi and Village Industries Board, any schemes other than schemes under the Handloom Industry, were taken up under the Khadi and Village Industries Scheme either by the Board or the Government the amounts, if any, spent on them and the extent of employment created therefrom ”

Add the following at the end—

“But regrets to note that Government failed to provide either alternate employment or ensure their original work, to the thousands of leather workers in the various districts, particularly in Towns like, Eluru, Vijayawada, Rajahmundry, Vijianagaram, Warangal etc., who were thrown out of employment on account of the closure of several tanneries managed by rich capitalists who have

either closed them due to industrial disputes or having left the country for Pakistan or other parts."

Add the following at the end :—

"But regrets to note that the Government failed to concede to the minimum genuine request of the Non-gazetted Employees of the state to co-opt one of their representatives to the Pay Committee, as they did in the case of village officers, only with a view to have their just claims fully and properly presented to the Committee before any final decisions effecting their future, were taken, atleast even after the Government agreed to have the Pay Committee's Report reconsidered by a Cabinet Sub-Committee and that on the other hand, Government resorted to indiscriminate victimisation of the helpless half-starving Non-Gazetted Employees in more than one ways, by pursuing the policy of "Divide and Rule" which is the heritage of the British Imperialistic Regime, in transferring and taking disciplinary action against their chosen representatives on the one hand, and on the other hand promoting to the Gazetted Cadre with higher emoluments, such of those N. G. Os., who were already drawing salaries higher than those of the rest and without any corresponding increase in the salaries of the rest."

Add the following at the end —

"But regrets to note to bring in the necessary legislation contemplated under Article 309 of the Constitution of India to regulate the recruitment and conditions of Service of persons appointed to public services and posts in connection with the affairs of the State and thus ensure security of service and pay to the Government Officers against the indefinite continuance of the exercise of arbitrary powers by the Government under the guise of executive orders though the ultimate power to regulate such service conditions of the Government officers should vest under the said article of the Constitution."

Add the following at the end —

"But regrets to note that the address is silent over the

destinies of over 70% of the total population of the State namely, the scheduled castes, Tribes and other Backward classes which clearly indicate the utter neglect of responsibility on the part of the Government cast on it under the Constitution of India to ameliorate the conditions of these castes, Tribes and classes in all spheres of life within a period of ten years which ends with the current year so as to bring them on a par with the rest of the society by the end of the said period."

Add the following at the end —

"But regrets to note that Government failed to implement the unanimous recommendations of the Committee appointed by the Government in G.O. Ms. No. 170 Education & Endowments dated 25th January, 1956; to suggest ways and means to ameliorate the conditions of the Scheduled Class, Scheduled Tribes and other Backward classes."

Add the following at the end —

"But regrets to note that Government is consistently failing to discharge its obligation to fill in all the posts reserved for scheduled castes, tribes and other Backward classes only from among the members of those castes, tribes or classes deciding the question of suitability, other than educational qualifications, as among the members of those castes, tribes and classes only and not between them on the one hand and all others on the other hand, and without lapsing the reserved posts, if any, not filled in any year due to non-availability of candidates following the lead given in this regard by the Government of India and other State Governments."

Add the following at the end —

"But regret to note that Government failed to take any steps to bring about any reforms in the Administrative Machinery of the State Consistant with the spirit of the times and also to eradicate the evils of corruption, nepotism and redtapism prevelant therein and thus ensure

quick prompt and just disposal of all matters referred to Government by the people."

Add the following at the end —

"But regrets to note that the address failed to mention the progress made on the implementation of the Hyderabad Tenancy and Agricultural Lands Act, 1950 and to indicate when the Government proposed to implement Land Reforms in the Andhra area of the State"

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri V. Ramachandra Rao (Asafnagar) : Sir, I beg to move :

Add the following at the end —

"But regrets for the omission about the seriousness of the Food situation and of the soaring prices of food stuffs in the Andhra Pradesh in general and in the twin cities of Hyderabad and Secunderabad in particular."

Mr. Speaker : Amendment moved.

Sri V. Visweswara Rao (Mylavaram) : Sir, I beg to move :

Add the following at the end —

"But regret for not mentioning about the recent flood in West Godavari and Krishna District."

Add the following at the end —

"But regret for not mentioning of any thing about the partiality of the Government and interference of the Government in day-to-day administration."

Add the following at the end —

"But regret for not mentioning about the raising prices of food stuffs and steps to prevent the raise of prices and starting of fair price shops in the villages."

Add the following at the end —

"But regret to note that no mention is made about the Hospital at Vijayawada which is one of the biggest towns in the State."

Add the following at the end —

“But regret to note that the Government has given a supercession notice to the Vijayawada Municipality which shows the partiality of the Government.”

Add the following at the end —

“But regret to note for not properly supplying the Ammonium Sulphate to the Ryots in proper time.

Add the following at the end —

“But regret to note for not mentioning anything about the paying of compensation to the ryots regarding the Budameru flood banks in Krishna District ”

Add the following at the end —

“But regret to note not a mention has been made about the execution of Upputeru widening works.”

Add the following at the end —

“But regret to note any mention about the implementation and failure of the Government regarding the Prohibition.”

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri B. Sriramamurthy : Sir, I beg to move :

Add the following at the end —

“But regret to note the failure of the Govt. to widen Nadupur Channel and to provide water facilities to Anandapuram (alias) Kottapeth village in Vijayanagaram taluq which area has been experiencing the failure of crops since the last 30 years for want of irrigation facilities.”

Add the following at the end —

“But regret to note the failure of the Govt. to construct a reservoir across the river Champavathi at Jagannadhapuram near Anda which is expected to provide irrigation facilities to several thousands of acres in Vizianagaram and Sahr taluqs.”

Add the following at the end —

“But regret to note the failure of the Govt. to introduce a more rational and socialistic pay structure of its employees by fixing a flooring and a ceiling within the range of 1·10.

Add the following at the end —

శ్రీంగవరపు కోట తాలూకా బొద్దు చారదరిన ఉన్న చిలకల నర్సకట్టుకు సం॥ తరబడి మరమ్మత్తులు చేయించక అయకట్టు రైతాంగానికి ప్రతి ఏడాది కలుగుతున్న తీవ్రమైన పంట నష్టమునకు కారణభూతమగుచున్న ప్రభుత్వ విధానానికి విచారం ప్రకటిస్తున్నాను.

Add the following at the end —

“But regret to note the failure of the Govt. to construct the Gantikonda reservoir on the river Gosthani which is expected to irrigate several thousands of acres in Srungavarapukota, Vizianagaram and Bhemunipatnam taluqs”

Add the following at the end —

“But regret to note the failure of the Government to appoint an enquiry commission to go into the question of Governmental influence and interference in the matters of administration to suit their partisan needs and requirements.”

Add the following at the end —

“But regret to note the failure of the Govt. to unify and increase the scales of pay of the teachers working in aided, Board and Govt. schools, besides their failure to impliment the recommendations of the University Grants Commission with regard to the scales of pay of the teaching staff in the Colleges.”

Add the following at the end —

“But regret to note the Governmental influence and interference in the administration of Universities, either in regard to matters of admission of students or appointment of staff and the regular inroads made into the autonomy of the University and the academic freedom of the staff.”

Add the following at the end —

“But regret to note the failure of the Government to take effective steps to eradicate corruption, wastage and mismanagement in the Government managed industries and projects.”

Add the following at the end —

“But regret to note the deliberate well thought out and planned policy of the Government which leaves no spring of democratic life in Andhra Pradesh either administrative machinery, judiciary or the University without being polluted and corrupted by the vindictive, partisan, antidemocratic and caste ridden attitudes and policies of the ruling clique”

Add the following at the end —

“But regret to note the oft-repeated public declarations by the Ministers that the Government will not attend to development activities in the areas which returned opposition party candidates to the Legislature, which policy indeed acts at the very roots of democratic functioning of a Government, ushering in an era of geographical disintegration, total eclipse of the opposition and a constant State of passive civil war in the State of Andhra Pradesh.”

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri Baswa Maniah (Andhole) : Sir, I beg to move :

Add the following at the end—

“But regret to note the failure to refer to introduction of prohibition in Telengana area.”

Add the following at the end—

“But regret to note omission of reference to schemes to bring down soaring prices of food grains.”

Add the following at the end—

“But regret to note of reference to delays in issuing loans by Land Mortgage Banks”

Add the following at the end—

“But regret to note the failure of providing money to Housing Societies.”

Add the following at the end—

“But regret to note failure of reference to proposals to put an end to corruption prevalent in the Public Works Department.”

Add the following at the end—

“But regret to note failure of adequate supply of medicines to hospitals.”

Add the following at the end—

“But regret to note omission of reference to schemes to introduce free education upto graduation.”

Add the following at the end—

“But regret to note failure to increase the salaries of the non-gazetted officers and teachers.”

Add the following at the end—

“But regret to note failure to stop collecting amounts from the poor towards small savings.”

Add the following at the end—

“But regret to note that there is no mention in the Governor's Address regarding the damages caused to the dwellings of the poor people.”

Add the following at the end —

“But regret to note that there is no mention in the Governor's Address regarding the eradication of the corruption.”

Add the following at the end —

“ But regret to note failure of introduction of schemes to help political sufferers from Telangana area”.

Mr. Speaker: Amendments moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move:

Add the following at the end —

“But regrets for the omission of the dropping of the second phase of the Nagarjunasagar Project, trying to lower the height of the Dam from 590 to   feet, restricting the discharge of the flow of Right Canal Head to 11,000 cusecs, curtailing the ayacut under Right Canal to   acres instead of   which was discussed earlier and try to raise height of the Srisaïlam Hydro Electric Project to about 883 which will submerge Kurnool Town, and also the dropping of Upper Sileru Hydro Electrical Project.”

Add the following at the end —

“But regrets for non-mentioning the distress of the Tobacco Growers having stocks of about 60 millions lbs. costing about Rs 3 crores lying unsold facing a very serious economic crisis and for non-mentioning the failures for sales of this stock by way of negotiations with foreign countries through our embassies in other countries.”

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri K. Ramachandra Reddi : Sir, I beg to move :

తీర్మానమునకు చివర ఈ క్రింది విషయములను చేర్పాలి: —

(నాల్గో లై సులో సేరాల శాతం బాగా పెచ్చింది. అనే వాక్యము నుండి యీ దిగువ వాక్యములను చేర్పాలి)

(కాని ఒక వైపున తీవ్ర సేరాలు తగ్గిన ప్రతివత్సరము అంతే ఉద్దేశంతో పౌర సత్వ హక్కులను భంగపర్చబడి శాంతి భద్రతలు కొంతవరకు చెడిపోయినవి.)

(పేజీ నం 2 ఒకటవ పేరాలో 11 వ లై సు తదుపరి యీ దిగువ వాక్యము లను చేర్పాలి)

(కాని యంతవరకు జాతీయ వికాస కేంద్రాలు మరియు సామాజికభివృద్ధి ప్రాంతాలలో భర్త్యులైయుండిన డబ్బు చాలా దుర్భారంగా అయి, పాలకవర్గ పాక్షి విలపద్బుకొనుటకు ఉపయోగపడింది.)

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri A. Venkata Rama Raju : Sir, I beg to move :-

శిర్డీనమునకు చివర ఈ క్రింది విషయములను చేర్చాలి:—

(సమాజాభివృద్ధి శిర్డీ కలో పేర్కొన్న పంచాయతీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తుల నిర్మాణక్రమం పరోక్ష ఎన్నికల పద్ధతి ప్రజాభిప్రాయ ప్రతిబింబం కానేరదనే విషయాన్ని ప్రస్తావించనందుకు.)

(గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం 9 వ పేజీలో చౌకడిపాల ప్రస్తావనలో పంటల కాలమునకు నేటికీ మధ్య రు. 8 లు వ్యత్యాసం ఉండుటకు కారణం అవసరమైన నిల్వలను చేయుటలో గల లోపాన్ని ప్రస్తావించనందుకు.)

(ప్రధాన లోపాలు పేర్కొనబడే శిర్డీ క చేర్చుటను గూర్చి)

(శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని నాగావళి బ్రిడ్జి, తెలంగాణాలోని కడం డాము ఘటనలకు గల కారణాలపై విచారణ జరిపి తగిన చర్యలు గైకొనని కారణాలను ప్రస్తావించనందుకు.)

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri B Dharmabhiksham : Sir, I beg to move:-

శిర్డీనమునకు చివర ఈ క్రింది విషయములను చేర్చాలి:—

(“శాంతి భద్రతలు” క్రింది 7వ లైనులో పూర్తిగా వినియోగించ గలరు అను వాక్యము తరువాత ఈ క్రింది వాక్యాన్ని చేర్చగలరు.)

(శాంతి భద్రతల పేర పోరహక్కుల భంగము కలిగించు రీతిగా సభలు, ఊరేగింపులు నిషేధించుట పరిమిత మొనర్చుట వగైరా చర్యలు పూనుకున్నందుకు విచారము వెలిబుచ్చుతున్నాను.)

(9 వ పేజీలోని సమాజాభివృద్ధి “టైటిల్ క్రింద 6 వ పేజీలోని 10 వ లైనులో సమితులు ఏర్పడినవి” అను వాక్యము తరువాత ఈ క్రింది వాక్యాన్ని చేర్చాలి.)

(“సమితులపై జరుగుతున్న పంచాయతీ ఎన్నికల్లో స్వేచ్ఛాయుత వాతావరణము లేకుండ అధికార పార్టీ అధికార దుర్వినియోగము పరచి అడ్మినిస్ట్రేషన్ ను తమ అనుకూలంగా మార్చుకున్నందుకు విచారాన్ని తెలియజేస్తున్నాను.)

(16వ పేజీలో “రహదార్లు” టైటిల్ క్రింది పేరాలో తర్వాత ఈ క్రింది పేరాను చేర్చాలి.

“తెలంగాణా గ్రామీణ ప్రాంతములో తాలూకా కేంద్రాలను గాఢమ ప్రధాన కేంద్రాలు కలుపు రోడ్లు, వ్యాపార పంటలు, ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు క్రింది పంటను మార్కెటుకు పంపుటకు ఇప్పటి వరకు రోడ్ల నిర్మాణం జరుపక పోవటం విచారకరమని తెలియ జేస్తున్నాను.)

(12 వేల హైవేను ఎంప్లాయింట్ల సర్వీసులను రెగ్యులరు చేయటం, జీవ నానికి సరిపోను వేజెసును నిర్ణయించటములో ప్రభుత్వం విఫలత చెందింది. రి రూపాయల కరువు బత్యము, హైవేను ఎంప్లాయింట్లకు ఇవ్వాలన్న నిర్ణయాన్ని అర్థ సంవత్సరం గడిచినప్పటికి అమలులో పెట్టవందుకు విచారాన్ని తెలియ జేస్తున్నాను.)

(9వ పేజీలోని “చౌవుక ధర దుకాణాలు” అను పేరా చివరి వాక్యము (10 వ పేజీలో)

ఇందులో కొంత భాగము.....అమ్మబడగలవు” తర్వాత ఈ క్రింది వాక్యాలను చేర్చగలరు.)

(“ప్రభుత్వము, ఆహార ధాన్యాల ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోవడం వలన తాలూకా, జిల్లా కేంద్రాల్లో, పల్లెలలో, రెవెన్యూ ఫిర్కాలలో చౌవుక ధరలకు ఆహార ధాన్యం దుకాణాల ద్వారా అమ్మించుటలో విఫలత జెందినందులకు నిరసన ప్రకటిస్తున్నాను.)

(6వ పేజీలోని “విద్యాప్రమాణాల అభివృద్ధికేమి” అను పేరా తర్వాత ఈ క్రింది వాక్యములను చేర్చగలరు.

“కాని అధ్యాపకుల వేతనముల సమర్థ వరిష్కరించక పోవటం ఉచితంగా ఉన్నత విద్య గర్హించాలన్న సూత్రాన్ని అమల్లో పెట్టుటలో ప్రధానమైన చర్యలను తీసుకోలేక పోవటం గురించి విచారాన్ని తెలుపుతున్నాను.”)

(10వ పేజీ “టైటిల్ క్రింది పేరాలో 4వ లైనులో అనుసరించవల్సి వుంది” తరువాత ఈ క్రింది వాక్యమును చేర్చగలరు

“కాని సహకార సంఘాల మూలసూత్రాలకు భిన్నంగా పార్టీ ప్రయోజనాలు, గ్రూపు ప్రయోజనాలు ముందుంచుకొని నేడవలంబిస్తున్న పద్ధతిని నిరసిస్తున్నాను.)

(10వ పేజీలో సహకార సంఘాలు టైటిల్ క్రింది పేరా తర్వాత ఈ క్రింది పేరాను చేర్చాలి.

“తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఉన్న లక్షలాది గత కార్మికులకు సహకార సంఘాలు గ్రామగ్రామాన నెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వము మస్తాజర్ల ప్రయోజనాలను ముందుంచు కొనుట కారణంగా జంకుతుంది ఇదివరకు నెలకొల్పబడిన సహకార సంఘాలు తమ పార్టీ ప్రయోజనాలదృష్ట్యా అప్పగించబడినందులకు విచారాన్ని ప్రకటిస్తున్నాను)

Mr. Speaker : Amendments moved.

Sri B Sankaraiah : Sir, I beg to move :

తీర్మానమునకు చివర ఈ క్రింది విషయములు చేర్చాలి.—

(ఎక్కువ ఖర్చుతో, ఎక్కువ ఆదాయము, తక్షణమే అధిక పంటలకు అనకాళముగల కావలి, కనుపూరు కాల్వల పథకం విషయము తన ప్రసంగములో గౌ. గవర్నరుగారు తెలుపనందులకు)

(అల్లూరు డైరీనేజ్ స్కీము చీఫ్ ఇంజనీరుగారికి పంపినప్పటికి తక్షణమే 8000 యకరాల పంటను కాపాడే మకు ప్రభుత్వం అక్షరపాయల ఖర్చుతో స్కీములో కొంత భాగాన్ని అమలు జరుపాలని గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు)

(నాగార్జున సాగర్ డామ్ కు ఎత్తు తగ్గించమని శ్రీ గాడ్గిల్ కమిటీ వ్రాయడం కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టు రెండవదశను ఇంతవరకు గుర్తించక పోవడం— అంద్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యీ ప్రాజెక్టు పూర్తి ఇంప్లిమెంటేషనుకు తగిన కృషి చేయక పోవడంవలన ముఖ్యంగా నెల్లూరు జిల్లాకు ప్రాజెక్టు ఉపయోగ పడకుండా పోతుంది. ఇందుకు అవసరమైన (పూర్తి ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి 1 చర్యలను తీసుకోవలసి ఉంటుందని గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతన నిర్ణయము చేసి, ఇంప్లిమెంటు జరిపించవలసిన అవసరాన్ని గురించి గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(అహార వస్తువులు, ఇతర జీవితావసర వస్తువుల ధరల తగ్గింపుకు అవసరమైన చర్యలను తీసుకొనవలసిఉంటుందని కనీసం గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు)

(అంధ్ర ప్రదేశ్ అంతటా చౌక డిపోలు వెంటనే ఏర్పాటుచేసి పేద, మధ్య తరగతి ప్రజలకు కార్మికులకు, అందుబాటులో ఉండే ధరలతో బియ్యం అమ్మించుటకు తక్షణ చర్యలు సూచిస్తూ గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(భూస్వాములంతా భూములను అమ్ముకుంటూ, అన్యాయ క్రాంతం చేస్తూ ప్రభుత్వ భూసంస్కరణలను నిరుగార్చుకూడంటూ ప్రభుత్వం భూస్వాములు ఇరిపే అమ్మకాలను, బినామీ ట్రాను ఫర్లను ఆపుచేస్తూ శాసనం చేయవలసిన అవసరాన్ని గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(ఇందువూరు ఫిల్డు లేబరు కోపరేటివు సొసైటీకి యిచ్చిన ఇందువూరు ప్రసన్న తెలకల్వేర్ పాస్వామి దేవాలయ భూములలో కొన్ని పూర్తిగా పంటపాడై నందున ప్రభుత్వం పూర్తి సిస్టు రెమిషన్ యిచ్చినా ఎండోమెంటు డిపార్టుమెంటు కవులు రెమిషన్ ఇంతవరకు గ్రాంటుచేయలేదు. యీ విషయాన్ని ఎండోమెంటు మంత్రిగారికి అర్జీలుయిచ్చి తెలిపినా ఇంతవరకు రెమిషన్ గ్రాంటుచేయక కాలయాపన చేస్తున్న విషయం గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(ఇందువూరు ఫిల్డు లేబరు సొసైటీకి ఇచ్చిన కవులు అగ్రిమెంటులో ప్రభుత్వం సిస్టురెమిషన్ ఇచ్చినపుడు కవులు రెమిషన్ ఇవ్వాలని వ్యాయామి ఉన్నా ఎండోమెంటు డిపార్టుమెంటువారు పంటలు పూర్తిగా పోయి సిస్టు రెమిషన్ ఇచ్చిన భూములకు కవులు వసూలు చేయమని వ్యాయామి క్రమవిరుద్ధమని గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(మూతెగుంటపాడు ఫిల్డు లేబరు సొసైటీకి లీజుకు ఇచ్చియున్న కైతానపాఠ పాస్వామి అలగపాఠపాస్వామి దేవాలయ భూములు సొసైటీకి దక్కుకుండాచేసే ఉద్దేశంతో కవులు రక్షణ చట్టము సహకార సంఘాలకు వర్తింపదని ఎండో

మెంటు డిపార్టుమెంటువారు దావా వేసియున్నారు. సహకార సంఘాలను అభివృద్ధిచేస్తామని ఒక ప్రక్క ప్రభుత్వం చెబుతున్నా ఎండోమెంటు డిపార్టుమెంటు వారు సొసైటీలపై దావా వేయడం అక్రమమని గౌ. రెవిన్యూ మంత్రిగారికి తెలుపబడినది. యీ విషయమై ప్రభుత్వము సదరు దావాను ఉపసంహరించుకొని మానెగుంటపాడు ఫీల్డ్ లేబరు సొసైటీకి సహాయపడవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించి గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో తెలుపనందులకు)

(పెద్ద ఉద్యోగాలు మొదలు అనేక మంది ఉద్యోగస్తులను సర్వీసు కమీషనుకు పంపక, ప్రభుత్వమే పక్షపాతముతో తన గ్రూపు వారికి ఉద్యోగాలిస్తున్న దీనిని తక్షణమే ఆపుచేసి అన్ని ఉద్యోగాలు సర్వీసుకమీషను నియామకమునకు వదలవలెనని, గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(సర్వీసు కమీషను నూచనలను గూడ పదేపదే ఉల్లంఘించి తన తన అనుయాయులకు ఉద్యోగాలిచ్చే ప్రభుత్వం అధికారముతో ఉండతగదని గౌ. గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో తెలుపనందులకు)

(నాన్ గెజెటెడ్ ఉద్యోగుల వ్యాయమైన కోర్కెలను మన్నించకపోగా కక్షకట్టి ప్రభుత్వం వారిపై చర్యలను తలపెట్టడం తగదని గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(నెల్లూరుజిల్లా, కోవూరు తాలూకా దామరమడుగు గ్రామములలో దేవస్థానము భూములు చేసిన రైతులకు 1881-1882 ఫసతిలో రెండణాలలోపు పంట పండగా సదరు భూములకు నిస్తు రెమిషన్ ప్రభుత్వం ఇచ్చినది. కాలు రైతులు కాలు రెమిషన్ ఇవ్వమని ఎండోమెంటు కమిషనరుగారికి యెన్ని అర్జీలు దాఖలు చేసినను నిస్తు రెమిషన్ గాగ్గింటు చేయక జాగు చేస్తున్న ప్రభుత్వం అందుకు తగిన చర్యలు తీసుకోలేదు. కాలు రైతులకు కాలు రెమిషన్ ఇవ్వవలసిన అవసరాన్ని గుర్తించి గౌ. గవర్నరుగారు తెలుపనందులకు.)

(నెల్లూరుజిల్లా కోవూరు తాలూకా దగదర్తి గ్రామ మారిజనులకు ఇండ్ల స్థలం గాగ్గింటు కాబడినా సదరు స్థలాన్ని మారిజనులకు స్వాధీనం చేయక జాగు చేస్తున్న ప్రభుత్వ చర్యలను గౌ. గవర్నరుగారు ప్రసంగించనందులకు.)

చేనేత పారిశ్రామికాలు గుడ్డ విడుదల గాక నిరుద్యోగముతో అష్టకష్టాలు పడుచుండగా ఇప్పుడు ఇస్తున్న స్పెషల్ రిబేటును తగ్గించిన ప్రభుత్వ చర్యలు సక్రమంకాదని గౌ. గవర్నరు తమ ప్రసంగములో తెలుపనందులకు.)

(ధనికులైన బట్టలమిల్లు యజమానులకు ఇచ్చే ధరకు నిరుపేదలైన చేనేత పారిశ్రామికాలకు నూలు సరఫరా చేయలేని ప్రభుత్వం చేతగాని తనాన్ని గురించి గౌ. గవర్నరుగారి ప్రసంగములో లేనందులకు)

(అభి) కాకు యెగుమతి చేయబడే చేనేత బట్ట హాండ్ కర్చింగ్ కు తగిన వసతులు కల్పించి ప్రభుత్వము ఇందుకు అవసరమైన సహాయముచేసి చేనేత కార్మికులకు సహాయ పడవలసిన అవసరాన్ని గురించి గౌ. గవర్నరుగారి ప్రసంగములో లేనందుకు.)

(రసాయనిక యెరువులు హోల్ సేల్ వ్యాపారమంతా నెల్లూరు జిల్లా మార్కెటింగ్ ఫెడరేషనుకు ఇచ్చినందున నెల్లూరుజిల్లాలో 40 గా అమ్మవలసిన సల్ఫేటు బస్తా రు. 80 00 వరకు యెన్నడూ లేనంతగా బ్లాక్ మార్కెటులో అమ్మబడినది. పైన పేర్కొన్న మార్కెటింగ్ ఫెడరేషను ప్రసిడెంటు అనుయాయులకు మాత్రమే సల్ఫేటు ఇస్తూ ఇతర రైతులకు అనేక నష్టకష్టాలు కలుగ జేసినా గౌ. గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో ఆ విషయము చెప్పనందుకు)

(నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు తాలూకా ఇందలపూరు మట్టి పర్వత్ సొసైటీకి రసాయనిక యెరువులకోటా యంతవరకు ఇవ్వక పోయినా ఆ విషయం గౌ. గవర్నరుగారి ప్రసంగములో లేనందులకు)

(అంటరాని తనంతోను, నిరుద్యోగముతోను, తలదాచుకొనుటకు యిండ్లు లేమితోను, కట్టుటకు గుడ్డలేమితోను, చేసిన కూలి పిచ్చమంతలతో, తీసికొను బంధీలతోను, విద్యా గ్రంథలేమితోను జీవిత వస్తువుల ధర పెరిగినందున కొన్ని తినలేని బాధతోను, గ్రామాలలో భూస్వాముల దౌర్జన్యములకు తాళలేని బాధలతోను, బతుకొక భారమై బ్రతుకు, వారిజను గిరిజన వెనుక బడిన, జాతుల గూర్చి ప్రస్తావించనందుకు విచారించుచున్నాము.)

(నెల్లూరుజిల్లా, రావూరు తాలూకా, మరుపూరు, వెంకటగిరి తాలూకా, మాదాయపాళంలోను, వారిజనులను, పోషల్ బాయ్ కోటకు గురియై బాధ పడుచున్న, వారి బాధల తీర్పు విషయం ప్రస్తావించనందుకు.)

(బండి పట్టాలు ఇతర ఇనుప సామానులు విచలవిడిగా జ్లాక్ మార్కెట్ లో కంట్రోలు లేకుండా రెండు మూడు రెట్లు అమ్ముచున్నా గా. గవర్నరు గారి ప్రసంగములో ఆ విషయం లేనందులకు)

Mr. Speaker. Amendments moved.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు. అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి address ఒక administrative report వలె తయారు చేయబడిందని చాలమంది చెప్పారు. దీనిలో ఒక ప్రధానమైన విషయం అలోచించిందని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో నిరుద్యోగ సమస్య ఏ మోతాదులో ఉన్నది? ఎక్కువ అవుతున్నదా, తగ్గుతున్నదా అనే విషయాన్ని ప్రస్తావించక పోవడం చాల పొరపాటు అని నా భిప్రాయం. మనం Small scale industries క్రింద అనేక రూపాలలో చాల చదువు ఖర్చు చేస్తున్నాం. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో యింకా ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తున్నాం. ఇంత ఖర్చు చేస్తున్నప్పటికీ కూడా నిరుద్యోగ సమస్య రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్నదనే విషయం రిజర్వు బ్యాంకు report వల్ల స్పష్టంగా బోధపడుతున్నది. ఇంత ఖర్చు చేస్తున్నప్పటికీ ఎందువల్ల ఈ నిరుద్యోగుల సౌఖ్య పెరుగుతున్నది, ఆ విషయం మంత్రివర్గం ఆలోచించుకుని తేల్చుకోవలసి ఉన్నది. ఎలా ఈ నిరుద్యోగ సమస్య పెరిగి పోతున్నదో, దీనిని ఎందు వల్ల పరిష్కారం చేయలేక పోతున్నారో, పరిష్కారం చేయలేక పోయినట్లయితే అధికారంలో ఎందుకు కూర్చున్నారో, ఈ పరిష్కారం చేయలేని ప్రభుత్వాన్ని కేంద్రం అయినా ఎందువల్ల dismiss చేయలేదో, లేకపోతే కేంద్రానికే ఆ అసమర్థత ఉండేట్లయితే అది అయినా రాజీనామా ఇచ్చి మళ్ళీ ఎందువల్ల election లకు దిగలేదో, ఇవేమి కూడా మాకు బోధపడకుండా ఉన్నాయి. ఇది చాల ముఖ్యమైనటువంటి విషయం. ఇట్లా ఈ నిరుద్యోగ సమస్య పెరిగి పోయినట్లయితే దేశంలో అశాంతి పెరగడానికి కూడా అవకాశాలు కలుగుతాయి. దీనికి ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుందని నేను వారియొక్క దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను.

మరొక ప్రధానమైన విషయం ఆహార సమస్య. ఆహార పదార్థాల ధర ఎంత ఉండాలి, అనే విషయమై మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారితో నేను తగాదాకు దిగి పోయిపోలేదు. రైతులకు గిట్టుబాటు ధర ఉండాలి. గిట్టుబాటు ధర అంటే ఏమిటి?

అనేది మనం అంతా కూర్చుని రైతులను, కూలీలను, ప్రజలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చర్చించుకుని తేల్చుకోవచ్చు అనేక పట్టణాలలో చౌక డిపోలు పెట్టాలని ఆందోళన చేస్తున్నారు. ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్నాయని రిజర్వు బ్యాంకు రిపోర్టులో వారు స్పష్టంగా చెప్పారు. వాళ్ళు ఎక్కడో ఢిల్లీలో కూర్చుని అంకెలు తయారుచేస్తూ ఉంటారేమోనని నా అనుమానం. అట్లాంటి వాళ్ళే 11 2% పెరిగిందని చెబుతున్నారు. గ్రామాల్లో రూపాయి, అర్ధరూపాయి బియ్యం కొనుక్కునే వాళ్ళు, యింకా చాల అవస్థలు పడుతున్నారు. కొన్ని చోట్ల దొరకకుండా యిబ్బంది పడుతున్నారు పీటన్నిటిని దృష్టిలోకి తీసుకుని మన ప్రభుత్వం ఈ మధ్య శికింద్రాబాద్, హైదరాబాద్ లో చౌక డిపోలు తెరుస్తామని ప్రకటన చేసింది కమ్యూనిస్టు పార్టీవారు చెబితే తిమ్మా రెడ్డిగారు మా మీద విరుచుకుపడి తోగిని పారేస్తారు. అందువల్ల గోల్కొండ పత్రికలో పడినటువంటి సంపాదకీయంలో ఒక భాగాన్ని వారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. "హైదరాబాద్, శికింద్రాబాద్ నగరాలలో కో-ఆపరేటివ్ ల పతానం కొన్ని చౌక దుకాణాలు ప్రారంభించుట జరగగలదని కొన్ని వార్తలు తెలిసినవి. ఈ దుకాణాలు ఈ వారం ప్రారంభించ బడగలవని ఆశింపబడ్డాయి. కాని ఏ కారణం వల్లనో ఈ ఆశయం వెంటనే ఆచరణరూపం దాల్చగల అవకాశం ప్రస్తుతం కన్పించడంలేదు, ఈ విషయమై అధికార-పూర్వకమైన వివరణ జరుగుట మిక్కిలి అవసరం" అని వారు ఒక ప్రకటన చేశారు. పీటన్నిటినిబట్టి ధరలు పెరిగి పోతున్నాయని తెలుస్తున్నది. ఎందువల్ల పెరిగి పోతున్నాయి అనే దాని మీద కూడ రిజర్వు బ్యాంకు ఒక report యిచ్చింది. టోకు వ్యాపారస్థులు యివన్నీ కొని గిడ్డంగులలో నిలవచేస్తున్నారు. ఇవీ Reserve Bank పతానం వెలువడిన report లోని ప్రధానమైన అంశాలు. టోకు వ్యాపారస్థులు యిక్కడ కొని ఎక్కువ లాభాలు సంపాదించాలనే దుర్బుద్ధితో నడుస్తుంటే ప్రభుత్వం వారి మీద ఏమి చర్య తీసుకోబోతున్నదో దీనిలో వివరించలేదు. Reserve Bank యిచ్చిన report నే ఆధారంగా తీసుకొని ఎక్కువగా ధరలు పెంచడానికి కారణ భూతులైన టోకు వ్యాపారస్థుల మీద ఏమి చర్యలు తీసుకోబోతున్నారో చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నది. హైదరాబాదు, శికింద్రాబాదు నగరాలలో చౌక డిపోలు తెరవకపోయినట్లయితే మధ్య తరగతి ప్రజలు, కార్మికులు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులు వీరందరు జీవించడమే కష్టమయే పరిస్థితులు వస్తాయి. పూజ్యులు సుబ్బారావుగారుకూడ ఒక విషయం చెప్పారు. వారు N.G.O. లకు బద్ధ శత్రువు అనే విషయం నాకు తెలుసు. వారికి జీతాలు పెంచడం కాదు. చౌక డిపోలు పెట్టి వాటి ద్వారా supply చేయండి అని వారు చెప్పారు. వారి సలహా అయినా అంగీకరించి ఉన్నట్లయితే, తప్పకుండా ఈ పాటికి చౌక డిపోలు పెట్టడం జరిగేది. కాని అది జరగలేదు. ఈ చౌక డిపోల యొక్క అవసరం హైదరాబాద్,

శికిందార్ బాద్ నగరాలలో మాత్రమే కాదు, ఔజవాడ, విశాఖ పట్టణం, ఏలూరు, వరంగల్, ఖమ్మం మొదలైన పట్టణాలలో కూడ చౌక డిపోల అవసరం ఉన్నది. తాతాలకు, బిల్లాలకు నష్టం వస్తున్నదని, లాభాలు తక్కువ వస్తున్నాయని కేంద్ర ప్రభుత్వం కోటాను కోట్ల రూపాయలు వడ్డీ లేకుండాను, ఉచితంగాను యిస్తూ ఉంటుంది. రైతులకు యిట్లా ఓడ్డీ లేకుండా యిచ్చే సదుపాయం కలుగ చేసేటటువంటి కేంద్ర ప్రభుత్వం మనకు లేదు. ఈ విషయంలో తిమ్మారెడ్డిగారుకూడ నాతో ఏకీభవిస్తారు కనీసం చౌక డిపోలనైనా subsidise చేసి పెట్టాల్సిన అవసరం ఉన్నది. దీనికి ఎంత డబ్బు ఖర్చు అవుతుంది అని కాను ఈ నాడు దేశంలో ఉన్న పరిస్థితులను - సర్దుబాటు చేయడానికి చౌక డిపోల యొక్క అవసరం ఎంతైన ఉన్నదని నేను వారి దృష్టికి తీసుకొచ్చాను.

Law and order చాలా సామ్యంగా ఉన్నదని చెప్పారు. అది నిజంగా ప్రతి పక్షాలకు congratulations ఏమో అనుకుంటాను. ఎటువంటి దారుణమైన పరిస్థితులు ఉన్నప్పటికీ, ఎన్ని అత్యాచారాలు ప్రభుత్వ పక్షం నుంచి పోలీసులు జరుపుతున్నప్పటికీ దేశంలో నిరుద్యోగ సమస్య, ఆహార సమస్యలు ప్రభుత్వాన్ని ఎదుర్కొంటున్నప్పటికీ వీటిని పరిష్కారం చేయలేని ప్రభుత్వం ఉన్నప్పటికీ ఏ అజ్ఞాత లేకుండా యింత ప్రశాంతంగా ఉన్నది అంటే అది ప్రతి పక్షాలను అభినందించాల్సిన విషయం అని నేను అనుకుంటున్నాను. ఈ రోజున ప్రజలలో ఆసంతృప్తి ఎక్కువగా వున్నది. ఎవరో, ఏ పక్షమో - ఏ ఒక్క రాష్ట్రంలోనో పున్నటువంటి ప్రతి పక్షాలు treat చేసే పద్ధతులవల్ల కాదు నేనీ విధంగా చెప్పడం లేదు. ఈ రోజున - యీ ప్రభుత్వ పరిపాలనా విధానములో వున్న లోపములను, అంతరంగికంగాను, అంతర్భాగముగాను వున్న యీ దారుణమైన పరిస్థితులను గమనించి, ప్రభుత్వం పరిష్కరించవలసిన అవసరమున్నదని నేను ముఖ్య మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దీనిని గమనించవలసిందిగా మరొకసారి కోరుతున్నాను.

సబ్-కమిషనరు సంబంధించి, కడపజిల్లా విషయం అనేకసార్లు చెప్పడం జరిగింది Law and order వున్నదో, లేదో - ఆ విషయముపై నే నేమీ comment చేయదలచుకొనలేదు. దీని విషయములో ప్రభుత్వమే ఒక అభిప్రాయానికి రావలసివుంటుందని, ఎందువలన యీ విధంగా జరుగుతున్నవో పరిశీలించి వ్యవహరించవలసిన అవసరమున్నదని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆ విషయమేమంటే - కమ్యూనికేషన్ సబ్-కమిషనరు ఒక వ్యక్తిని కొట్టి చంపారు. కొట్టి చంపారని medical certificate ద్వారా multiple injuries వలన చనిపోయివట్టు వార్త వచ్చింది. అదే విధంగా చెదవల్లి, వల్లంపేట గ్రామాలలో ఒక

మనిషిని పోలీసు పార్టీ చంపడం జరిగింది. ఏమిటి? ఎందుకు యీ విధంగా జరుగుతున్నది— illicit distillation జరిగింది! అనేక చోట్ల జరుగుతున్నది. చంపాలంటే— తుపాకులు కాల్చి, రాళ్ళతో కొట్టి మనిషిని చంపడమేనా? అని అడుగుతున్నాను. ఇంత అత్యాచారంగా పోలీసు ప్రవర్తిస్తుంటే— అలాంటి వారి మీద ఏమి చర్య తీసుకున్నదని నేను ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాను ఇదే విధంగా అనేక విషయములున్నాయి మన శాసనసభ ముందు పోలీసుల్ని పెట్టారు— ఎవరూరాకుండా, ఏ ఊరేగింపులు జరుగకుండా. ఏదో తల క్రిందులు అయిపోతుందని,—యింత భయభ్రాంతులు యీ ప్రభుత్వానికి ఎందుకు కలిగినవో నాకు మాత్రం అర్థం కావడంలేదు. 144 సెక్షను పెట్టవలసిన అవసరమేమి వచ్చింది, మనమంతా యిక్కడ కూర్చున్నాము— ఏ ఊరేగింపు వస్తే ఏమి? దీని వలన ఏమి తల క్రిందులు అయిపోతుంది? ఊరేగింపు రాకూడదు—ఈ చుట్టూ ప్రక్కల మనుషు లెవరూ వుండకూడదు, ఎవరైనా వస్తే, జేబుల్లో, తుపాకుల్లో, బాంబుల్లో ఏమి పెట్టుకుని వస్తారో చూడాలి— ఏమి?— అంత ప్రమాదమైన పరిస్థితులు సృష్టించామని ముఖ్యమంత్రిగారు ఎందువల్ల అనుకుంటున్నారో నాకు మాత్రం బోధపడడం లేదు. ఇవన్నీ చూస్తుంటే— దేశంలో యీ రోజునవున్న అసంతృప్తి అంతా ఒక జ్వాలలాగా తయారయే ప్రమాదం వుందని ప్రభుత్వం భయపడు తున్నదా! అనే అనుమానం నాకు కలుగుతున్నది.

ఈ సందర్భంలో మరొక విషయం మంత్రివర్గం దృష్టికి తీసుకురావలసి ఉంది. అది Professional Colleges లోకి admissions విషయం, ఇది ప్రజలలో ఎంత అసంతృప్తిని కలిగిస్తున్నదో నేను వేరుగా చెప్పనక్కర లేదు. తెలంగాణా పాఠ్యశాలలో 'Interview system' లేదు పూర్వం-మద్రాసులో ఉండగాకూడా లేనట్లే నాకు గుర్తు. దీని వలన కొంత అన్యాయం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. మార్కులనుబట్టి— ఎక్కువ మార్కులు వచ్చిన వారిని select చేయడం వలన ఏ చిక్కు ఉండదు. దీనికి అసలు interviews అని ఎందుకు పెట్టాలి? దాంట్లో non-officials ను ఎందుకు చేయాలి? Non-officials, officials అంత చక్కగా పనిచేయరని కాదు నా అభిప్రాయం. B. Sc., యింటర్ మీడియేట్, Ist class, IInd class లలో పాసయిన యీ కుటుంబాల్లోను select చేయడానికి ఎవరిని నియమిస్తున్నారు! Interview చేయడానికి గల వారి qualifications ఏమిటి? ఎట్లాంటి వారిని తీసుకొచ్చి పెట్టారు? ఈ విషయాలన్నీ జాగ్రత్తగా అలోచించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ list ను తయారుచేయడానికి నేను అనుకూలడం లేదు. ఆ పేర్లు ఏమిటో యిక్కడ చెప్పడం జాగుండదు గనుక నేను చెప్పడం లేదు. కాని సంతకం పెట్టిన ముఖ్యమంత్రిగారికి ఆ పేర్లు తెలుసు. Veterinary Science మొదలైనవాటికి students ను select చేయుటకు ఏమి qualification ఆయనకు ఉండాలి? Science లో higher knowledge కొరకు

మనం పిల్లలను పంపుతున్నాం. Science పమిటోకూడ తెలియని వారిని తీసుకువెళ్లి 'నువ్వు నెలెట్టు చేయమని' కూచోబెట్టడంలో అర్థమేమిటి? — 'నీకు ఎవరు చుట్టమో — నీ పార్టీ వాళ్లేవరో,' పక్షపాతం చూపించమని ఉద్దేశమా? లేక ఏ కారణం చేత ఆ విధంగా చేస్తున్నారు? తెలంగాణాలో ఉన్న చక్కని పద్ధతిని ఆంధ్ర ప్రాంతానికి కూడ ఎందుకు వర్తింప చేయకూడదు! మన చట్టాలలోని లోప కూయిష్టాన్ని తెలంగాణా వారి నెత్తిమీద వేసి రుద్దుతున్నామే! కనీసం విద్య విషయంలోనైనా విద్యార్థులకు న్యాయం కలిగే అవకాశమువున్న పద్ధతిని వారు ఎందుకు అవలంబించడం లేదో నాకు అర్థంకావడం లేదు. నిన్న కాకాని వెంటకరత్నంగారు మాట్లాడుతుంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు instances యివ్వ మన్నారు. ఒకటి కాదు, రెండు కాదు. వందలు యివ్వవచ్చును. అయితే అనన్నీ యీ వేధిక మీదకు తీసుకువచ్చి 'ఫలానావాడు, ఫలానావాడు' అని గమక list యిచ్చినట్లయితే — where is the safety for them? 'మీరు ఫలానా వాడిని వుద్యోగములో వేయడములో అన్యాయము చేశారు' అని చెబితే వాడి పేరు చెప్పి నాకు యివ్వమంటే వాడికి ఉద్యోగం ఉవరం అయిపోతుంది. అదీ వున్న పరిస్థితి. ఆ విధంగాచేయడం మంచిదికాదు. కనుక ఆ రికార్డు అంతా తెప్పించుకుని సరిగా జరిగిందా, లేదా, అనేది పరిశీలించ వలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. ఉదాహరణకు ఒకరికి జరిగిన అన్యాయాన్ని యిక్కడ పేర్కొంటాను కృష్ణాజిల్లాలోని ఒక గ్రామములోని ఒకతనికి 457 మార్కులు వచ్చినవి. అతనికి 53% మాత్రమే వచ్చింది ఇంకొకతనికి 536 మార్కులు వచ్చినవి గ్రూపులో 55% వచ్చింది. నైపులో మొదటి వానికి 57% రెండ అతనికి 62% వచ్చింది. ఇంత వ్యత్యాసం ఉంది. ఈ 62% వచ్చిన అతనికి యింకొక advantage కూడ ఉంది. అతనికి భారత సేవక సమాజ్ నుండి certificate మీ వాళ్ళే యిస్తున్నారు. మీ వాళ్ళే అంటే — అధికార ములో ఉన్న పార్టీవారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : వాళ్ళ వాళ్ళే యిస్తున్నారు.

శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంటపేళ్ళర్లు : మనకు వ్యతిరేక పక్షములో ఉన్నవారు. (నవ్వులు) అది గాకుండా అతనికి స్పీర్డు సర్టిఫికేట్లు కూడ ఉన్నవి. 'వైగా-భారత్ సేవక్ సమాజ్' అంటే — దేశసేవే గదండి వారు చెప్పే దాని ప్రకారం! యివన్నీ వున్న వ్యక్తిని వదిలేసి, యివన్నీ లేని వ్యక్తిని — తక్కువ మార్కులు వచ్చిన వ్యక్తిని ఎందుకు నెలెట్టు చేయవలసి వచ్చింది? ఇవన్నీ అనుమానమునకు ఆహ్వానించి యిస్తున్నావా, లేదా? అని అడుగుతున్నాను. ఇవన్నీ చూసినప్పుడు ఈరోజు ప్రభుత్వం అవలంబించే పద్ధతి లోప కూయిష్టమైనదిగా అగుపడుతున్నదా లేదా! దీని వల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చే లాభ మేమిటి! పార్టీ పక్షపాతంగా

వారి చుట్టాలకో, స్నేహితులకో, బంధువులకో చదువుకోవడములో కూడ వివక్షత చూపిస్తున్నారనే నిందారోపణ కావాలంటే తెచ్చుకోవచ్చు. అందుకు మా కేమీ అభ్యంతరం లేదు. మా వాళ్లకు ఏదో అవుతుందని కాదు— అంతా చదువుకున్న వాళ్ళే వస్తారు. అది పెద్ద సమస్య కాదు. కాని దీని వలన ఫలితం అనభవించేవారు విద్యార్థులు. ఈ వర్గతి అవలంబించడము వలన అనేక మంది brilliant students నష్టపడడం జరుగుతుంది. ఈ విషయాన్ని ఆలోచించ వలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను

ఇంకా V. L. Ws. selection కావాలి. ఆ selections లో ఎవరు వుంటారు ? మామూలు ఉద్యోగుల సెలెక్షనుకు కూడ ఈ కాంగ్రెసు రూలింగ్ పాట్టివారినే పెట్టుకుంటే, యింకా Public Service Commission కూడ ఎందుకు? దానిని రద్దుచేసి, వారికి కావలసిన వారిని నలుగురిని వేసుకుంటే ఈ జాబ్ అంతా పోతుంది గదా! అప్పుడు ఈ కాంగ్రెసు పార్టీ పరిపాలన యొక్క సుస్వరూపం ప్రజలు అర్థం చేసుకొనడానికి వీలుకలుగుతుంది Public Service Commission పెట్టారు. V. L. Ws selection విషయం వచ్చేప్పటికి ఎవరిని సెయిమింటాలో చెప్పమనండి ! నన్ను చెప్పమంటే నేను చెబుతాను వారికి తెలుసు, వ్యక్తు పేర్లు యిక్కడ ఎందుకు లేండి! మనకు తెలిసినవారేవారంతా. ఇలాంటివి తీసుకొచ్చి వల్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ను ప్రెపాన్ చేయడానికి అనేక పద్ధతులు అవలంబిస్తున్నారు. ఈ విధంగా ఎందుకు చేయవలసినచ్చింది? ఇంకో రాష్ట్రంలో—కాంగ్రెసు అధికారంలో లేని రాష్ట్రంలో యిది జరిగి వుంటే ఏమనిషికో 10 రూపాయలు రోజుకు కూలీ యిచ్చి ప్రభుత్వం మీద గడ్డలు వేయించడం, బస్సులు తగలబెట్టించడం మొదలైన కార్యక్రమమంతా అవలంబించి, కేంద్రం మా చేతిలో వుంది గదా! అని దానిని రద్దు చేయించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతాయి. ఆదృష్టితో యిక్కడ చూసినట్లయితే యింత దారుణమైన పరిస్థితులు ఎక్కడయినా వున్నవా? ఎవరైనా స్పష్టం చారా ? అని నేను అడుగుతున్నాను. ఇంత వక్షపాతమా open గా? చివరకు నాకేమి అనిపిస్తున్నదంటే - యింకా కొన్నాళ్ళు యిట్లాగే సాగితే కేంద్రం ఇవన్ని తెలిసే ఊరుకుంటుందనే నా వుద్దేశం. అందులో అనుమానమేమీలేదు.

ఇప్పుడు M. L. A. గా రావలయునంటే ఏమి qualification వుండాలి? ప్రజల ఆదరణ, అభిమానం వుండాలి. అంతే. అంతేగానిమనం వాళ్లందరినీ select చేయడానికి గలిగిన knowledge గాని, విజ్ఞానం గాని మనలో వున్నదనుకొంటే అది చాలా వీరభాటే అవుతుంది. అందుకుకాదు మనసు ఎన్నుకొన్నది. మన బిద్ధి మొదలైనవి చూచి కాదు. మనం చేసిన దేశ సేవనల్లనో, ఘరొక కారణం నల్లనో ఎన్నుకున్నారు. కొన్ని పరిమితులు కూడ మనకు వున్నవి. అలాంటి

విషయాలన్నీ ఆలోచించకుండా యీ విధంగా చేయడం సరియైన పద్ధతి కాదని నేను వారి దృష్టికి తీసుక వస్తున్నాను.

అంతేకాదు ఇండస్ట్రీస్ విషయం వుంది ఇండస్ట్రీస్ కొరకు డబ్బులు ఖర్చు చెడుతున్నాం. నేను యిందాకనే అడిగాను దీనివలన ఎంత వరకు unemployment problem ను సాధించ గలిగినాము! ఎట్లా సాధిస్తాం! ప్రస్తుతం ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న పద్ధతులవలన మాత్రం యీ problem solve కాదని నేను చెబుతున్నాను. దానికి కారణాలు కూడ చెబుతాను అధ్యక్షా, మనకందరకూ తెలుసు బెజవాడలో 'Kanakamba Paints' పాపు యజమాని వున్నాడు వారిపేరు చెప్పడం అనవసరం ఆయనను గురించి తెలుసుకు న్నట్లయితే ప్రభుత్వానికి Income Tax ఎగరవేశాగని, హిరోజున ఆయన ఆస్తి అంతా, యిల్లు కూడ—ప్రభుత్వం జప్తు చేయడం జరిగింది. వేలం వేయడానికి తయారైంది

Asst. Director of Industries, మొత్తం ఇండస్ట్రీను డిపార్టు మెంటు అంతా ఆయనకు అప్ప యివ్వకూడదని, అప్పుయిస్తే ప్రభుత్వానికి నష్టం వస్తుందని అనుకున్నప్పటికీ, ఆయన చూపిస్తున్న ఆస్తి అంతా నిరుప యోగమైనదని రిపోర్టులు వచ్చినప్పటికీ ఆయనకు లక్ష రూపాయలో, రెండు లక్షల రూపాయలో అప్పు యివ్వడం ఎందుకు జరిగింది? ఇది దుర్వినియోగం చేయడం కాదా? ఎవడి తాత గాడి సొమ్ముని తీసుకపోయి యివ్వడం జరిగింది?

శ్రీ ఎన్. సంజీవరెడ్డి : Officials ఎవరూ recommend చేయకపోయినా యిచ్చినారనా, వారి అభిప్రాయం?

శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంకటేశ్వర్లు : అవును.

Sri N. Sanjeeva Reddy: Can you at least give me privately the information?

Sri Pillalamari Venkateswarlu: Surely, Sir.

ప్రైవేటుగా చేసికీ ! వారివద్ద రికార్డులున్నవి. బయట చూకు ఏమీ తెలుస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Informaion ఇవ్వండి వారికి.

Sri N. Sanjeeva Reddy: I am not very sure. The facts have to be verified. That is why I wanted him to give me information. If he gives me information, not only will I be able to verify it, but I will also be able to reply

to him tomorrow. If he gives me the information after he completes his speech, I shall be thankful to him.

శ్రీ పిల్లలమణ్ణి వెంకటేశ్వర్లు : ఆరికార్డు అంకా వెతికితెచ్చి యిస్తానండి. మొమరాండం వారికి కంపించారు. నాకు కాపీరావడంవల్ల చాంట్లో చూసి వ్రాసుకొచ్చి నేను యిక్కడ చెబుతున్నాను.

అదేవిధంగా యింకా కొన్ని కొన్ని industries వున్నాయి వీటివలన employment potentiality పెరిగేట్లు చూడండి. ఊరికే చావధర్మాలవలన మనం ధనం వినియోగించడం వలన ప్రయోజనంలేదు. ఈ సందర్భంలోనే ఇంకొక విషయం కూడ చెప్పవలసి యున్నది. నిన్న ఒక పోన్నకు సమాధానంగా పరిశ్రమల ద్వారా రాజకీయ పార్టీలకు ఇచ్చిన విరాళాలు ఎన్నో ఒక note ను Table మీద పెట్టారు. అయితే యీ విరాళాలు ఎందుకు ఇస్తున్నారాయని అనుమానం కలగడానికి ఆస్కారం ఉంది ప్రజల యొక్క డబ్బును పరిశ్రమ నడిపేవారు ఇస్తుంటే ఏ విధంగా ఉపయోగించుకుంటున్నారో ప్రభుత్వం ఇచ్చిన సమాధానం వల్లనే స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. సిరిపూరు షేపర్ మిల్స్ 1955 వ సంవత్సరంలో ఏమీ ఇవ్వలేదు కాని 1957 వ సంవత్సరంలో ప్రాదరాబాదు స్టేట్ కాంగ్రెసుకు 25 వేల రూపాయలు జమకట్టినది జవహర్లాల్ అందు మొరార్జీ దేశాయ్ ఎమ్మెల్యే ఫండ్ అని National Congress కు 39 వేల రూపాయలు జమ కట్టారు. 1958 లో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాంగ్రెసు కమిటీకి 41 వేల రూపాయలు జమ కట్టుకున్నారు, ఏమిటి ఇది? రాష్ట్ర ప్రజలందరూ సంబంధించిన పెట్టుబడి పెట్టిన పరిశ్రమలలో నుంచి పార్టీ ప్రయోజనాలకోసం ఈ విధంగా డబ్బు తీసుకోవడం ఏమి న్యాయం?

The amount drawn by the representatives of the Nizam Sugar Factory by way of self-cheques representing the payment made to a political party, is held in suspense pending production of proper vouchers and adjustments.

vouchers లేకుండా డబ్బు తీసుకుపోతే ఎట్లా? కోమటి ఆరోజు అమ్మకమ్మ నంతా జేబులో వేసి పట్టుకుపోయినట్లుగా చేస్తూంటే ఇది ఏ విధంగా న్యాయం అనిపించుకుంటుంది? ఇది సవ్యమని ఎట్లా justify చేస్తారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఇది సరైన పద్ధతి కాదని నా అభిప్రాయం.

ఇక ప్రభుత్వోద్యోగుల విషయం ఉన్నది. మొత్తం ఆదాయం 83 కోట్ల రూపాయలలో 30 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వోద్యోగుల జీతాలకు ఖర్చు అవుతున్నదని గవర్నరుగారి ప్రసంగములో ఉన్నది. అయితే యీ 30 కోట్ల రూపా

యలలో మనఅసెంబ్లీ యొక్క మన యొక్క జీతాలు, I.C.S., I. A. S. ఆఫీసరుల జీతాలు, High Court Judges జీతాలు, అందరి T.A.లు ఇవన్నీ కలిపి ముద్దగా పెట్టి నది తప్ప మరేమీ కాదు. ఇందులో 'అనేక అవకతవకలున్నాయి కాబట్టి ప్రభుత్వం పరిశీలించవలసియున్నది.' ఈనాడు జీతాలు పెంచుటలో అవలంబించిన పద్ధతులను శ్రీ చెన్నారెడ్డిగారు చెప్పారు. క్రింది ఉద్యోగులకు. Peons కు, L. D. Cs. కు 2, 3 లేక 4 రూపాయలు పెరగడం పమిటి, 200 రూపాయలపై 10 శీతంగల వారికి 40, 50, 70 రూపాయలు పెరగడమేమిటి? ఇదేమి న్యాయం? కొంత మినిమమ్ ఎర్పాటుచేసి ఆ మినిమమ్ ఇంక్రిమెంటు ఎవ్వరికీ కూడ తగ్గకుండా guarantee ఇవ్వవలసిని బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉన్నది. అటువంటి పద్ధతి ప్రభుత్వం అవలంబించకపోవడం సరైనది కాదు.

తెలంగాణా ఉపాధ్యాయులలో తీవ్రమైన అసంతృప్తి ఉన్నది. దీనికి కారణము ఏమిటి? ఈనాడు తెలంగాణాలో ఉన్న ఉపాధ్యాయులకు ప్రభుత్వం పెంచిన జీతాలవల్ల పమి జీవయోగం లేకుండా ఉన్నది. సుమారు 18 వేలమందికి నిరుపయోగంగా ఉన్నదని వారు చెబుతున్నారు. ఉపాధ్యాయులు చాల న్యాయమైన తమ కోర్కెను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారు. అది adjustment of the D. A. అంతకంటే పెద్దమార్పేమీ లేదు. 48 రూపాయల మూలచేతనం వరకు—D. A. 30 రూపాయలు ఉన్నది. 44 నుంచి 59 రూపాయల వరకు 34 రూపాయలు ఉన్నది. 59 రూపాయల వరకు కూడ 34 రూపాయల D. A. చేయమని ఉపాధ్యాయులు కోరినారు. 48 రూపాయలు స్కేలు ఉన్నవారికి 4 రూపాయలు D. A. లో ఎక్కువ చేయాలని వారి కోరిక. అవసరమైతే అంతకుపైగా తెచ్చుకొనేవారి D. A. తగ్గించినా మాకు అభ్యంతరంలేదు. కనీసం యీ న్యాయమైన కోర్కెనైనా ముఖ్యమంత్రిగారు సానుభూతితో ఆలోచిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. Typists and Stenographers విషయం చాలమంది చెప్పినారు. ఇప్పుడు నాకు ఎక్కువ time లేదు కనుక వివరంగా చెప్పలేను. కాని, మొత్తం N. G. Os. విషయమై ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేయవలసి యున్నది. N. G. Os. association మీద కక్షబాని ప్రవర్తించడం సరియైనది కాదు, అని వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. Association వారు తప్పులు చేశారు. ఆ తప్పులను మన్నించి ఊరుకోవడం ప్రభుత్వ ధర్మం కాదని సమాధానం చెబితే చెప్పవచ్చు. వారు చేసినది తప్పే అయితే అది వ్యక్తిగతంగా చేసినటువంటి తప్పుకాదు. సంఘంయొక్క న్యాయమైన కోర్కెను నెరవేర్చుకోడవమే వారి ఆశయం. ఆ కోర్కె న్యాయమైనదేనని Sub-Committee వేయడంవల్ల ఋజువు అయినది. ఇట్లాంటి పరిస్థితులలో ఒక వ్యక్తిమీద Vindictive attitude లో వ్యవహరించడం సరైన పద్ధతి కాదు. N. G. Os. అంటే magnanimity ఉన్నట్లయితే vindictive attitude విదమింప వలసి ఉంటుంది.

ఇక పంచాయతీల విషయం ఉన్నది. పీటిలో యీనాడు జరుగుతున్న అవతరణ గురించి చెప్పడానికి వీలులేదు అవి చాల అధ్వాన్నంగా నడుస్తున్నాయి అవనిగడ్డ పంచాయతీకి 10 గంటలకు ఎలక్షన్లు జరగబోతూ ఉండగా అక్కడ wards విభజన సరిగా లేవని ఇక్కడ ఉండే సెక్రటరీగారికో, Inspector General of Local Administration కో తెలిసి elections ఆపివేయమని 9.45 క ఉత్తరువులు వచ్చాయంటే ఇందులో ఉన్న రాజకీయాలేమిటో నాకు అర్థం కావడం లేదు నెల్లూరు జిల్లాలో ఆత్మకూరు పంచాయతీ ఉన్నది, ప్రత్యేకంగా కక్షబూని వార్డుల విభజనకు పూనుకున్నారు ఆ చుట్టు ప్రక్కలకుండే గ్రామాల వారందరూ మేము విడిగా ఉంటాము, అందులో కలుపవద్దు అని 25 సంవత్సరాలనుంచీ ఆందోళన చేయడంవల్ల ప్రభుత్వంవారు వాటిని విడిగానే అట్టే పెట్టారు. అవి ఆత్మకూరుకు దూరంలో ఉన్నాయి. 4 నుంచి 6 మైళ్ళ దూరములో ఉన్న గ్రామాలను తెచ్చి ఒక వ్యక్తిని తప్పివరచాలనే ఉద్దేశంతో, కేవలం పార్టీ ప్రయోజనాల కోసం ఆత్మకూరు పంచాయతీలో కలిపారు ఇట్లా ఎందువల్ల కలిపారు? దీనినిగురించి పరిశీలన చేయాలని కోరుతున్నాను ఈ రోజున సామర్లకోట మున్సిపాలిటీ విషయం పరిశీలిస్తే కేరళవై కేంద్ర ప్రభుత్వము వ్యవహరిస్తున్న మోదిరిగానే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం సామర్లకోట మున్సిపాలిటీ విషయంలో వ్యవహరిస్తోందని తెలుస్తుంది. అధ్యక్షా నిరాహార దీక్ష పనికిరాదని మీరు ఎప్పుడూ చెబుతూ ఉంటారు. కాని అప్పుడు అక్కడ రూలింగ్ పార్టీకి సంబంధించిన వ్యక్తి hunger-strike చేస్తున్నాడనే మీషబూని, ఒక కారణం కల్పించుకొని, కొట్లాటలు జరుగబోతాయనే సాకుతో 1951 వ సంవత్సరము నుంచీ అమలులో ఉన్న బండి పన్నును, అక్కడి Special Officer వన్ను పెంచాలని అంటున్నప్పటికీ కూడ పెంచనీయకుండా 2½ రూపాయలు మాత్రమే ఉండనిస్తే - దానిని తగ్గించారు. ఒక వ్యక్తికోసం యీ విధంగా చేయడం జరిగింది. “పెద్దాపురం మున్నగుచోట్ల బండిపన్ను తక్కువగా ఉన్నది. దానిని ఎందువల్ల పెంచరు?” ఇదేమి రాజనీతిో నాకు అర్థం కావడంలేదు.

ఒక ముఖ్య విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈనాడు మన ఆంధ్రదేశంలో ఆర్థిక పరిస్థితి చాల దిగజారిపోయి ప్రమాదస్థితిలో ఉన్నది. వెంటనే ఆహార సమస్యను పరిష్కరించాలి. ఈ విషయం రిజర్వు బాంకు రిపోర్టులో కూడ ఉన్నది. కాబట్టి వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ నేను సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*డాక్టరు ఆర్. అచ్యుతరామయ్య: అధ్యక్షా, మన గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో “మనం ఏన్ని రంగాలలోనో మంచి పనులు చేస్తున్నాము, ఇంకా ఏన్ని

మంచి పనులు చేయాలి, దీనికి ప్రజలందరి సహకారం కావాలి" అని ఉన్నది. ఈ House లోనివారంతా ఏవ్రక్క కూర్చున్నప్పటికీ కూడ-అదే దృష్టితో తగు కృషి చేయగలరని నేను భావిస్తున్నాను. సంఘంలోని చదువుకున్న వారిలో ఎక్కువ మంది N. G. O లు గానో, మరొక వృత్తి చేసుకొనే వారుగానో ఉంటారు. వారిని గురించి చెప్పిన సందర్భములో loyalists అనే పదం వాడారు ఆ మాటను బహుశః ఆలోచించకుండా వాడారేమోనని నేను అనుకుంటున్నాను ఏ వ్యక్తి యొక్క loyalty అయినా ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడిన ప్రభుత్వానికి అనుకూలంగా ఉండాలి. వేరొక అభిప్రాయం ఉంటే చెప్పవచ్చును కాని loyalists అని వాడడం బాగుగా లేదని నా అభిప్రాయం. D. A. ఇవ్వడంలో తక్కువ ఎక్కువ ఉంటున్నది. తక్కువ జీతాల వారి బాధలను గురించి చెప్పారు. ధరలు పెరిగి పప్పుడు జీతాలు పెంచమని అడగడం, జీతాలు పెంచినందువల్ల పన్ను లెక్కువై ధరలు మరల పెరగడం— ఇది ఒక vicious circle మాదిరి ఉంటున్నది. దీనివల్ల అసలు ఉద్యోగమే లేనివారి పరిస్థితి మరింత క్లిష్టం కాగలదు. శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారు ఈ విషయమై చక్కని సూచన చేశారు ఆయనను గురించి ఒక మిత్రుడు ఆయన ఫలానా దానికి వ్యతిరేకులు, విరోధులు అంటూ చెప్పడం నాకు కష్టం కలిగించింది, ఆ విధంగా మాట్లాడడం సాంప్రదాయమేమో, నేను మొదటి సారిగా మాట్లాడు తున్నాను కాబట్టి, తెలియదు. అట్టి సాంప్రదాయం మంచిది కాదని నేను మొదటి సారే మాట్లాడుతూ నా అభిప్రాయంగా చెపుతున్నందుకు మన్నించ కోరుతాను. శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావుగారు చెప్పినట్లుగా, essential commoditiesను ఉద్యోగులకు సరసమైన ధరలకు లభ్యమయేటట్లు చేయడం వలన మాత్రమే ఈ సమస్య పరిష్కారం కాగలదు కాని జీతాలను పెంచుతూ పోయినందు వలన ప్రయోజనం లేదు. జీతాలు పెంచినపుడల్లా తాత్కాలికంగా తృప్తి కలిగినట్లు కనిపించినను తిరిగి త్వరలోనే, ఏడాదికో రెండేళ్లకో, అసంతృప్తి కలుగుతుంది; మరల జీతాలను పెంచవలసి వస్తుంది. పంటలు పండిన మొదటి రోజులలో, అంటే డిసెంబరు ప్రారంభంలో, ధాన్యం ఇతర వ్యవసాయ పంటల ధరలు తక్కువగా ఉంటున్నాయి రైతులు ఆ తక్కువ ధరలకే అమ్ముకోవలసి వస్తున్నది ఎవరో పెద్ద భూస్వాములు తప్ప తక్కిన రైతులందరూ అప్పుడే పంటను అమ్ముకుంటారు తరువాత ధరలు పెరుగుతాయి. కాబట్టి పంట సమయంలోనే ప్రభుత్వం రైతుల నుండి రైతుకు గిట్టుబాటయే ధరలకు కొని ప్రభుత్వోద్యోగులకు అమ్మినట్లయితే రైతులకు సహాయం చేసినట్లువుతుంది; ప్రభుత్వోద్యోగులకు కూడ లాభం ఉంటుంది. విచారితమైన ధరలవల్ల వివిధ వర్గాలలో అసంతృప్తి ప్రబలలే అవకాశం కూడ తక్కువగా ఉంటుంది.

బందరు రేవు నట్నం ఆంధ్ర రాష్ట్రానికి చేరు తెచ్చింది. బందరు నియోజకవర్గం నుంచే నేను వచ్చాను. సముద్రంలో ఇసుక మేలు వేయడంవల్ల రేవు

సౌకర్యములకు ఇబ్బంది కలిగింది. ఈ మధ్యనే ఆ ఇసుక మేట తెగిపోయింది. ఈ అవకాశాన్ని తీసుకుని బందరు రేవును అభివృద్ధి చేయాలని కోరుతున్నాను. విజయవాడ - బందరు రైలు మార్గం మీటర్ గేజ్ లో ఉన్నది. దానిని బ్రాడ్ గేజ్ గా చేసే సందర్భంలో ఆ రైలు మార్గమును mixed gauge గా ఉంచడం వల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉంటుంది కాబట్టి ఆ విధంగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేయాలని కోరుతున్నాను. బస్సు మార్గములను జాతీయీకరణ చేసే సందర్భంలో అందులో పని చేసే కార్మికులకు సరియైన అవకాశాలు కుదరడం లేదు. జాతీయీకరణ చేయడంలో ఉద్దేశం ఆ వ్యాపారాన్ని మనం తీసుకోవాలని మాత్రమే కాదు. అందులో పనిచేసే కార్మికులకు, ప్రయాణీకులకు ఇదివరకటి కంటే పొచ్చు సౌకర్యములను కలుగ జేయడం కూడ మన విధియై ఉంది. అప్పుడే ఆ కార్యక్రమం విజయవంతం అవుతుంది. ప్రస్తుతం ఆ వ్యవహారాలు బాగా జరగడంలేదని మనవి చేయవలసి ఉన్నది. కార్మికులను తీసుకొనడంలోను వారికి సదుపాయాలను కలుగజేయడంలోను కొంత ఆందోళన జరుగుతున్నది. పీటన్నింటిని సరి చేయాలని కోరుతున్నాను. Aided పాఠశాలలను ప్రభుత్వం తీసుకునే సందర్భంలో ఆ పాఠశాలల్లో ఉండే ఉపాధ్యాయులకు కొన్ని చిక్కులు కలుగుతున్నాయి. వాటిని పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. పరిశ్రమల విషయంలో— ఏ ఏ ముడి సరుకు ఎక్కడెక్కడ లభ్యమవుతుంది, ఏ ఏ పరిశ్రమల కుపయోగపడుతుంది, దాని ధరలు మొదలైన ఖోగట్టాను ప్రజలందరకు అంద చేయవలసి ఉన్నది. చిన్న చిన్న పరిశ్రమలకు కావలసిన నిపుణులను తయారు చేసే కేంద్రాలను పెట్టవలసి ఉన్నది. పరిశ్రమల శాఖ నిర్వహణను కొంత మారిస్తే బాగుంటుందనుకుంటాను. ప్రజలు అమాయకులు, ఇది కావాలని కూడ సరిగా అడుగలేనివారు, విద్యాజ్ఞానం తక్కువ. అందుచేత ప్రభుత్వం ఏ ఏ సదుపాయాలను చేస్తున్నది వారికి అర్థమయ్యే రీతిలో ప్రచారం చేయవలసి ఉంటుంది. ఈ వద్దతిలోనే పరిశ్రమల డిపార్టుమెంటు పనిచేస్తే బాగుంటుంది.

వైద్య సౌకర్యాల విషయం. జబ్బులు పెరుగుతున్నాయి. వాటిని నివారించే సదుపాయాలు తగినంతగా లేవు. జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఆసుపత్రులు చాల చోట్ల పెంచబడ్డాయి. కాని బందరు ఆసుపత్రికి మాత్రం ఏమీ అభివృద్ధి జరుగలేదు. స్థానిక ప్రజలే ఒకసారి 50 వేలు, మరొకసారి 20 వేలు వసూలు చేసి కొంత అభివృద్ధి జరిపించ గలిగారు. ప్రసూతి-సౌకర్యాలకు కూడ ప్రజల నుంచి వసూలుచేసే కొంత పని చేయించగలిగారు కాని ప్రభుత్వం ద్వారా ఎక్కువగా ఏమీ జరుగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. వరదల మూలంగా చాల చిక్కులు వస్తున్నాయి. పది సంవత్సరాల నుంచి వరదల నివారణకోరకై తాత్కాలిక మైన ప్రయోజనాన్ని అశించి పనిచేస్తూ వచ్చారేకాని పెద్ద ఎత్తున శాశ్వతంగా వరదలను నివారించాలనే ఉద్దేశంతో పథకాలను తయారుచేయడం, వాటిని అమలు

చేయడం జరుగలేదు అది చాల అవసరమని నా మనవి జ్ఞాకులు, వీటికి సంబంధించిన అభివృద్ధి ప్రణాళికలలో ప్రజల నుంచి తగినంత సహకారం లేదని ఒక వాడుక ఉన్నది. దీనికి రెండు మూడు కారణాలున్నాయి. కాయ కష్టం చేయగలిగిన వారికి అస్థిపాస్థులు లేకపోవడం అస్థిపాస్థులు గలవారు కాయకష్టం చేయలేకపోవడం ఒక కారణం అందువలన సహకారం ఇవ్వడంలో తేడాలు కనిపిస్తున్నాయి. పరస్పరం అర్థం చేసుకుని ప్రవర్తించి నష్టయితే ఇంకా ఎక్కువ సహకారం లభ్యంకాగలదని నా అభిప్రాయం వైద్యా విద్యా సదుపాయాలను ఇంకా పెంచు చేస్తామని చెప్పి నందుకు గవర్నరుగారిని నేను అభినందిస్తున్నాను ఈ మధ్య నేను ఒక ఆసుపత్రిలో patient గా ఉన్నాను. నాకు ఇదివరలో తెలిసిన విషయాలబట్టికాక, నా అనుభవాన్నిబట్టి మనకు మంచి clinical material ఉన్నట్లు అర్థమైనది. వైద్య విద్యార్థులకే కాకుండా వైద్య విద్యలో Post graduates కు కూడ వినియోగపడే clinical material మనకు ఉన్నది. దానిని సక్రమంగా మనం వినియోగపరుచుకుంటే ఏ దేశంతోనైనా పోటీచేసే తాహతు గల ఆసుపత్రులను మనం నిర్మించుకొన గలము. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో పనిచేసే డాక్టర్లకు ప్రైవేటు పాక్టీసు చేసుకోడానికి అనుమతి నివ్వడంలో కొన్ని చిక్కులు వస్తున్నాయి. సీనియర్ డాక్టరుకే ఎక్కువ ప్రాక్టీసువచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. జూనియర్ డాక్టర్లకు అట్టి అవకాశం ఎక్కువగా ఉండదు. జూనియర్ డాక్టరుకు సీనియర్ నుంచి సలహా కూడ ఎక్కువగా పొందే అవకాశం ఉండదు. ఆనరరీ పద్ధతిలో చాల మంది డాక్టర్లు పని చేయడానికి సిద్ధంగానే ఉన్నారని నా మనవి. వారు conveyance ఖర్చులు కూడ పెట్టుకుని రావాలనడం న్యాయంకాదు కాబట్టి కొంత ఆనరరీయం ఇవ్వవచ్చును. ఆ విధంగా ఏర్పాటుచేస్తే సత్ఫలితాలు వస్తాయని నా నమ్మకం. ప్రభుత్వంవారు సాంకేతిక సంస్థలను ఎక్కువగా ఏర్పాటు చేస్తున్నందుకు అభినందిస్తున్నాను. చదువుకున్న వారిలో నిరుద్యోగుల సంఖ్య ఎక్కువగా ఉందనీ, పని చేయగల వైపుణ్యం ఉన్నవారి సంఖ్యకూడ తక్కువేననీ, అందుచేతనే నిపుణులకోసం పరాయి దేశాలమీద ఆధారపడి ఉంటున్నామనీ వచేపడే వింటున్నాం. ఈ కొరతను తీర్చడానికి రెండు పద్ధతులున్నాయి. ఒకటి సీనిమా, రెండవది లేపు రికార్డింగు పద్ధతి. ఒక చోట ఉన్న expert opinion ను వీటి ద్వారా ఎక్కువ మందికి అందజేయవచ్చును. Auditory and visual methods మున్నగు ఆధునిక పద్ధతులను భినియోగిస్తే వైపుణ్యము అలవడుతుంది. ఒక వస్తువును భిన్నమైన దశలలో సమకూర్చడానికి వివిధ grades లో శిక్షణయిచ్చే short-term courses ఏర్పాటు చేయడంవల్ల కూడ ఎక్కువ ప్రయోజనం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మన మిత్రులు చెప్పిన గొడవలలో చాల మట్టుకు ప్రక్కవారి విషయం ఆలోచించక పోవడం వల్ల వచ్చినవే అని చెప్పక తప్పదు. రైతు విషయం ఆలోచించేటప్పుడు యితర

తరగతులకు సమపాయాలు కల్పించే విషయం గురించి ఆలోచించడము లేదు. ఆహార కొరత తీర్చాలని ఆలోచించేటప్పుడు ఆహారం పండించే వారికి సమపాయాలను గురించి ఆలోచించడం లేదు. ప్రక్కవారి విషయం గమనిస్తే ఉభయతా జాగుంటుంది లేకపోతే చిక్కులు పడుతూ ఉండడము తప్పదు. ఉదాహరణకు నలుగురు బియ్యం ప్యాసయినారు, ఒకాయనకు ఒక గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగం వచ్చింది; రెండవ ఆయనకు మరొక గవర్నమెంటు డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగం దొరికింది; మూడవ ఆయనకు ప్రైవేటు కంపెనీలో ఉద్యోగం దొరికింది. నాలుగవ ఆయనకు ఎక్కడా ఉద్యోగం దొరికలేదు. ఒకే కృషిచేసి, సంఘసేవ చేయడానికి ఒకే విధమైన అర్హతలు కలిగిన వారికి విభిన్నమైన అవకాశాలు లభించినవి. పాపం, ఉద్యోగం దొరకనివాని ఆవస్థచెప్పు నక్కరలేదు. కాని, ఉద్యోగం దొరికిన మిత్రులు జీతం పెంచాలని అడుగుతున్నారు. పాపం, ఉద్యోగం దొరకనివాడు యేమి అడుగగలడు? నిత్య జీవితావసర వస్తువులను కొనుక్కునే శక్తి ఆయనకు యింకా ఉన్నదిగలతుంది. అందుచేత జీతములు పెంచుటకు బదులు commodities అందరికీ supply అయేటట్లు చేసిన యడలయినా సమస్య బాగా పరిష్కారమవుతుందని మనం చెప్పుకోలవు తీసుకుంటున్నాను.

*శ్రీ రాజావత్సవాయ వెంకట కృష్ణం రాజుహదూర్ (తుని) : అధ్యక్షా! 27 వ తారీఖున యీ సభావేదిక నుంచి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గవర్నరుగారు ఉభయ సభ్యుల సంయుక్త సమావేశములో మన రాష్ట్రంలో జరిగిన కార్యక్రమములను చెబుతూ యికముందు జరుగబోయే కార్యక్రమములను సాకల్యముగా చెబుతూ చేసిన ప్రసంగమునకు వారిని అభినందిస్తున్నాను. మనకు ప్రధానముగా కావలసినది శాంతిభద్రతలు. గత సంవత్సరము శాంతి భద్రతల విషయంలో జరిగిన కార్యక్రమం చక్కగా చెబుతూ వారి సంతోషాన్ని వెలిబుచ్చారు. ఇరుగు పొరుగు రాష్ట్రాలతోను, బెంగాల్, కేరళ రాష్ట్రాలతోనూ పోల్చిచూస్తే శాంతిభద్రతలు చక్కగనే ఉన్నవని చెప్పక తప్పదు. కొంత మంది గౌరవ సభ్యులు తాలూకాలలో ఎన్నికల సందర్భములో జరిగిన సంగతులు చెప్పారు. అవి సాధారణముగా ఎక్కడయినా జరిగేవే అంతకంటె విపరీత, విపత్కర పరిస్థితి రాష్ట్రంలో లేదని గర్వకారణంగా చెప్పుకోవాలి. అందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. మనకు సాంకేతిక విద్య అత్యవసరము, దాని దృష్ట్యా వైద్య కళాశాలలను, ఇంజనీరింగు కళాశాలలను స్థాపించుట ద్వారా కొరత తీర్చుటకు ప్రభుత్వము వారు చేసిన కార్యకలాపాలను ఉదహరించి నందుకు వారిని మరొకసారి అభినందిస్తున్నాను. మనది వ్యవసాయక దేశము. కేవలం వ్యవసాయము ద్వారానే మన ఆర్థిక వృద్ధి కొనసాగించాలంటే కష్టపాధ్యము. ఏ దేశములోనైనా వ్యవసాయ పరిశ్రమలకు పనులవ్వయము చేసినవాడే సుస్థిరమైన ఆర్థిక స్థానముత చేకూర్చగలడు. ప్రప్రథమంగా దక్షిణ భారతంలో ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఏప్రిల్ 19 వ తేదీన మన

ముఖ్యమంత్రిగారు అజామాజాదు పారిశ్రామిక స్థలములో Starch Factory స్థాపించడం మనకు గర్వకారణం అక్కడ సాటుకి 20 వేల టన్నుల మొక్కజొన్న, రొట్టెల క్రింద వినియోగ పడుతుంది అందుకు వారిని అభినందిస్తున్నాను మనకు ఉక్కు కర్మాగారాలు కావాలని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని 1956 వ సంవత్సరంలో కోరి ఉన్నాము. మార్చి 18 వ తేదీన పార్లమెంటులో శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు అడిగిన ప్రశ్నకు ఉక్కు పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ స్వర్ణసింగ్ గారు సమాధానమిస్తూ మన రాష్ట్రంలో కూడ ఉక్కు కర్మాగారాన్ని స్థాపించడానికి అలోచిస్తున్నామని చెప్పారు. ఇది మన ప్రభుత్వము చేసిన కృషి ఫలితమే. అందుకు మరొకసారి వారిని అభినందిస్తున్నాను. మన దేశంలో నూటికి 80 మందిగల కార్మిక కర్షకుల దీక్ష వలన మన దేశమును ముందుకు తీసుకుపోవచ్చును ప్రభుత్వం చేసిన మంచిని స్వీకరిస్తూ మన కోర్కెలను తెలిపి మనకు కావలసిన కార్యకలాపములను పూర్తి చేసుకొవడము మంచిదని గౌరవ సభ్యులకు మనవి చేస్తున్నాను. దేశము సుసంపన్నం కావాలంటే పారిశ్రామిక రంగములోనూ వ్యవసాయక రంగంలోనూ అచంచలమైన దేశభక్తితో దీక్షగా కృషిచేయాలి. ప్రభుత్వము కృషితో ప్రజల కృషితో సమన్వయము చేయాలి. మన దేశాన్ని పారిశ్రామికంగా ముందుకు తీసుకుపోవడానికి ఢిల్లీ ప్రభుత్వమువారు ప్రణాళికా రచనా సంఘము ద్వారా శ్రద్ధతో కృషిచేస్తున్నారు. ప్లానింగు విషయంలో అన్ని రాష్ట్రముల కంటే మన రాష్ట్రము ముందంజ వేసినదని చెప్పుకోవాలి. దీనికి నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. మన దేశము వైద్య, విద్యారంగములలో వెనుక బడివున్న దేశము. ప్రస్తుతము 72 వేల మంది డాక్టర్లు వున్నారు. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అయ్యేనాటికి చాలమంది డాక్టర్లు తయారవుతారు. ప్రస్తుతము వున్న కళాకాలను బట్టి చూస్తే 2500 మంది డాక్టర్లు తయారవుతున్నారు ప్రతి వర్తమానముకు డాక్టరు వుండాలంటే 90 వేల మంది డాక్టర్లు అవసరము ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూసి నపుడు మనము అన్ని రంగాలలో ముందంజ వేసినామని చెప్పక తప్పదు ఇప్పుడు వున్న కాలేజీలు చాలవు. 24 లక్షల మంది యింకా చదువుకోవలసిన వారు వున్నారు. వీరికిచదువు చెప్పటకు 52 వేలమంది పండితులు అవసరము. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో మెట్టతాల్కాకాలు వున్నవి గోదావరిజిల్లా డెల్టా ప్రాంతమని సాధారణముగా చెప్పుతూవుంటారు. పిర్రాపురం, తువి, పెద్దాపురం, రాజమండ్రి వగైరా తాల్కాకాలు మెట్ట తాల్కాకాలు. కేంద్రప్రభుత్వమువారు flood relief క్రింద 3 కోట్లు మన రాష్ట్రమునకు కేటాయించారు. ఇంతవరకు 3 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టారంటే చాలా విచారకరము. ఈ 3 కోట్ల రూపాయలను ఖర్చు పెట్టి వరదల నుంచి నివారణ చేయగలరని కోరుతున్నాను. తుదివర్ష సంవత్సరములకు నదులు వున్నవి. 1928, 1948 సం॥లలో వరద దెబ్బ తినుటచేత అస్థులకు, భూములకు ప్రజలకు భరింపరాని నష్టము సంభవించినది. శ్రీకాకుళం, విశాఖ పట్టణము

జిల్లాలలోని మేట్ట తాలూకాలకు కూడా నమల ప్రమాదము నుంచి రక్షించే ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను తునిలో అప్పటి రాజీగారు 1920 సం. లో ఘోషా అనుపత్రి ఏర్పాటు చేశారు. ఆ రోజులలో 38 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి 8 ఎకరాలు స్థలము యిచ్చి కట్టిరి. ఈనాటి వరకు అదే స్థితిలో అనుపత్రి వుంది. మాకు కాకినాడ 50 మైళ్ళ దూరములోన, విశాఖపట్టణము 60 మైళ్ల దూరములో వున్నవి, పల్లె సీమలలో అనేక వేల మంది ప్రజలు వున్నారు స్త్రీలకు వీలుగా ఈ అనుపత్రిని వాగుచేయించి వారికి తగిన సౌకర్యములు ఏర్పాటు చేయ గలరని కోరుతున్నాను అక్కడే గవర్న మెంటు అనుపత్రి వుంది. దానిని, దీనిని club చేసి ఒక పెద్ద అనుపత్రి పెట్టాలనే ఒక proposal వచ్చింది. గవర్న మెంటు అనుపత్రి పురుషులకు centre గాను, ఈ ఘోషా అనుపత్రి స్త్రీల అనుపత్రిగాను వుంచాలని donors యొక్క ఉద్దేశ్యము. కావున separate గానే వుంచాలనే కోరుతున్నాను తుని తాలూకాలో సముద్ర ప్రాంతములో గొల్లలు అను Backward Community ఇనుక కొండల మీద కాపురము చేస్తున్నారు. వారి కొరక రోడ్లు ఏర్పాటు చేయించి తగిన రహదారి సౌకర్యములను ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేయచున్నాను ప్రభుత్వ పరిపాలన సక్రమముగా క్రమబద్ధ ముగా లేదని కొందరు సభ్యులు చెప్పారు. అది సత్యము కాదు. ప్రజలు, శాసన సభ్యులు, ప్రభుత్వము కలిసి పని చేస్తేనే దేశము ముందుకు పోతుంది. అంతేకాని విత్తండ్ వాడముతో ప్రయోజనములేదు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని మనము జాగ్రత్తగా అజమాయిషీ చేసుకొంటూ లోట్లు వున్నప్పుడు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వచ్చి ప్రజల సహకారాన్ని తీందాల్సి. Plan లో వున్న కార్యకలాపాలను మనము అర్థము చేసుకొంటూ ప్రజలకు సచ్చ జెవుతూ వుండాలి. రెండవ ప్రణాళికలో మనకు 175 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించారు. ఆ ధనము సద్వినియోగము అయ్యేటట్లుగా ఖర్చుచేసి ప్రజలకు సహాయ పడాలని ప్రభుత్వమును కోరుతూ శేలపు తీసుకొంటున్నాను.

*Sri J. T. Ferenandez: Mr. Speaker Sir, I rise to support the motion of thanks on the Governor's Address. Even if I classify as some other speakers have done that it is a glorified administration report, I mean no discourtesy. It is just that I failed to see any policy statement in the address as one is led to expect on such occasions. However, I do see a record of the many-sided activities of Government of welfare projects and nation-building works. Considerable amounts of money have been spent, which in comparison with previous years are enormous. For this, I think millions of people in this

State, particularly those who are benefited by irrigation, education and public health are very grateful. I also feel happy to note that Government have promised to undertake very many further activities such as large hydro-electric projects and irrigation works and intend to spend much on education. This is very gratifying, and particularly noteworthy is the fact that Government has spent and is proposing to spend large amounts of money on food production. But I fail to see what effect this enormous expenditure on food production has had on food prices. The rise in prices is hitting everybody hard. If it is due to hoarding or profiteering, I think Government should come forward early with legislation to stop this malpractice. In the meanwhile, may I suggest that more fair price shops be opened in the city and elsewhere as early as possible.

There is one particular matter, which though it is not referred to in the address, I am very grateful for and for which I wish to express the gratitude of the Anglo-Indian Community. Very recently, Government has graciously sanctioned that all the educational concessions which are allowed in Andhra and elsewhere to Anglo-Indians but which hitherto were not allowed in Telangana, will now be given to all Anglo-Indian children in Telangana. Sir, I am very grateful to the Government for this and I hope that the rules that are being formulated will be expedited so that the benefit may reach the parties as early as possible. I take this occasion Sir, to thank the Government on behalf of the Indian Christian community. Only yesterday, it has come to my notice that Government has been pleased to withdraw all discrimination between Harijans converted to Christianity and Hindu Harijans in the matter of education and so the boon of education will be extended to a large number of deserving Christians. I thank the Government very much for this consideration but only hope that in the implementation of these orders, there shall be no delay, for, already two years have passed and the benefits have not reached this community.

Now, Mr. Speaker Sir, I have to strike a discordant note on a vital matter of fundamental right of minorities. My sick heart rung with pain when I heard the opening remarks of the Governor's speech with the following words. "The year has fortunately continued to be calm and free from disturbances to law and order." Alas! if that was so, it was only with the assistance of Section 144. I will not take up your time and that of the House with generalisations. Sir, I confine myself at this moment to the prohibitory order of the Police Commissioner against the preachings of Sadhu Joseph within the private compound of Wesley Mission Church. I hold no brief, Sir, for Sadhu Joseph's healing powers. The faith of healing is practised by many religions, but I mention this to you because it has raised a dim view in the minds of Christians as to the spirit of the Government in the administration of law and order and in the interpretation of our constitutional rights. Sir, the Christian community is a small community and largely drawn from the poorer and less literate classes.

It is more the reason why they should be benefited from the safeguards and guarantees which were given to us in the Indian Constitution. It is they that are now being subjected by minor officialdom to discrimination and victimisation. The prohibitory order served on Sadhu Joseph preventing him from preaching within and inside the Wesley Mission compound is a discriminate victimisation. The order is unjust, it is unconstitutional, it is discriminatory, it is illegal and it is impolitic. It is unjust because it is contrary to law and it is unconstitutional because it is contrary to fundamental rights. It is illegal because it contravenes Section 24 of the Hyderabad City Police Act, which recognises the legal rights of all of the parties and requires due explanation to be got before orders are passed. It is unconstitutional as it violates Articles 25 and 30 of the Indian Constitution. It is discriminatory because on the false assumption that Sadhu Joseph was carrying on religious propaganda in a manner susceptible

to injure the feelings of people professing other faiths, the prohibitory order has been issued on him. It is impolitic and discreet and clearly indicates the incapacity of the police to take preventive action and prevent rowdysm by anti-social elements. I do not propose to go into this matter further because the prohibitory order which has been reissued has contained an amendment and has withdrawn the incorrect statements made. But still the fact remains that under some pretext or other, the religious rights of the minorities are likely to be violated and intruded upon. I however hope that the Government will soon withdraw this prohibitory order. The community is a peace-loving and submissive one and expects from the Government all due consideration. I once again reiterate in support of the motion of thanks that there are many matters in the address which deserve commendation and for which I do not hesitate to extend my support to the Governor's address. Thank you, Sir.

శ్రీ పి. వి. రాజేశ్వరరావు: అధ్యక్షా! గవర్నరుగారు తమ ఉపన్యాసములో ఈ సంవత్సరం చేయబోయే కార్యకలాపములగురించి తెల్పారు. ముఖ్యంగా పంచాయితీ సమితులను, జిల్లా పరిషత్లను ఏర్పాటు చేస్తున్నందుకు, ఎరువుల ప్యాక్టరీలను ఏర్పాటు చేయబోతున్నందుకు, వారిని అభినందిస్తున్నాను. టెక్స్టిల్ విన్యసు ప్రోత్సహిస్తూ, పాలీటెక్స్టిల్ కాలేజీలను, మెడికల్ కాలేజీలను స్థాపిస్తున్నందుకు, వల్లెలలోను, గ్రామాలలోను ప్రజలకు అందుబాటుగా వుండే వైద్యవిధానాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నందుకు వారిని నేను అభినందిస్తున్నాను. తెలంగాణా వెరుకబడిన ప్రాంతం కాబట్టి ప్రతి జిల్లాలోని ప్రైవేటు కాలేజీలను ప్రభుత్వం స్వాధీనపర్చుకొంటుందని ఎనంగ్లిలోను, జైటు కూడ ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థిక మంత్రిగారు అనేకసార్లు చెప్పారు అయినా వారితవరకు ఎందుకు అమలులో పెట్టలేదో, ఎందుకు ఆలస్యమవుతున్నదో, అసలు ప్రభుత్వ విధానమేమిటో అర్థం కాకుండా వుండి, తెలంగాణాలోని ప్రైవేటు కళాశాలల విషయంలో ప్రభుత్వం ఆలస్యం చేయటం సవ్యంగా కనిపించటంలేదు. ఇకనైనా ప్రభుత్వం క్రద్ద వహిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. అందరి ప్రాంతములోని కళాశాలల స్థాయికి, తెలంగాణాలోని కళాశాలలను తీసుకు వస్తామని అనేక సార్లు ఎనంగ్లిలోపల జైటు కూడ ముఖ్యులు చెప్పారు. అందుచేత ఏడిపార్లు మంటున్న ప్రైవేట్ ఆలస్యం బయటకున్న రేమో పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను.

అంతే కాకుండా grants-in aid కు సంబంధించిన రూల్సును మార్చి ఆంధ్ర స్థాయిలోనికి చేర్చినందులకు నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. లైబ్రరీలకు building grants ఇచ్చే విషయము ఒక పద్ధతిలో జరుగుతున్నట్లు కనబడడము లేదు. ఇక్కడ ప్రాధరావాదు పట్టణములో కాలేజీలు ఉన్నవి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇతర మంత్రిలు సిటీలో ఉన్న ప్రైవేటు కాలేజీలకు మాత్రమే ఇవ్వ జూస్తున్నారు కాని, జిల్లాలలో ఉన్న కాలేజీలకు ఇవ్వ జూస్తున్నట్లు కనబడడము లేదు. దీనికి కారణము ఏమిటో తెలియకములేదు. ఈ గాంట్లు యిచ్చేది ఒకే పద్ధతిలో జరగడములేదు. కళాశాలలన్నీ ప్రభుత్వము స్వాధీనము చేసుకోబోతున్నది గనుకనే వీటికి grants ఇవ్వకలవ లేదంటారా అలాగైతే ఆ కళాశాలలు కూడ స్వరలో స్వాధీనముచేసుకోమని చెబుతున్నాను. అన్నీ తీసుకోగా యింకా నాలుగు కళాశాలలు ఉన్నవి. అవి కూడ వెంటనే తీసుకోమని ప్రభుత్వానికి చెబుతున్నాను. అట్లా కాదు అంటారా, వాటికి కూడ building grants ఇవ్వండి. ఆ విధముగ ఇచ్చివాటికి అయ్యే deficit అంతా పూర్తి చేయడము మంచిది ఆంధ్ర రూల్సు ప్రకారము వీటికి అయ్యే ఖర్చులో క్లి వంతులు మాత్రమే ఇస్తున్నారు వీటికి ఇచ్చే grants ఇస్తే వీటికి అయ్యే deficit అంతా పూర్తి అవుతుంది ఆ విధముగ చేస్తే ప్రజలకు కూడ enthusiasm ఉంటుంది. వారిని కూడ ప్రోత్సహించి వట్లవుతుంది. ఈ building grants ఇచ్చే పద్ధతి ఒక నిర్ధారణమైనదిగా ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. క్రిందటపారి గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో ఆదిలాబాదు కాలేజీ తీసుకుంటామని చెప్పారే కాని అది జరగకపోగా, ఈ సారి ఉపన్యాసము లోనైనా ఏ ఏ కళాశాలలు తీసుకోబోతారో అది కూడ చెప్పలేదు. అంతే కాకుండా వేతనముల విషయములో కూడ University Grants Commission యొక్క అధ్యక్షుడు శ్రీ సి. డి. డేక్ ముక్ గారు Salaries పొచ్చివున్నట్ల అయ్యే ఖర్చులో 25% రాష్ట్ర ప్రభుత్వము భరిస్తే, వక్కిన 75% కేంద్ర ప్రభుత్వము భరిస్తుందని చెప్పారు. ఆ విషయమును గురించి మన State Government ఏమి నిర్ణయము చేసిందో తెలియకములేదు. Hostel buildings విషయములో Central sponsor చేసిన Schemes ఉన్నవి గనుక, ఆ స్కీము ప్రకారము అయినా కొన్ని కేసులు Central Government కు recommend చేస్తే వారివద్దనుంచి కొంత సహాయము దొరికే అవకాశములు ఉన్నవి. కాబట్టి ఈ విషయమును గురించి ప్రభుత్వము అలోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

తరువాత Minor Irrigation Works విషయములో నేను ఒక్క సంగతి మనవి చేయదలచాను. తెలంగాణాలో సిథిలమైపోయిన కురటలు, చెరువులు ఎన్నో ఉన్నవి. మారు ఏకరముల అయికట్టుకు లోపల ఉండేవాటి యొక్క సురమ్యులు అంతా చెవిన్యా దిబ్బా మెంటువారికి ప్రభుత్వము అప్పజెప్పింది. ఇది గూడ గా. ప్రభుత్వ కోరిక మీదనే జరిగింది. ఆ విధముగ జరగడము మంచిదే

కాని వీటి ఖర్చుకు గాను Budget allotment చేసేటప్పుడు చాలా తక్కువగా allot చేయడము జరిగింది. ఉదాహరణకు ఒక జిల్లా ఈ allotment 80 వేల రూపాయల వరకే ఇవ్వడము జరిగింది. ఆ జిల్లాలో ఎన్నో చెరువులు, కుంటలు, బాగుచేయవలసినవి వచ్చి వస్తున్నాయి. యింత తక్కువ allotment ఏ విధముగ సరిపోగలదో ప్రభుత్వం ఆలోచించినట్లులేదు. మా మెదక్ జిల్లా విషయము తీసుకోండి ఆ జిల్లాలో సుమారు రెండు, మూడు వేల కుంటలు ఉన్నవి. ఇందులో ఒక వెయ్యి అయినా సామాన్యముగా సిద్ధిబాపట్టంలోనే ఉన్నవి. ప్రభుత్వము ఇచ్చిన 80 వేల రూపాయల allotment తో ఈ కుంటలు అన్నీ ఏ ఏ విధముగ బాగు చేయవచ్చుననుకున్నదో అర్థము కావడములేదు. నిజముగనూస్తే ఈ కుంటలు అన్నీ Revenue Department ద్వారా బాగు చేయించాలని చిత్తశుద్ధిగనుక ప్రభుత్వానికి ఉంటే ఈ విషయములో Budget allotment మరింత ఎక్కువగ చేసి ఉండేవా రేనని నా నమ్మకము కాని అట్లు జరగడము లేదు. Electricity విస్తరణ విషయములో తెలంగాణాలో 188 గ్రామాలకు, ఆంధ్రలో 119 గ్రామాలకు విస్తరణ చేయడము జరిగిందని గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో చెప్పబడింది. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పర్వతిన తరువాత, తెలంగాణాలో విద్యుచ్ఛక్తిని విస్తరణ జరిగిన మాట నిజమే అందుకు నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. కాని ఒక్క విషయము మాత్రము చెప్పవలసి ఉన్నది. గ్రామాలలో విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చేది Street lighting వరకే జరిగింది. కాని వ్యవసాయాభివృద్ధి కొరకు వ్యవసాయదార్లకు ఇవ్వలేదు ఆహారోత్పత్తి మరింత పెరగాలంటే ముందు అవసరమైనంత విద్యుచ్ఛక్తి వ్యవసాయదార్లకు ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయమును గురించి గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో చెప్పబడి లేదు. Agricultural purposes కు గూడ విద్యుచ్ఛక్తిని సప్లయచేసి వ్యవసాయదార్లు మరింత ఉత్పత్తి చేయుటకు దోహదమిస్తారని ఆశిస్తున్నాను— ఈ విషయములో ఏ మాత్రము జాప్యములేకుండా ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహించవలసిందిగా కోరుతున్నాను— కాసనములు ఆంధ్రలోనివి, తెలంగాణాలోనివి సమన్వయము చేస్తున్నామని చెప్పారు, tariff rates చూస్తే, చాల వ్యత్యాసములుంటున్నవి. ఆంధ్రలో ఒక మాదిరి, తెలంగాణాలో మరొక మాదిరి ఉన్నవి. తెలంగాణా గ్రామాలలో tariff rates లో హెచ్చు తగ్గులు కనిపిస్తున్నవి. వీటి నన్నింటినీ త్వరలో సమావేశపాటుకీ తేవటానికి, దీనికి సంబంధించిన కాసనములు త్వరలో సమన్వయము చేయుట ఆవసరము. గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో Corruption నివారణకు ఏ ఏ చర్యలు తీసుకుంటున్నది చెప్పబడలేదు. ప్రభుత్వోద్యోగములలో corruption ఎక్కువగ ఉన్నదని అందరు భావనపడుతుంది అంగీకరించి ఈ పాత పేదకి మీద చేబుతూనే వస్తున్నారు. పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగములలో corruption ఎక్కువగ దోచుచు. కాని చిన్న చిన్న ఉద్యోగములలో పెద్ద పెద్ద యున్నదని చాల వరకు తమ అభిప్రాయము వెల్లడించారు. ప్రభుత్వము

ఈ విషయములో ఏలాంటి చర్య తీసుకుంటున్నదో చెప్పవలసి యున్నది. Corruption checkup చేయటానికి ప్రభుత్వము అవలంబించి policy ఏమిటి అని అడిగితే, కోర్టులకు వెళ్ళితే వివిధరకముల తీర్పులు వస్తున్నవి గనుక, మేము ఏమియు చేయలేకపోతున్నామని ప్రభుత్వము చెబుతున్నది. దీనిని ఎదుర్కొనటానికి ప్రభుత్వం శీఘ్రగతిని ఏదైనా ఒక నివారణోపాయము కనిపెట్టి ఈ corruption అనేది లేకుండా దూపు మావటానికి ఎగుచర్య తీసుకోవాలని అంటున్నాను. Small Savings Scheme విషయమును గురించి మాకు Administration Report ను మొన్న మొన్ననే అందజేశారు. ఈ విషయములో ప్రజల సహకారము లభించడము లేదని చెప్పబడింది. నా అభిప్రాయము ప్రజల సహకారము లేదని కాదు. ఉద్యోగస్తుల యొక్క కోరిక, ప్రవర్తన సరిగా ఉంటే, ప్రజల సహకారము దొరకక ఏమవుతుంది? పంచాయతీ ఎన్నికల సందర్భములో; నేను చౌడవరం అనే గ్రామమునకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది. ఆక్కడ ఈ Small Savings Scheme ను గురించి విచారించాను. ఆ గ్రామము నా నియోజక వర్గములో ఉన్నది గనుకనే, నేను చెప్పగలుగుతున్నాను. ప్రజలవద్ద నుంచి ఈ స్కీము క్రింద ప్రభుత్వపు తరపున appoint చేయబడిన ఏజెంట్లు డబ్బు వసూలు చేసినట్లును, అది బరిగి ఇప్పటికి రెండు సంవత్సరములు కావచ్చినదని, సర్టిఫికెట్లు మాత్రము యింక, వరకు రాలేకని నాలో complaint చేశారు. ఆ ఏజెంట్లు డబ్బు వసూలుచేసి misappropriate చేసినట్లు నా విచారణవల్ల తెలిసింది. అటు మీదట నేను ఆ ఏజెంట్లను కలుసుకుని వత్తిడి చేయగా, ఆ డబ్బు వాళ్ళకు వాపసు చేశాడు. ఈ విధముగ ప్రభుత్వోద్యోగస్తులు అవినీతి వద్దతులు జరుపుతూంటే, ప్రజలవద్ద నుంచి సహకారము ఏ విధముగ లభించగలదని ప్రభుత్వం ఆశిస్తున్నది? కొన్ని కొన్ని గ్రామాలలో దేశముఖ్ఖలు డబ్బు వసూలుచేసి, డబ్బు వారి పేరనే జమకట్టుకున్నట్లు తెలిసింది ఈలాంటి వద్దతుల నవలంబిస్తూంటే సర్టిఫికెట్లు వారి పేరనే వస్తాయికాని, డబ్బు ఇచ్చిన వారికి ఏ విధముగ లభించగలవు? కనుకనే ప్రజలు అనుమానము పడవలసి వస్తున్నది. ఇలాంటి అవినీతి వద్దతు లుండుటవల్లనే ప్రజల సహకారము రావడం దుర్లభముగ నుండి యుండవచ్చు. ఈ స్కీము విషయముతో ప్రజలుకూడ భాగ స్వాములుగ నుండదలచి ముందుకు వస్తున్నారు. కాని ప్రభుత్వోద్యోగులు అవలంబించే అవినీతి వద్దతులవల్ల ప్రజలు వెనుకంజ వేస్తున్నారనటంలో తప్పేమి లేదు. ఈ స్కీము సక్రమముగ అమలు జరగాలంటే ఒక్కొక్క జిల్లాలో, ఒక్కొక్క తాలూకాలో, కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి తద్వారా డబ్బు వసూలుచేయ నారంభిస్తే, ప్రజలు ఉత్సాహపరుస్తే ఎక్కువగ డబ్బు యిచ్చి సర్టిఫికెట్లు కొనుక్కుంటారని నా దృఢవిశ్వాసము. ఇంతే కాకుండా దీనికి తగిన ప్రోత్సాహము కూడ అవసరము. ప్రచారము ద్వారా ప్రజలకు నచ్చజెప్ప వచ్చు. ప్రభుత్వము ఈలాంటి ఏర్పాటు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

తరువాత మరొక ముఖ్య విషయము. ఆంధ్రా, తెలంగాణాలలోని Central Land Mortgage Banks ను సమన్వయపరచి, ఒకే వద్దతితో నడిపిస్తామని ప్రభుత్వము ఎనెంజీలో ఉద్ఘాటించింది. ఈ విషయములో తెలంగాణా ప్రజలు ఒక Memorandum కూడ సమర్పించి యున్నారు. ఈ బ్యాంకు విషయములో అదివరకు వారికి ఉంటున్న concession facilities, సమన్వయ పరచిన పిమ్మట త్రోసివేయకుండా continue చేయాలని విజ్ఞప్తి చేసియున్నారు. రెండు బ్యాంకులను amalgamate చేసిన తరువాత నైనా అయిదు, పది సంవత్సరముల దాకా తెలంగాణా వారికి అదివరకు వచ్చే facilities continue చేయమని ఘనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయములో ప్రజలు ఇచ్చిన memorandum కు ప్రభుత్వము ఏలాంటి సమాధానము చెప్పలేదు. తెలంగాణా ప్రజలను ఈ విషయములో నిరుత్సాహ పరచి, ఇబ్బందులకు గురిచేయకుండా ప్రభుత్వము త్వరలో ఈ Banks ను ఒకే స్థాయిలో నడపటానికి వెంటనే చర్య తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. రామాచార్యులు: అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని గురించి నేను వారిని అభినందిస్తున్నాను. గవర్నరుగారు చాలా మంచివారు. దేశములో ఎక్కడికి వెళ్ళినా, వారు ప్రజలకు మంచి ఉపదేశములు చేస్తుంటారు. చాలా చోట్లలో వారు చక్కని ఉపన్యాసాలు చేసినారు ఉపన్యాసాల ద్వారా ప్రజలకు నీతి బోధచేయడం వారికి ఇప్పుడెంతైనా అవసరము. వారితో బాటు మన మంత్రులు కూడ ఎక్కువగ కృషి చేస్తూ ఆంధ్రప్రదేశ్ అభివృద్ధికొరకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇక తక్కిన విమర్శనలు ఎట్లా ఉన్నప్పటికీనీ కొన్ని శతాబ్ది ములకుగాని, కొన్ని దశాబ్దిములకైనా ఈ ప్రభుత్వము చేస్తున్న మంచి పనులను పరిశ్రమ ఉద్ఘాటించగలదు.

కొందరు మంత్రులు బుద్ధమైపోయినా మిగిలినవారు ఆ భారం మీద వేసుకొని పని చేయుచున్నారు. ప్లానింగ్ అనేది చాలా గొప్ప శాఖ. కావున దానికిగాను ఒక మంత్రి కావలెననుకొంటిమి, ఫైనాన్స్ అనేది కూడా గొప్ప విషయమే. దానికి కూడా ఒక మంత్రి కావలెననుకొంటిమి. అయితే యీ రెండు శాఖలను ఒకరే ఇప్పుడు నిర్వహిస్తున్నారు. ఇవి అంత చురుకైనవా? లేక నిర్వహిస్తున్నవారు అంత సమర్థులా అనేది అర్థం కావడం లేదు. మంత్రుల సంఖ్యను తగ్గించినందువల్ల ఖర్చు తక్కువ అవుతుందనడము నిజమే. కాని ప్రజలకు యిందు వల్ల కొంత యిబ్బంది కలుగక తప్పదు.

మంత్రులు సంచారములు చేస్తున్నారు. ఆ సమయములలో ప్రజలు అనేక పటిష్టము యిస్తున్నారు. ఆ పటిష్టము సంగతి తమైనది వాటిని గురించి చర్య

తీసుకున్నారా లేదా అనేది బోధపడటం లేదు. మేము కూడా యిక్కడ ఉపన్యాసములు చేస్తున్నాము మా ఉపన్యాసములు ఎప్పుడు అచ్చు అవుతవా అని ఎదురు చూస్తున్నాము. అయితే వాటివల్ల ఏదైనా ఫలితము కలిగదా అంటే, అదే మాత్రము కనిపించదు. ఇది అరణ్య ఘోషగా పరిణమిస్తుందేమోనని నా భయం. మా జిల్లాలో కొన్ని గ్రామాలకూ మంచి నీటి వసతి యేర్పాటు చేయవలెనని ప్రతిపాదించెప్పుడూనే వున్నాను. ఐదప్పటికి నేటికీ నెరవేరలేదు. అంచనాలు వేస్తూనే వున్నారు. మూడు గ్రామాలకు నీరు సప్లయచేయటానికి యంత కాలమైనా ఫలితము కలుగలేదు.

మా అనంతపురం జిల్లా జాను బాధితమైనది. ఫేమిన్ రోడ్డు అనేక చోట్ల పేసినాదు. ఇందువల్ల ప్రభుత్వానికి ఎన్ని కోట్లు ఖర్చు అయినదో ఎవరు లెక్కించ గలరు? కాని అనేక కోట్ల రూపాయలు నష్టమైవుంటుందని అనుకుంటున్నాను. వై నుండి వచ్చే నీటిని అరికట్టేటటువంటి మైసూరు సీమతో మనము ఎలాంటి సమాధానమును కుదుర్చుకోలేకుండా వున్నాము. మన ముఖ్యమంత్రి గారు సుద్రామకు గోదావరి, కృష్ణా, జలాలను యిస్తామంటున్నారు. ఉదారంగానే ఉన్నది మైసూరు వారు మనకు వచ్చే నీటిని అరికడితే దానిని గురించి మన మేమీ చేయలేకుండా ఉన్నాము. పూర్వులు ఏర్పాటు చేసిన బుక్క చట్టము చెర్వు, ముప్పకోవెల చెర్వు, కంబిదూరు చెర్వు వంటివి యీ నాడు ఎండిపోవు చున్నవి. ఈ నీటి వనరులను జాగు చేయించవలసినదని గవర్నరుగారికి కాదు, పి. డబ్ల్యు. డి. మంత్రిగారికికూడ అనేక ప్రధానమంత్రి నేను వారు సంచారము చేసినప్పుడు అర్జీలు యిప్పించినాను. వాటిని గురించి దర్యాప్తు చేస్తామన్నారుకాని యంత వరకు యేమీ చేసినట్లునాకు కనపడదు. ఈ విషయమై ప్రధాన ఇంజనీరుగారు కూడా మైసూరు వారితో సంప్రతించి వచ్చినట్లున్నది. యేమీ ఫలితము కలుగలేదు. పాకిస్తాన్ తోనైనా మనం వ్యవహారంచేసి యేదైనా సమాధానము కుదుర్చుకోవచ్చును కాని, మైసూరు గవర్నరు మెంటువారి దగ్గరనుండి బదులు తెప్పించుకోవడం కష్టముగా వున్నది. సమాధానపడి తీర్మానము చేసినవి కూడా సంతకంచేసి మైసూరు అధికారులు వంపడంలేదని విన్నాము. ఈ విధముగా వుంటే కేంద్ర ప్రభుత్వము వారికైనా వాగిసి. "ఇదేమి అన్యాయం, వై నుండి వచ్చే నీటిని వారు అరికట్టి మన చెరువులకు నీరు రాకుండాచేసి ప్రతి సంవత్సరము జామం కలుగ జేయడం ధర్మము కాదు." అని వై నుండి అయినా ఒక మందలింపు వచ్చేటట్లు చేయడమో లేక మన ప్రభుత్వము వారు సమర్థముగా వ్యవహరించి, మైసూరు వారితో యేదో ఒక సమాధానమును రావడమో తేల్చుకోవాలి. ఇది చాలా గడ్డు సమస్య. అనంతపురం జిల్లాలో రోడ్లం దగ్గర వున్నకు కాలువ తీసినట్లయితే ముప్పకోవెల చెరువు, వాగసముద్రము చెరువు, న్యాయదైల, కుంటుమిద్ది మొదలైన చెరువులు

నిందుతాయని ఇంజనీర్లు చెబుతున్నారు. మైసూరు సీమలో ఐదు మైళ్ల పొడవు కాలువతీస్తే కంఠదూరు చెరువు నిండుతుందని చాలామంది చెప్పుతున్నారు. వీండ్లుగా యీ విషయములను గురించి ప్రస్తావిస్తున్నాము. కాని ఏమి జరిగినది తెలియటంలేదు. ఇందువల్ల మైసూరు వారికి నష్టంలేదు. మనకు లాభం వున్నది. కాని సమాధానము కదుర్చుకోవడానికి యిన్ని వండ్లు పడుతూవుంటే యిది కడకు అవుతుందో లేదో అనుమానముగా వున్నది. వారి వద్దనుండి సమాధానము రావటంలేదు. దీని మీద ప్రభుత్వానికి శ్రద్ధలేదో లేక వారు చాలా కఠినంగా వున్నారో, మనము కోర్టులో దావా వేయవలసివున్నదో లేక మా అనంతపురం మండలంవారు మైసూరు సీమలో సత్యాగ్రహం చేయటానికి మంత్రులు అనుమతి నియ్యగలరేమో తేలినుకో లేకుండా వున్నాము

ఎలక్ట్రిసిటీ కావాలని ప్రజలు కోరుతున్నారు. కల్యాణదుర్గం తాలూకా పాడ్ క్వార్టర్స్ లో రోజుకు కొన్ని గంటలు విద్యుచ్ఛక్తి ప్రసారం చేస్తారు. ఒక డీసెల్ స్టేషన్ యేర్పాటుచేయాలని యోచిస్తున్నారు. దానికి రెండు లక్షల రూపాయలు ఎస్టిమేటు చేశారు. ఇతే రాయదుర్గం ద్వారా తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు నుంచి విద్యుచ్ఛక్తి తీసుకొనివస్తే? దానికి దాదాపు రెండు లేక రెండున్నర లక్షల రూపాయలు ఖర్చు అవుతుంది. దీనివల్ల పాచ్చులాభం వుంటుంది తోవలో కొన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వవచ్చు. డీసెల్ స్టేషను పెట్టివట్లయితే మళ్ళీ అంతా అంధకారంలో పడిపోయే ప్రమాదము వున్నది. కనుక తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు వద్ద తయారయ్యే జలవిద్యుత్తు కల్యాణదుర్గం పట్టణానికి సరఫరాచేసే విషయం ఆలోచింపగోరుతాను. గవర్నరుగారు వచ్చినప్పుడు యిదంతా మనవి చేసుకున్నాను. దగ్గరవుండే గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి కావాలని మహాజనులు ఈయడం జరిగింది. ఈ చిన్న పనులు జరుగుటలో కూడా చాలా జాప్యం అగు చున్నది “మా ప్రభుత్వము వచ్చిందీ మావూరు దగ్గరకు ఎలక్ట్రిసిటీ వచ్చినది. మాకు కూడా యివ్వండి” అని ప్రజలు కోరుచున్నారు. రాకపోవడంవల్ల వారికి చాలా అశాఖంగము కలుగుతున్నది. దీనిలో వుండే కష్టం నాకు తెలుసు. చిన్న చిన్న గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ తీసుకొనిపోవాలంటే చాలా ఖర్చు అవుతుంది. అయితే నీటి వనరులులేని ప్రాంతములలో ఈ సౌకర్యము కలుగజేయుట భావ్యమని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

కాతియవికాస కేంద్రములు, బ్లాక్స్ అనండి లేక యే పేరుతోనైనా పిల్లలందఱు, పూర్వం ఒక పోట ప్రారంభించేసి దానికి కంటిమ్యూయిస్ గా చేరువగా వుండే ఏర్పాట్లలో గాని తాలూకాలలో గాని యిప్పుడుండేవారు. శ్రీ కావేంకట్రావు గారు ఉన్నప్పుడు, ఆ విధానమును వమ్ముకొని మంత్రులవెంట తిరగడం, అవీరర్లను చూడడం వంటి వేమి చేయుకుండా తమకు వూడా వరుసగా బ్లాకు వస్తుందని అను

కొన్నవారికి కొంత ఆశాభంగం అయినది. యేదో విమానములో ఎగిరిపోయి నట్లుగా యీ క్లాసులు యింకొక వైపుకు దూరపు తాలూకాలకు ఎగిరిపోయి నవి. ఇందువల్ల ప్రజలకు చాలా ఆశాభంగం కల్గినది. మా మెంబరు సరిగా చెప్పుట లేదేమోనని వారికి అనుమానము కలుగుచున్నది. వెనుకటివలె కంటిమ్యాటిని పాటించి చేరువనున్న ప్రాంతములలో మొట్టమొదట క్లాసులు యేర్పాటుచేయ వలెనని పార్లమెంట్ చేస్తున్నాను.

చాలామంది నీరా గురించి చెప్పారు నీరాను లేక అది కిల్లుగా మార్చి తాగిస్తున్నారని చెప్పారు. కాని దీనివల్ల ప్రజలకు ఏమీ బాధలేదు. ప్రభుత్వానికి వచ్చే లాభము పోదు. నీరా అంగళ్లవల్ల నష్టమేమీలేదు. ప్రజలు తాగినా కూడా వాళ్ళ ఆరోగ్యానికి నష్టమేమీలేదు. కాబట్టి దీనిని యింతగా నిరసించడం నాకు సబబుగా కనపడడంలేదు. నీరా లేకపోతే తప్పకుండా యిల్లినీట్ లిక్కుర్ (దొంగ సారాయి) తాగివారు. అందువల్ల ఆరోగ్యం చెడిపోతుంది. నీరా అంగళ్లవల్ల యిల్లినీట్ డిస్ట్రిబ్యూట్ కొంత తగ్గుతుందేమోనని అనుకుంటున్నాను.

ఇప్పుడు illicit liquor ఎక్కువగానే పెరుగుతూఉంది. ప్రతి గ్రామంలోను అక్కడ ఉండేటటువంటి చెద్దలను లోబరచుకొని ఈ illicit liquor ఉత్పత్తిని commission ప్యాపారంగా పాగిస్తున్నారు. గ్రామాలలోని యువకులంతా కూడా వగలంతా చీద్రపోయి రాత్రి పూట ఈ ప్యాపారంచేసి నీసా ఒకటికి 4, 5 రూపాయలు ప్రకారం సంపాదించు కొంటున్నారు. దీనివల్ల వ్యవసాయం లోకి కూడా పోకుండా ఉన్నారు. ఇటువంటి సందర్భంలో కష్టపడి వ్యవసాయం చేసేటటువంటి రైతులకు కూలీలు దొరక్క నష్టపడుతున్నారు. దీనివల్లనే భాన్యానికి ధరలు పెరిగి పోతున్నాయి. కాబట్టి ఈవిషయాలన్నీ గమనించి తగినటువంటి చర్య తీసుకొంటారని ఆశిస్తూ గవర్నరుగారు మనరాష్ట్రములో జరిగినటువంటి అభివృద్ధి కార్యాలవిషయమై చేసిన ఉపన్యాసానికి వారిని అభినందిస్తున్నాను.

*శ్రీ కె పున్నయ్య: అధ్యక్షా, సోషలిస్టు సమాజ నిర్మాణమే తమ ఆశయ ముగా ఈ ప్రభుత్వము వదే వదే ప్రకటించడం జరుగ తూఉంది అయితే, దానికి అనుగుణముగా గవర్నరుగారి ప్రసంగం ఉన్నదా అని చూస్తే ఎక్కడ కూడా లేదనే చెప్పక తప్పదు. సోషలిస్టు సమాజ నిర్మాణానికి ముఖ్యముగా సంఘంలో కొన్ని విధాలు ఉంటాయి. ఆ విధాలయొక్క సంక్షేమార్థమై ఎటువంటి కృషి ప్రభుత్వము జరపవలెనో స్పష్టంగా చెప్పలేదు. Labour సంక్షేమం గురించి, ఈ ప్రసంగంలో ఎక్కడా కన్పడడంలేదు. అటులనే Scheduled castes, Scheduled tribes యొక్క సంక్షేమం విషయమై ఎక్కడ కూడా ఒక పాఠ్యము కూడా చెప్పలేదు. అలాగే నిరుద్యోగ సమస్య నిర్మూలన విషయమై.

కౌలుదార్ల రక్షణ విషయమై కూడా ఒక పాక్యమెంటు కన్నడక పోవడం నిజంగా శోచనీయమైనటువంటి పరిస్థితి. దీనినిబట్టి మన ప్రభుత్వము ఎంత చిత్త శుద్ధితో ఆ ప్రకటన చేస్తున్నదో స్పష్టంగా అర్థం అవుతున్నది. అందుచేత ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలు ప్రసంగంలో చాలా వివరంగా ఉన్నాయని చెప్పినా, అది కేవలం ఏ ప్రభుత్వములో కూడాను చేయవలసినటువంటి కార్యక్రమాలయొక్క వివరణగా కన్నడుతున్నదేగాని ఒక ప్రత్యేక లక్ష్యంతో, ఒక ప్రత్యేక ప్రణాళికతో కూడుకొనినటువంటి పద్ధతులతో కృషి చేస్తున్నామని ఈ ప్రభుత్వము చెప్పేందుకు ఈ ప్రసంగంలో అవకాశం లేదు. నిరుద్యోగ సమస్య ఎంత తీవ్ర రూపము దాల్చుతున్నదో అందరికీ తెలిసిన విషయమే ప్రభుత్వంవారు ఒకసారి ప్రతిజిల్లాలో ఉన్నటువంటి Employment Exchanges యొక్క statistics తీసుకొంటే ఎంత తీవ్రరూపంగా ఈ నిరుద్యోగ సమస్య ఉన్నదో ప్రభుత్వము తెలుసుకోగలదు. అయితే Employment Exchanges వల్ల ఒక ప్రత్యేక సౌకర్యం ఉన్నది. ఈ statistics బట్టి ఈనాడు ప్రతి జిల్లాలోనూ వేలకొలది నిరుద్యోగులు ఉన్నారని స్పష్టంగా తెలియగలదు. ఆ నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగములు చూచేటటువంటి బాధ్యత ఎవరిది అంటే ప్రభుత్వమేదే వారికి ఉద్యోగ సౌకర్యములు కల్పించేందుకు ప్రభుత్వము ఎంత శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నదో కూడా మనకు తెలియకుండా ఉన్నది. అందుచేతనే ఏ జిల్లాలో కూడా ఈ రంగములో progress కన్నడడలేదు. Educated sections ప్రతి ఒకరు ఆఫీసుల్లో ఉద్యోగాలు కావాలని అంటున్నారు ఆఫీసులలో తాళిలు లేవు. ఇక ఇతరత్రా చూపేందుకు ప్రభుత్వము దగ్గర సౌకర్యంలేదు. ఈ విధంగా నిరుద్యోగుల సంఖ్య పెరిగిపోతూ ఉండడం, వాళ్ల యొక్క సమస్య పరిష్కారం కాకపోవడం చాలా శోచనీయమైనటువంటి పరిస్థితి. కనుక ప్రభుత్వము దీనియొక్క తీవ్రతను గుర్తించి దానికి అనుగుణమైనటువంటి ఏర్పాట్లు చేయాలి. ముఖ్యంగా మన రాష్ట్రములో పరిశ్రమలు ఎంత కాలమైతే నెలకొల్పబడవో, అంత కాలము వరకు ఈ సమస్య పరిష్కారము కాదని నా అభిప్రాయము. అందుకు కొన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాను. ఈ statistics ఇవన్నీ collect చేస్తున్నాము, మూడవ ప్రాణికలో వీటిని గురించి పరిష్కారం చేయడానికి అవకాశం ఉంటుందని ప్రభుత్వము చెప్పితే, మరి ఈ 2, 3 సంవత్సరాల వరకు వీరి సమస్య ఏ విధంగా పరిష్కారం చేయబడుతుంది? అయితే, చిన్న చిన్న కుటీర పరిశ్రమలు నెలకొల్పబడుతున్నాయి. ఆ విధంగా వారియొక్క సమస్య పరిష్కారం చేస్తున్నామని చెప్పవచ్చు. కాని educated unemployment విషయములో వారు చేసినటువంటి ప్రయత్నం చాలా తక్కువ అని చెప్పక తప్పదు. చిన్న చిన్న కుటీర పరిశ్రమలు ఏ విధంగా అభివృద్ధి అవుతున్నాయో కూడా మనకు స్పష్టంగా తెలుసును. 2, 3 సంవత్సరములుగా ప్రయత్నంచేస్తూ ఉండగా Industrial Estates అనేటటువంటివి కూడా కుటీర పరిశ్రమలుగా ఉన్నవి. వాటి

యొక్క స్వరూపము ఇంతవరకు కూడా ఒక stability కి రాలేకపోతున్నది. ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి అవుతున్నాకూడా, వాటిని ప్రాథమిక స్థితి లోనే ఉంచడం జరిగింది. ఈ అయిదు సంవత్సరాలలోను, ఈ estates నిర్మాణం అనేకటటు వంటిది ప్రాథమిక స్థితిలోనే ఉన్నదిగాని, అందులో ఎటువంటి కార్యక్రమము నిర్వహించవలసి వస్తుందో ఇంకా దాని సమగ్రమైన స్వరూపము తెలియక పోవడం శోచనీయమైన విషయం. దానిని ఒక సమగ్రమైన రూపములో పెట్టాలంటే, మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సాధ్యమౌతుందన్నమాట. ఇక ఆహార సమస్య విషయంలో ధరలు విపరీతంగా పెరుగుతున్నవి అనేది అందరికీ తెలిసినటువంటిదే. కాని దానికి కారణం గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో ఒక మాటలో చెప్పారు. ఉత్పత్తి ఎక్కువగా పెరుగుతూ ఉండినా, మిగులు ధాన్యమంతా ముఖ్యంగా కేరళ రాష్ట్రానికి పోతూ ఉండడంవల్ల, ధరలు పెరుగుదల జరుగుతున్నదని, దానిని అరికట్టడానికి మన రాష్ట్రాన్ని ఒక ఆహార మండలిగా ఏర్పాటు చేయమని కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడి చేస్తున్నామని చెప్పారు. అది ఒక excuse గా చెప్పుకున్నారా అని అడగుతున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వము తీవ్రంగా ఎప్పుడు చేస్తారు, అంత వరకు ప్రజలు ఏమీ కావాలి, ఈ లోపల మనం చేయవలసిన కార్యక్రమం ఏమిటి, అనేటటువంటిది ప్రభుత్వము తగు విధంగా ఆలోచించకపోవడం శోచనీయమైన విషయం. కనీసం fair price shops అయినా పెట్టండి. ప్రతి జిల్లాలోను marketing societies అని ఉన్నవి, వాటి ద్వారావైనా తక్కువ ధరలకు ధాన్యము, బియ్యము అమ్మించండి అని చెప్పినా, ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకోక పోవడం శోచనీయం. ఒక వేళ ప్రత్యేకమైనటువంటి ఒక ఆహార మండలి ఈ రాష్ట్రానికి ఏర్పాటు చేయకపోయి నప్పుడు, పరిస్థితి ఏమవుతుంది? ప్రజలు ఈ విధంగానే బాధపడతూ అనేకమైన ఇక్కట్లకు గురి కావలసిందేనా? ఇది ప్రభుత్వము పెట్టించు కొన్నట్లుగా లేకపోవడం విచారకరము. Fair price shops పెట్టడని శ్రీకాకుళం జిల్లా కలెక్టరుతో చెప్పితే, పెట్టకుండా ఉండడం జరుగుతుంది అందుచేత ప్రభుత్వం కలెక్టరుకు తగిన instructions ఇవ్వడం లేదేమోనని తెలుస్తున్నది ఈ విషయంలో ప్రభుత్వధోరణి సమంజసంగా లేదని చెప్పక తప్పదు. అట్లాగే N. E. S. schemes విషయమై బాగా పనులు జరుగుతున్నాయని చెప్పుతున్నారు. పనులు ఖర్చుకు తగినట్లుగా ఉన్నవా అని ఆలోచిస్తే లేవనే నా అభిప్రాయము. అయితే wastage కూడా చాలాకష్టపడుతున్నది. ఇప్పుడు Estimates Committee అనేదాన్ని వనము ఎటు తిరిగి ఏర్పాటుచేసి ఉన్నాము. కనుక ఈ Estimates Committee వారు ఈ N. E. S. కార్యక్రమాలు ఏ విధంగా జరుగుతున్నాయో అక్కడికి వెళ్ళి చూడవచ్చును. అక్కడ ఏ విధంగా ఖర్చులు జరుగుతున్నాయో, ఏ విధంగా పనులు జరుగుతున్నాయో, ఖర్చులకు తగిన పనులు జరుగుతున్నాయో, అనేవి వారు పరిశీలించవచ్చు. ప్రభుత్వద్వోర్టీగుల వేతనాలు విష

యమై మొదట శ్రీ బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారి కమిటీ ఒకటి వేయడము, ఆ తరువాత దానికొరకు ఒక Cabinet ఉపసంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసి ఈ విషయం పరిష్కారంచేశారని చెప్పారు అందులో opposition party కి సంబంధించిన శ్రీ సుందరయ్యగారు కూడా ఉండడం, వారు కూడా పక్షపాదించారు కాబట్టి ఇది దోషరహితంగా ఉన్నదనే ఒక విధానాన్ని తెలియపరచడం జరిగింది. ఇది నిజంగా శోచనీయమైన పరిస్థితి. Opposition సభ్యులు పక్షపాదించినా, లేక మరొక group వారు పక్షపాదించి నంత మాత్రాన ఒక report అనేటటువంటిది దోష రహితంగా ఉంటుందని అనుకోవడం పొరబాటు, ఎంత మంది ఉండినా, అసలు ఈ report దోషాలతో కూడుకొన్నట్లుగా N. G. Os. అనంతప్పి తెలియపరుస్తూ ఉంటే, వారి అసంతృప్తి నిర్మూలన కోసం వారి సూచనల ప్రకారంగా ఈ సమస్యను పరిష్కారం చేసేందుకు కృషి చేసిఉంటే బాగుండేది. ఆ విధంగా కృషి చేయవలెనని కోరుతున్నాను. అయితే యిది strategic గా ప్రభుత్వమువారు పరిష్కారము చేశారేమో, తాళిల్దార్లును గజెతుడ్ ఆఫీసర్లుగా చేస్తే యీ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని భావించి చేశారేమో, కీని తాసిల్దార్లు మాత్రం కోరలేదు, గజెతుడ్ చేసినందున ఈ సమస్య పరిష్కారమయినదని భావించుటలేదు. "మా సూచనలు తీసుకుంటే మూడు కోట్ల రూపాయలతో మేము పరిష్కారము చేసుకోగలము; ప్రభుత్వంవారు నాలుగుకోట్లు ఖర్చు పెట్టడానికి సిద్ధపడినా, సమస్య తప్పి కరంగా పరిష్కారం కాలేదు" అని వారు అంటున్నారు. కాబట్టి వారి సూచనలు తీసుకొని పరిష్కారం చేయాలని కోరుతున్నాను.

హరిజన సమస్య పట్ల ప్రభుత్వము ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. శ్రీ పట్టాభిరామారావుగారు యీ శాఖను నిర్వహిస్తున్నప్పటినుంచి హరిజన సమస్య చక్కగా పరిష్కారం కావడంలేదనే భావం హరిజనులలో ఉన్నది. హరిజన సమస్యపట్ల ప్రభుత్వము సానుకూతి చూపుచు ఈ శాఖను చక్కగా నిర్వహించుటకు తిరిగి శ్రీసంజీవయ్యగారికి యీ పోర్టుఫోలియోను వప్పగించాలని కోరుతూ నెలవు తీసుకొంటున్నాను.

* శ్రీ యమ్. మాచరాజు: అధ్యక్షా! గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని అభినందిస్తూ ప్రభుత్వానికి కొన్ని సూచనల తెలియజేసుకొంటున్నాను విశాఖపట్టణం జిల్లా గూడెం ఏజన్సీ 1801 వదరపుమైట్లు కలిగి యున్నది. అయితే జిల్లాస్థానం డిప్లెట్ చేశారు. అది మల్టి-పర్ఫెక్ట్ జిల్లాస్థానం చేయాలని సూచిస్తున్నాను. అది జమీందారీ విరియూ, కొత్తగా రిజిస్ట్రేషన్ ను ఏర్పాటు చేశారు. వీటి ప్రజాస్వామ్యానికి యిబ్బందిగా యున్నది. వారి యిబ్బందులను కాకుండా రైతులతో సంప్రదించి కొంత ఖాగము అదిమివేయాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ ఉండే రైతులు పేద

ప్రజలు. వారికి ఏ దినమున కాదినము కూలి యిచ్చే ఏర్పాటు చేయాలి. ప్రస్తుతము ఒక మైలు దూరము లై ను వేయడానికి రూ. 25 లు యిస్తారని, వేయిస్తున్నారు. కూలి, రేంజరు యిస్తారని చెబుతున్నారు అది అనర్థదాయకముగా ఉన్నది ఎప్పటి కూలి అప్పుడు యిచ్చేందుకు ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

అయిదారు గిరిజన హాస్టల్స్ తెరిచారు 20, 30 మంది బోర్డర్స్ కూడ ఉన్నారు. వారికి సరైన వర్గంలో భోజన వసతులు కల్పించబడుట లేదు వార్డెన్ సంతకము పెట్టితే డబ్బురాదు. స్పెషల్ ఏజన్సీ ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు నుంచి ప్యాస్ అయివస్తేగాని డబ్బు దొరకుటలేదు. ముందుగా అధ్యాపకులు యిచ్చి హాస్టల్స్లో వర్కింగ్ డేస్లో సరిగా బోర్డర్స్కు భోజన వసతులు కల్పించాలని మనవి చేయుచున్నాను.

మరాఠారీ విధానము ఉన్నది. అది రద్దయినట్లుకాదు, ఉన్నట్లుకాదు. దానిని మార్పించి మననబు పరీక్షకు పంపి వారి తాలూకా కుటుంబాలలో పిల్లలకు విద్యగరిపించి ఉద్యోగాలు యిస్తే, టూరింగు ఆఫీసర్లకు లేవరు వగైరా దొరుకుతుంది. ఇప్పుడు ప్రతివారు వచ్చి కష్టపడుతున్నారు.

చిన్న చిన్న చాటర్ ఫోర్స్ ఆ ఏరియాలో ఉన్నవి. కొంచెము డబ్బుతో (వరద) కట్టలుకట్టి, నీటి సదుపాయము కలుగజేసి, వ్యవసాయమునకు ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

కాడంగి కాలనై జేషన్ స్కీము కొత్తగా పెట్టారు. మూడు 200 కుటుంబాలను తీసుకువచ్చారు. దానిని సరిగా నడపుట లేదు. మొదట ఇన్ వెస్టిగేషన్లో 31 లక్షలు అని చెప్పారు మళ్ళీ ఇన్ వెస్టిగేట్ చేసి 12 లక్షలు అయితే డామ్ సరిగా అవుతుందన్నారు. ఆ 200 కుటుంబాలు చాలా బాధపడుతున్నాయి. త్వరలో అది పూర్తిచేయించి బీద ప్రజల పరిస్థితి బాగుపరచాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

గూడెం ఏజన్సీలో చిన్న లోయలు ఉన్నవి. కాఫీ బోర్డుకు వాసీ కాఫీ ప్లాంటేషన్ ఎక్కవగా చేయించాలని కోరుతున్నాను. రైతులకు అయిదారు ఎకరాల భూమి యిచ్చి, కాఫీ ప్లాంటేషన్ చేయిస్తే మంచి అభివృద్ధికి వస్తుంది.

ఏజన్సీ ప్లాంటేషన్ విద్యలో వెనకపడి యున్నది. ఉన్న స్కూలు కనకాలకు రిచేర్స్ లేవు. పడిపోతున్నాయి. స్కూలు బిల్డింగు ప్రతి సంవత్సరం మూడు నాలుగు చొప్పున కాంక్రీట్ చేయించి త్వరలో పూర్తిచేయించాలి. బీదర్లకు ఇండ్లు కట్టించి ప్రభుత్వము యిప్పించాలని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ జి. గంగారెడ్డి : అధ్యక్ష మహాశయా ! ఈ గవర్నరుగారి ప్రసంగము అచ్చుపేసిన పుస్తకముమీద ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ, శాసన మండలి-అని; ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గవర్నరు అని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గవర్నరుగారు తెలుగులో ప్రసంగిస్తారేమోనని ఆశించాను-ఒక పెద్ద భాషావారీ ప్రాంతముగా ఏర్పడిన యీ రాష్ట్రమునకు గొప్ప పదవిలో ఉన్న వ్యక్తికి ఆంధ్రము వచ్చి తీరాలని నా ఆశ. పెద్దపెద్ద అధికారులకు తెలుగు రాకపోవడంవల్ల ప్రజల యిబ్బందులు చెప్పుకొనుటకు వీలులేకుండా ఉన్నది. ఉదాహరణకు-ఎడ్డివాడు, చూచేవాడు గుడ్డి వాడు అనేవిధముగా యీ లోటు తీరుటలేదు-ఆంధ్రప్రదేశ్ అయిన తరువాత మేము చూస్తున్నాము. నా నియోజక వర్గము పూర్వము మరాట్వాడలో ఉన్నది. తెలుగు మాట్లాడే వారు ఎక్కువ ఉన్నారని ఆ ప్రాంతమును ఆంధ్రలో కలిపినారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పడి ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరములు అయినా, అక్కడి రికార్డులు మరాటీలోనే యున్నవి ఇక్కడ ఉన్న రెవిన్యూ అధికారులకు మరాటీరాదు. అక్కడ-ఉన్న గ్రామ ముననబులకు తెలుగు రాకుండా ఉన్నది. ఇన్ని దినాలలో తెలుగు నేర్చుకోవాలని, తెలుగులో రికార్డు వ్రాయించాలని ప్రభుత్వము తగిన చర్యలు తీసుకొనకుండా యధాప్రకారముగా విడిచిపెట్టుటవల్ల భాషావారీ ప్రాంతము యొక్క అర్థము వ్యర్థము అవుతున్నది. అక్కడి పాఠశాలలలో తెలుగు టీచర్లు కొరత ఉన్నది. నేను జిల్లా విద్యాకాభిధికారి వద్దకు వెళ్లి విచారిస్తే “మాకు తెలుగు కావాలి” అని తెలుగులో ఒక మెమోరాండము పంపమని చెప్పారు. అక్కడ తెలుగు మాట్లాడేవారు ఎక్కువ మంది యున్నారని ఆ ప్రాంతమును ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేర్చినపుడు, ‘మాకు తెలుగు కావాలి’ అని యింకా అర్జీలు పంపడానికి కారణము ఏమిటి? మరాటీ కావాలని దరఖాస్తు పెట్టుకొనడానికి బదులు ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలుగు కావాలి-అని కోరే పరిస్థితి ఉంటే, భాషావారీ ప్రాంతము అయిన ఫలితము లేకుండా ఉన్నది. ఆ ప్రాంతములో నూటికి 75 మంది అయినా తెలుగు టీచర్లు ఉండి తీరాలని నేను ప్రభుత్వానికి నలవో యిస్తున్నాను. శాంతిభద్రతలను రక్షించటానికి పోలీసు గట్టిగా పని చేయటంలేదు. బందిపోటు దొంగతనాలు, ఖూనీలు, ఖతల్లు యీ నాడు విచూల విడిగా జరుగుతున్నాయి. ఇది వరకు నిజామ్ నవాబ్ జమానాలో బందిపోటు దొంగతనములు, ఖూనీలు జరిగితే, వాటిని విచారించి పరిష్కరించేసేంతవరకు పోలీసులకు వేతనాలు ఇచ్చేవారు కాదు. అందుచేత పోలీసులు చాలా శ్రద్ధగా పనిచేసేవారు. కాని ఈ రోజున ఎట్లాగైనా తమ జీతం తమకు దొరుకుతుందనే భావంతో, దొంగతనాలను అరికట్టటానికి, ఖూనీలను నివారించటానికి పోలీసులు సమాశ్రయం శ్రద్ధగా పని చేయటంలేదు. ఖూనీలు, ఖతల్లు జరిగితే, వాటిని గురించి పట్టించుకోకుండా, సాక్ష్యం లేదని చెప్పి, అశ్రద్ధ చేస్తున్నారు. ఈ నాడు పోలీసులలో అంతగొండితనం ఎక్కువై పోయింది. మన రాష్ట్రంనుండి ఇతరరాష్ట్రాలకు

బొంబాయి రాష్ట్రానికి బియ్యం దొంగతనంగా పోకూడదని ఒక నిబంధన ఉంది. కాని దొంగతనంగా బొంబాయి రాష్ట్రానికి బియ్యం పోతూనే ఉన్నది. బోర్డర్ ప్యాంత్‌లలో గాడిదలపైన కూడ బియ్యం బస్తాలు వేసి బొంబాయి రాష్ట్రానికి వంపుతున్నారు. అక్కడి పోలీసులు కూడ చూసి ఊరుకొంటున్నారు. బస్తాకు రెండు రూపాయలు లంచంగా తీసుకొని ఊరుకొంటున్నారు. ఈ విధంగా పోలీసు శాఖలో అవినీతి ఎక్కువై పోయింది. శాంతి భద్రతలను పోలీసు శాఖ సరిగా కాపాడటం లేదు.

ప్రజలనుండి స్కాల్‌సేవింగ్స్ రూపంలో డబ్బు వసూలు చేస్తున్నారు. సంవత్సరం క్రిందట డబ్బు వసూలు చేసినదానికి, యీ సంవత్సరం సర్టిఫికేట్ ఇస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరంకు వడ్డీ ఎవరు ఇచ్చాలి? దానికి బాధ్యులు ఎవరు? అన్నది ఆలోచించాలి.

ఈ రోజున తహశీల్ ఆఫీసులో సరిగా లెక్కలు వ్రాయబడటం లేదు. ఏ ఆసామి ఎంత వన్ను చెల్లించాడో, ఏ ఆసామి ఎంత వన్ను చెల్లించాలో, ఎవ రెవరు ఎంత బకాయిలు ఉన్నారో — ఈ లెక్కలెవ్వరి తహశీల్ ఆఫీసులోలేవు. పాతకాలంలో ఉండే వద్దతికి, ఇప్పుటి వద్దతికి చాలా తేడా ఉన్నది. ఇదివరకు ఘట్టిభాతా వ్రాసే వద్దతి ఉండేది. అది సరైన వద్దతి. ఇప్పుడు ఆ ఘట్టిలేదు, ఆ భాతా లేదు. ఇప్పుడు ఇరసాల్ కూడ వ్రాయటం లేదు. ఆ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రిగారు వర్తకం జరిపినపుడు అవన్నీ పరిశీలించాలి మంత్రులు వర్తకం చేసేటప్పుడు అక్కడ తయారాడ్ చేసేటట్లుయితే బాగుంటుంది. ఇదివరకు, పాతకాలంలో పావుటిబుక్స్ ఉండేవి. పావుటివైన ఖర్చిపాణివేసే వద్దతి ఉండేది. ఖర్చివైనపావు టిపాణివేసే వద్దతి ఉండేది. తహశీల్ దార్ గాని, డిప్యూటీ కలెక్టర్ గాని ఏ వల్లెకైనా వెడితే, దానిపైన జాంచ్ అవుతూ ఉండేది. ఇప్పుడు పాణి ఉన్నది. కాని దానికి కాపీ లేదు. ఇప్పుడు ఇరసాల్ ఉన్నది. కాని దానికి కాపీ లేదు ఈ రోజున తహశీల్ ఆఫీసులో లెక్కలనేవి లేవు. చిన్న కూరగాయలమ్మే పావుపాడి దగ్గరకూడ లెక్కలుంటాయి వంకాయలు అమ్మితే ఎంత డబ్బు వస్తుంది? ఆకుకూరలమ్మితే ఎంత డబ్బువస్తుంది? మొదలైన లెక్కలన్నీ ఉంటాయి. కాని తహశీల్ ఆఫీసులో లెక్కలుండవు. తహశీల్ ఆఫీసులో ఉద్యోగులసంఖ్య పెరిగిపోతున్నది. ఇంతజామ్ ఎంతో నీచంగా ఉంది. వాళ్లల్లో క్రమశిక్షణ లేకుండా ఉంది. ఈ రోజున డెవలప్ మెంట్ బ్లాక్‌లలో ఏమీ పని జరుగుతోందో కనబడటంలేదు. ఏవో ట్రాన్స్‌ఫర్స్ నిర్ణయించినామని, ఆ ప్రముఖుల చేతనామని డెవలప్ మెంట్ కమిటీలో చెబుతారు. ఫలానా పని చేశామని స్పష్టంగా చెబితే బాగుంటుంది. “రైతులకు ఎరువు లివ్వటానికి ఇంత డబ్బు ఇచ్చారు; ఇన్ని ఎరువు లిచ్చారు; ఇన్ని కూరగాయల చెట్లు వేశాము; ఇంత డబ్బు యీ విధంగా ఖర్చుచేయబడుతోంది” అని, వివరంగా

వృష్టంగా చెబితే బాగుంటుంది. “ఏ ఆసామికి ఎంత డబ్బు ఇవ్వబడింది? ఏ నర్స్ నెంబరు ఖామిలో ఎంత పని జరిగింది?” మొదలైన వివరాలు బి. డి. ఒ. గారు నఖ్యలకు చెప్పే పద్ధతి ఇప్పుడు కనుపించటంలేదు. “మేము చేసిన పనులన్నీ మీకు తెలియటానికి మా దగ్గర కాగితము లేదు; మాకు కాగితం నష్టమైతే; కావాలంటే మీరేపోయి, వి. యల్. డబ్ల్యు. అను అడగండి; వారు చెబుతారు” అని అంటున్నారు. వి. యల్. డబ్ల్యు. అను అడిగితే “మా ముస్తఫీజ్ మీరనే రిజిస్టర్స్ పెట్టినారు; అవన్నీ మా దగ్గర పెట్టుకొని తిరుగుతామా? మీరు వస్తారని మేము కల గన్నామా? మాదగ్గర అట్టే పెట్టుకొంటే ఎవరైనా వాటిని కాల్చివేస్తే, మా దగ్గర రికార్డు ఎక్కడ ఉంటుంది? అందుచేత వాటిని భద్రపరచాము.” అని చెబుతున్నారు. తిరువతి చెంకలేశ్వర మూర్తిని దర్శించుకొని, శువరకళ్యాణం చేయించుకొని వచ్చినట్లుగా మేము బ్లాక్ మీటింగ్ లో పోయి బ్లాక్ లలో పమి జరుగుతోందో తెలుసుకోలేకుండా ఇంటికి తిరిగి వస్తున్నాము. ఈ పద్ధతిగా మీటింగ్ లు జరుగుతున్నాయి. కావాలంటే మా సీట్టింగ్ ఫీజు అయినా ఇస్తాము; కాగితాలు కొని-మాకు ఆ వివరాలన్నీ ఇవ్వడని కోరాము. గవర్నమెంట్ నుండి దొరికే డబ్బు యీ బ్లాకులలో సక్రమైన పద్ధతిలో ఖర్చు పెట్టడము లేదు.

ఆహార ధాన్యాల ధరలు పెరిగిపోయాయని అందరూ చెబున్నారు. ఈ ధరలకు ఎవరు దొర అని అడుగుతున్నాను. ఈనాడు రైతులు ఎంతో కష్టపడి, రాత్రిబళ్ళు పనిచేసి పంటపండిస్తే, ఆ పంటకు ఎంత ధర ఉండాలనేది మనం నిర్ణయిస్తే ఎట్లా? రైతులకు తెలివితేటలులేవు. కాము పండించే ధాన్యానికి ఎంత ఖర్చులు అయ్యాయో, రైతులకు తెలియదు. రైతు బిడ్డలు చదువు కోటానికి శక్తి ఉండదు. ఈనాడు వారు పండించిన ధాన్యమునకు ఉన్న ధర చాలదు. ఇంకా ఎక్కువ ధర ఉండాలేది. నా అభిప్రాయము. ధాన్యం ధరలు పెరగాలి; అని నేను అనుకొంటున్నాను. ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి ధరలు పదింతలు పెరిగినా రైతుకు లాభం ఉండదని నేను చెబుతున్నాను. తమ నూలుకు ఎంతధర ఉండాలో పద్మశాలీలు చెబుతున్నారు. తమ చెప్పులకు ఎంత ధర ఉండాలో మాదిగవాళ్ళు చెబుతున్నారు. గొల్లవాడు తన గొర్రెపిల్లి ధర చెబుతున్నాడు. కాని కామ పండించిన ధాన్యం ధరను రైతు చెప్పలేకుండా ఉన్నాడు. రైతు తన ధాన్యం బజారుకు తీసుకువస్తే, వ్యాపార ముడు (కోపుటి) ఇంత ధర ఇస్తానని చెబుతాడు. వరి అంటే ఎట్లా ఉంటుందో, వ్యవసాయం అంటే ఏమిటో, తెలియనివారు ధాన్యంధర నిర్ణయిస్తున్నారు. ఈ ధాన్యం ధర రైతే నిర్ణయించుకోవాలి. ఈ రోజున తమ జీతాలు పెంచమని యస్. జి. ఓ. లు కోరుతున్నారు. వారికి ఎక్కువ జీతాలు ఇవ్వమంటున్నాము. వారికి అలెకేప్పులు ఎక్కువ ఇవ్వమంటున్నాము. ఉక్ వైపున యస్. జి. ఓ. ల జీతాలు పెంచమని చెబుతూ, మరొక వైపున రైతులు పండించే ధాన్యం ధరలు

శక్తిని చెప్పటం సరైనది కాదు. ఈనాడు అందరికీ సౌఖ్యంగా ఉన్నదిగాని, కాయకష్టంచేసి ధాన్యం పండించే రైతుకు సౌఖ్యంలేదు. అందుచేత రైతువం డించే ధాన్యంధరలు ఏమాత్రం ఎక్కువగా కూడ లేవని నేను గట్టిగా చెబు తున్నాను. విద్యకు సంబంధించి క్రొత్తగా High Schools ను, Primary Schools ఏర్పాటు చేసినారు. కొన్ని స్కూళ్ళకు డబ్బు చెల్లించి ప్రభుత్వం వారు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. నర్సాపురంలో హైస్కూలును గవర్నమెంటు స్వాధీనం చేసు కున్నది. కాని యింత వరకు అక్కడ టీచర్లు లేరు. అక్కడ Matric పరీక్షకు వెళ్ళవలసినవారు ఉన్నారు. ఏనాడు అయితే School start అయిందో ఆనాటి నుంచి ఉపాధ్యాయులు ఉండి తీరవలసినదే తేక పోయినట్లయితే పిల్లల భవిష్యత్తుకు నష్టం వస్తుంది. కనుక ఎక్కిడెక్కడ టీచర్లు అవసరం ఉన్నారో అక్కడల్లా అతి తీవ్రంగా రెండు మూడు రోజులకో నే నియమించాలని చెబుతూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ రంగనాథ బొలనవార (బాదిలాబాద్) :—అధ్యక్ష జీ! मैं ने इस अड़स को सुना और इसको देखा भी है। साथ ही साथ मैं ने इसपर काफ़ी Interest ले सोचा भी है। इस अड़स में गवर्नर साहब ने कुछ Problems के बारे में बताया है। और साथ ही साथ यह भी बताया है कि गवर्नमेंट के Achievement और Successes क्या-क्या हैं। जहाँ तक मेरा खयाल है और इस अड़स को देखने के बाद मैं जिस नतीजे पर पहुँचा हूँ वह यह है कि आंध्रा प्रदेश गवर्नमेंट ने ऐसा कोशिश खास एचीवमेंट तो नहीं किया है। Food Problem को लीजिये। Industries को लीजिये। Planning को लीजिये। देखिये कि इनमें कहां तक सक्सेस हुआ है। यह बतलाया जाता है कि आज गवर्नमेंट ने Food और Agriculture के संबंध में बहुत तरक्की की है। मैं भी इसको मानता हूँ। यह वाक्या है कि फ़र्स्ट फ़ाइव इयर प्लेन और सेकंड फ़ाइव इयर प्लेन की वजह से १९५७ और १९५८ में Food grains की पैदावार में काफी इजाफ़ा हुआ है। और इस लेहाज से यह भी सही है कि आंध्रा प्रदेश अनाज की पैदावार के ताल्लुक से एक Surplus state है। लेकिन यह बात मेरी समझ में नहीं आती कि इसके बावजूद अनाज की कीमतें क्यों बढ़ती जा रही हैं। इस बयान में कहां तक सचाओ है कि केरला को अनाज भिजवाने की वजह से यहां कीमतें बढ़गयी हैं। मैं कह

सकता हूं कि अनाज की कीमतों में इजाफा की वजह केरला को अनाज भिजवाना है यह कहना बिल्कुल बेबुनयाद है और यह बिल्कुल गलत है। अच्छा होता अगर यहां साथ ही साथ एक स्टेटमेंट भी रखा जाता कि हमारे पास से केरला स्टेट को कितना अनाज भिजवाया गया है और हमारे पास कितना है। अनाज की कीमतों में इजाफे की वजह केरला स्टेट को अनाज भिजवाना नहीं है। बल्कि इसके पीछे बहुत सी वजूहात हैं। हम देखते हैं कि पैदावार काफ़ी अच्छी होती है। लेकिन सीजन या हंगाम के मौके पर जो पैसे वाले मालदार और लेंड लार्ड हैं और जिनको गवर्नमेंट से लोन मिलता है वह पीजेंट्स से अनाज खरीद लेते हैं क्योंकि वह Financially कमजोर होते हैं। यह मालदार लोग इस तरह से माल खरीदलेकर उसको अपने पास स्टॉक करलेते हैं। और जिस वक़्त बज़ार में अनाज की कीमतें चढ़ जाती हैं और जब कि मारकेट में माल नहीं रहता वह अपना माल मनमानी कीमतों पर फ़रोस्त करते हैं। और लोगों को मजबूरन उन कीमतों पर माल खरीदना पड़ता है। इसको रोकने के लिये गवर्नमेंट के पास एक क्लियर पालिसी और उसूल रहना चाहिये कि एक मुकररा फ़िक्स रेट से बढ़कर कोथी साहूकार या व्यापारी माल न बेचे। अगर इस तरह की पाबन्दी रहे तो जनता की मुश्किलात बहुत हद तक कम होसकती हैं।

यहाँ यह भी कहा जासकता है कि सदरन जोन में एग्रिमेंट होने की वजह से जहाँ deficit है वहाँ अनाज भिजवाना लाज़िमी है इस नुक़ते नज़र से हम केरला में माल भिजवाते रहे। लेकिन मैं साथ ही साथ यह आप से पूछता हूं कि आपकी स्टेट से कितना अनाज बम्बयी स्टेट को गया है। मैं आदिलाबाद जैसे बारडर एरिया में रहने की वजह से जानता हूं कि यहां से रोज़ाना कथी टन कथी लारी भरकर अनाज बम्बयी स्टेट को चला जाता है। हमारे मेमोरेण्डम की बिना पर आफ़ीसर्स ने कुछ लोगों को पकड़ा भी। लेकिन उनपर कोथी केस नहीं चलाया गया। और जो थोड़े बहुत केसेस जलाये गये उनके फाइल्स भी गिरदावर और तहसील

वगेरा से गायब होजाते हैं। असल वजूहात तो यह हैं। मैं इस सिलसिले में कलेक्टर साहब से मिला भी था लेकिन वह भी इसपर ध्यान नहीं देते। नतीजा यह होरहा है कि प्राइसेस बढ़ रही हैं। और महेज लैंड लाइस और बड़े बड़े लोगों की वजह से यह हालत पैदा हो रही है।

इसके बाद जब हम Industries और Development को देखते हैं तो मालूम होता है कि Economic condition बेहतर हो रहा है और हमारे National Income में इजाफा हो रहा है। बताया जाता है कि हमारे नेशनल इनकम में १६% इजाफा हुआ है। लेकिन हम देखते हैं कि इसके बावजूद यहां अनइंप्लाइमेंट का मसला बहुत जोरों पर है। और कच्ची लोग बेरोजगार हैं। इंप्लाइमेंट एक्सचेंज में ५० हजार लोगों के नाम रेजिस्टर होते हैं तो उनमें से केवल ५ हजार लोगों को नौकरी मिलसकी है। नाम रेजिस्टर कराने वालों के अलावा भी और कच्ची लोग बेरोजगार पड़े हुए हैं। इस सिलसिले में आप दूसरे स्टेट्स को उनके एनुवल लेबर के लेहाज से देखिये। एक तरफ तो बताया जाता है कि हमारे नेशनल इनकममें १६ फीसद इजाफा हुआ है। लेकिन अगर हम दूसरे स्टेट्स बेहार देहली बंबाई वेस्ट बंगाल के मुकाबले में भी देखें तो मालूम होता है कि हमारा एनुवल इनकम कम है। हमें इसपर भी गौर करना है। क्योंकि इंकम और प्राइसेस एक दूसरे से जुते हुए हैं। इसी लिये हमारे लेबरर्स और एन. जी. ओज. में प्राइसेस बढ़ने की वजह से एक बेचनी की फिजा पैदा होगी है। और जैसा कि मैंने कहा है यह ज्यादातर मफाद-परस्ट लोगों की पैदा की हुयी है। इस लिये मैं आपके द्वारा मंत्रीवर्ग से यह अपील करता हूं कि वह प्राइसेस फिस करने के सिलसिल में कोसी मजबूत पार्लिसी बनाये। गवर्नमेंट के सामने जो चीप ग्रैन शाप्स का Proposal है उसके बारे में मैं यह कहूंगा कि यह शाप्स केवल यहीं नहीं बल्कि तमाम अधिक पापुलेशन के टाउंस सिटीज और गिरदावर-हलकों में भी जगह जगह खोलना चाहिये।

इसके बाद मैं Forests के बारे में कुछ कहूंगा जो हमारे नेशनल वेल्थ में बहुत महत्व रखता है। खासकर हमारा आदिलाबाद जिला फारेस्ट्स के सिलसिले में बहुत Rich है। इस जिले में ३०% एरिया पर फारेस्ट्स है। लेकिन वहां फारेस्ट कंट्रक्टर, पार्टी इन चाकर से संबंधित है और उनकी हालत देखकर प्रचंभा होता है। वहां कुन्डाला एक जागीरी इलाका है ओ पोलिस एकशन से पहले एक जागीर था। उसका कामपेनजेशन भी दिये हैं। मगर कुछ लोग उस बारेमें गलत सलत चाकर करवाकर वहां जो ४ हजार एकर फारेस्ट है कानून निकलने से पहले ही उसको एक प्राइवेट फारेस्ट बतलाकर उसके संबंध में गवर्नमेंट से परमिशन लेलिये हैं। इसी इलाके के नजदीक उटनूर का फारेस्ट एरिया भी बहुत रिच है। सिरसिल्ला गरजम बोय बुगारम बोर्गांव यह सब कुन्डाला के नजदीक हैं। लेकिन कुन्डाला जागीरी इलाका होने की वजह से कुछ बड़े बड़े लोगों ने अपने असर से गवर्नमेंट से परमिशन लेलिये हैं। उटनूर और बोय का फारेस्ट जो कुन्डाला से मिला हुआ है उन दोनों को देखने से मालूम होता है कि वह दोनों इलाके बैसे ही हैं। इस फारेस्ट में से कनट्रेक्टर गलत तरीके पर लकड़ी काट लिये हैं। जिसका अन्दाजा गवर्नमेंट के हिसाब से दो लाख रुपये लगाया गया है। उसकी असल कीमत तो १० लाख रुपये होती है। उटनूर में भी काफी फारेस्ट एरिया है। जिसके सिलसिले में मैं टाइम न होने की वजह से डिटेल नहीं दे सकता। लेकिन यह कहूंगा कि वहां नेशनल वेल्थ को इस तरह बरबाद किया जा रहा है। इसपर तबज्जोह कीजानी चाहिये।

इसके बाद मैं Linguistic minorities के संबंध में कुछ कहूंगा। आदिलाबाद जिले में उर्दू और मराठी बोलने वाले काफी लोग हैं। मुझे अफसोस है कि इस एड्रेस में लिगविस्टिक माइनारिटीज के बारे में हुकूमत की पालिसी पर कोशिश रोशनी नहीं डाली गयी है। आप जानते हैं कि उस जिले में मराठी बोलने वालों की तादाद १० लाख है और उर्दू बोलने वालों की तादाद भी बहुत ज्यादा है। लेकिन यह नहीं बतलाया गया है कि उनके

एजुकेशन के बारे में हुकूमत की क्या पालिसी है। आदिलाबाद जिले में ७५० या ८०० टीचर्स हैं। उनमें से तेलगु टीचर्स ५४३ हैं और मराठी और उर्दू टीचर्स केवल २५० ही हैं। जैसा कि मैंने बताया है वहां का ज्यादा पापुलेशन उर्दू और मराठी जानने वाला है। लेकिन इसके बावजूद वहां यह अनजान हो रहा है। वहां डिस्ट्रिक्ट लेवल पर ट्रेनिंग सेंटर कायम हुआ है लेकिन उसमें तेलगु-सेकशन ही है। जहां आप तेलगु सेकशन कायम किये हैं क्या आप वहां उर्दू और मराठी सेकशन कायम नहीं कर सकते? वहां मराठी और उर्दू बोलने वाले लोग इस सस्ते पर प्रेस करने के बावजूद आप उनको क्यों नजर-अन्दाज कर रहे हैं। मैं गवर्नमेंट को यह बतला देना चाहता हूँ कि जैसा कि अजमल और बंबली का बार्डर डिस्पूट हो रहा है कहीं यहां भी वैसी बात न पैदा हो। इस नुकते-नजर से इसपर सोचा जाये तो ठीक होगा।

इसके बाद मेडिकल और हेल्थ का बसला है। मुझे इस बात पर बहुत अफसोस होता है। और और पर जब कि हमारे चीफ मिनिस्टर साहब ही इस Port folio के जिम्मेदार हैं। आदिलाबाद में एक नहीं बल्कि ६-७ मिनिस्टर एक ही दिन में तशरीफ लाते हैं। मिनिस्टर्स ही नहीं बल्कि गवर्नर साहब भी वहां आये थे। और उन्होंने ने खुद वहां के दवाखाने की हालत को देखा था। वहां एलेक्ट्रीसिटी, कलब को दी जाती है, डाक बंगले को दी जाती है लेकिन दवाखाने को नहीं दी जाती। हालांकि उसके लिये पब्लिक ने ४० हजार रुपया ३ साल पहले दिया है जिस से यह प्लैंट लाया गया। इस से डाक बंगले और कलब को लाइट देते हैं दूसरे सिटीज को देते हैं। लेकिन इस दवाखाने को नहीं देते। यह बात मानी हुयी है कि आदिलाबाद एक बेकवर्ड जिला है जहां टी. बी. के मरीज बहुत ज्यादा है। वहां बीमारों में से २५-३० फ्रीसद टी. बी. ही के मरीज हैं। वह बहुत बेकवर्ड होने की वजह से हैदराबाद आकर अपना इलाज भी नहीं करवा सकते। उनके लिये तो मामूली तरीके से शादी कर लेता आसान है लेकिन इलाज करवाना मुश्किल है। लोगों में यह विचार पैदा हो रहा है कि जो प्लैंट

उनही के पैसे से खरीदा गया है वह उन ही के फ्रायेदे के लिये दवाखाने को न देना बहुत बुरी बात है जब कि दवाखाने में एकसरे बगैरा के लिये लाइट की बहुत जरूरत है। मैं हुकूमक से कहूंगा कि इन बातों पर जल्द ध्यान दे।

—**శ్రీ వి. శ్రీరామమూర్తి :** అధ్యక్షా! గవర్నరుగారి ప్రసంగములలో ప్రశంసించ వలసింది, అభినందించ వలసినది ఏమియు లేదు. ఈనాడు దేశంలోని పరిస్థితి మాస్తేనే నీవిధంగా ఎందుకు చెబుతున్నానో తెలుస్తుంది. ఒక ప్రక్కన ధరలు పెరిగిపోతున్నవి. అవినీతి పెరిగింది. లంచగొండి తనం పెరిగింది. నిరుద్యోగం ప్రబలింది. అదేవిధముగా ఉద్యోగులలో అసంతృప్తి పెరిగింది. ఈ పరిస్థితిని దేశంలోని ప్రతి ప్రాంతములోను చూస్తూ మనం— యీ విషయాలేవీ కనీసం పేర్కొనని గవర్నరుగారి ప్రసంగాన్ని ప్రశంసించడానికి ఏ విధంగానూ అస్కారముండదని వేరుగా చెప్పవలసిన అవసరము లేదు. ఈ విషయములలో దేనినీ గవర్నరుగారు తమ పుష్కలములలో పేర్కొనలేదు. అందుకు ఒక పురాహరణను పేర్కొంటాను. Local bodies లోని పుద్యోగుల జీతభత్యాలకు సంబంధించి Pay Committee లోని అంశాలను గురించిన వివరాలు సూచన ప్రాయంగా నై నా మాకు అంద జేయలేదు. ఇది చాలా ముఖ్యమైన విషయం. దీనిని గురించి పాచ్చి మాటలు చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం తొందరలో తగు చర్యలు తీసుకొన వలయునని నేను కోరుతున్నాను.

ఇంకొక ముఖ్యమైన సమస్యను గురించి ప్రస్తావిస్తాను. అది నిరుద్యోగ సమస్య. నిరుద్యోగం ఒక మహమ్మారి వంటిది. దాని పరిష్కారమునకు కేంద్రమునుండి, అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలూ, తీవ్రంగా కృషి చేస్తున్న విషయం అందరికీ తెలిసినదే. కాని యిందులో ఎంత వరకు సఫలీకృత మయ్యాయి? ఎంత వరకు ఈ సమస్యను పరిష్కరించ గలిగామనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం శాసన సభకు తెలియజేసినట్లయి తేజాగుండేది. ఆ విధానాన్ని పర్యవేక్షించడం మంచిదని తెలుపుతున్నాను. ఒక వేళ దీనికి సంబంధించిన అంశాలు చెప్పలేక పోవచ్చును. ఎందుకంటే కేంద్రకార్మికశాఖ ఒక కరవత్రమును ప్రకటిస్తూ దీనికిసంబంధించిన సమాచారం మాకు అందుబాటులో లేదు అన్నారు. స్థూలంగా చూసినట్లయితే ఈ పరిస్థితి దేశంలో చాలా తీవ్ర రూపం దాల్చినదని తమకు మనవి జేయుచున్నాను.

తరువాత మనకు Economy Committee వుంది ఈ Economy Committee తన కార్యక్రమాన్ని ఎంత వరకు నిర్వహించింది? ఎంత వరకు పాధించింది? అనే విషయాన్ని గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగములో పేర్కొన లేదు.

దీనిని గురించి ప్రతీకలలో అనేక దఫాలు విడివిడిగా రిపోర్టులు వస్తున్నవి. కాని దీనిని గురించిన ప్రసక్తే లేదు. ఇది సరియైన విధానం కాదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఎంత మంది గుమాస్తాలను తగ్గిస్తే ఎంత డబ్బు మిగిలిందనేది మాత్రమే ప్రధానం కాదు. ముఖ్యమైన పాల్గొనేటట్లు Major irrigation and power projects, building works మున్నగు వాటిలో నూటికి 10 వంతుల వరకు saving ఉండేందుకు ప్రభుత్వము తప్పకుండా ప్రయత్నించాలని యీ మధ్యన శ్రీ నెహ్రూగారు సూచించినట్లుగా ప్రతీకలలో వార్తలు వచ్చినవి. దీనిని బట్టి యిటువంటి పనులలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య లేమిటో మనప్రభుత్వం తెలియ జేస్తే జాగుంటుంది Major projects లో జరుగుతున్న దుశారావ్యయము సరికట్టడానికి సక్రమమైన వినియోగం ఉండడానికి తగు కృషి చేసేందుకు ప్రభుత్వంవారు ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేయడం మంచిదని నేను మోచిస్తున్నాను.

ఇక ఆహార సమస్య ఉంది. దీనిని గురించి మన ప్రభుత్వం సరైన విధానాన్ననుసరించలేదని మాత్రం మనవిచేస్తున్నాను. ఈ సమస్యను జాత్రగా deal చేయకపోతే ఎటువంటి పరిస్థితు లేర్పడతాయోనని serious గా తీసుకోకపోయి అయినా ఉండాలి లేకపోతే ప్రభుత్వానికి సరైన విధానమైనా లేకపోయి ఉండాలి. “ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు ఒక ప్రత్యేక ఆహారమండలం ఏర్పడుతుంద”ని తమకు గాఢముగా నమ్మకమున్నట్లు 22-3-59 న శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ప్రకటించారు. ఈ ప్రయత్నములో ఏ మాత్రం కూడ సఫలీకృతం జాలేకపోతున్నామని మొన్న గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో ఉన్నది అయితే శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ఏ ఆధారాన్ని పురస్కరించుకొని యిటువంటి ఆశను ప్రజలకు కల్పించారో మాకు తెలియదు. కాని గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో తప్పిస్తే పరిస్థితి కనబడుతోంది. దీనిని గురించి ఒక corporation ఏర్పాటు చేయడం అవసరమని, ఏర్పాటుచేసి ధాన్యా సేకరణ వగైరా కార్యక్రమము తీసుకుంటామని శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు ప్రకటించారు. మరి దీనిని గురించి గవర్నరుగారి ఉపన్యాసంలో ఏమీ లేకపోవడానికి కారణం ఏమిటి? అసలు ఇటువంటి అలోచన ప్రభుత్వానికి ఉన్నదా? ఉంటే ఎంత వరకు ముందుకు వెళ్ళినామో చెప్పగలరా? దీనికి సంబంధించిన వివరాలన్నీ శాసనసభ ముందు పెడితే మంచిదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వానికి సరైన విధానం లేదని మనవి చేస్తూ, నేను యీ క్రింది వివరాలను ఆందజేస్తున్నాను. జూన్ నెల 29 పార్లిమెంట్లో వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు “ఒక వార్షిక రోజులలో ధరవరలు పెరగడానికి ఆవకాశాలు లేకుండా సరైన నిర్ణయాలు తీసుకోబోతున్నాము, యీ విధంగా జరుగుతుందని నమ్మకమున్నది” అని బెజవాడలో ప్రకటించాడు. కాని, చాలా కాలం గడచిపోయింది. కాని, ఇంతవరకు ఏ నిధమైన నిర్ణయం జరిగినట్లు కనబడదు. ఆ మంత్రిగారే ఒక సంద

ర్యంలో మాట్లాడుతూ “జులై, ఆగస్టు మాసాలలో ధరల సమస్య చాల తీవ్ర రూపం ధరిస్తుందని భయపడుతున్నట్లు ప్రకటన చేశారు. ఈ సమస్య నిజంగానే, దేశంలో అతిక్లిష్టమైన పరిస్థితిని కలుగచేసింది. దీనిని గురించి ప్రభుత్వం తీసుకున్న సమర్థ సీయమైన చర్య లేమిటో ప్రభుత్వం స్పష్టంగా ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. ఈ పరిస్థితిని ప్రభుత్వం ఎంతవరకు గమనించిందో నాకు తెలియదు. కరువురాకుండా ఉండాలని శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారి కోరిక. నాకు కూడా అదే ఆశ, కోరిక ఉన్నది కాని, సరైన చర్యలు ముందుగా తీసుకోవడం మంచిది కాబట్టి అసలు ఉన్న పరిస్థితిని తెలియజేస్తున్నాను. మా ప్రాంతమైన విశాఖపట్టణం జిల్లాలలో విజయనగరం, శృంగవరపుకోట తాలూకాలో (వి శేర్ల) కుంచెడు తొన్నల ధర 1 రూపాయి వరకు ఉన్నది. గంటెలుకూడ అదే రేటులో ఉన్నాయి. బియ్యం బస్తా 80 రూపాయల వరకు పెరిగింది. అయినా, సరిగా అందుబాటులో లేవు. అనేక గ్రామాలలో బియ్యం, జొన్న, గంటెలు, చోళ్లు వగైరాలు లేవు. ప్రజలు చాల బాధ పడుతున్నారు. కాబట్టి ఆ ప్రాంతంలో ప్రతి చోట కూడ fair price shops ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరమున్నదని నేను మువి చేస్తున్నాను. ఒక ప్రక్క కేంద్రం 1½ లక్షల టన్నులు procure చేసిందని, ఇతర రాష్ట్రాలకు వెడుతున్నాయని చెబుతూ రెండో ప్రక్క మేము కూడ ఉపతా భక్తితో సంపాదిస్తున్నామని చెబితే ప్రయోజనం లేదు ఈ పెరుగుతున్న ధరలను అరికట్టడానికి ప్రభుత్వానికి తగు విధానం లేక ఊరుకుంటే, ఏమీ లాభం లేదని తిరిగి మనపి చేస్తున్నాను. మంత్రులు అనేక దఫాలు చేస్తున్న ప్రకటనలను బట్టి corruptionకు సంబంధించి కొన్ని వివరాలు తెలియజేస్తాను, ఇప్పుడు ప్రభుత్వం పై నిందారోపణ చేసే ఉద్దేశం నాకులేదు. ఈ మధ్య ఒరిస్సా రాష్ట్రంలోని Supplies Minister గారు అధికారులను తీసుకొని iron and steel dealers దగ్గరకు పోయి కొంత stock ను seize చేసి, దొంగ వ్యాపారాన్నరికట్టడానికి ప్రయత్నం చేసినట్లు ఒక ప్రకటన వచ్చింది. అయితే, మన రాష్ట్రంలోని మంత్రులు కూడ ఎందుకు ప్రయత్నించ కూడదని నేను అడుగుతున్నాను. ఇండాక ప్రక్షాళన సందర్భంలో మన ప్రభుత్వానికి లేదు, ఇంకి పై వారికి ఎట్లా వస్తుంది అని iron and steel ను గురించి చెప్పారు. ప్రభుత్వానికి ఉన్నా వైచారికి ఉన్నదా, లేదా అనేది ఇప్పటి ప్రశ్న కాదు. ఉన్నట్లువంటి సరుకులు దుర్వినియోగమవుతుంటే తీసుకున్న చర్యలేమిటి అనే ప్రశ్నకు సరైన సమాధానం లేదు. ప్రభుత్వం, ఇక నైనా సరైన చర్యలు తీసుకోవలసిఉంటుంది. అన్నిరూపాలలోను corruption ను అరికట్టడానికి ప్రయత్నించాలని నేను కోరుతున్నాను. ఈ విషయంలో యీ మధ్యమంచే ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. వారు Technical Examiner's Unit పోక దానిని ఏర్పాటుచేశారు Major and Minor Irrigation Projects Construction లో ఉన్నప్పుడు ఎవరైనా

complaint చేసినట్లయితే Technical Examiner's unit మరుక్షణమే అక్కడకు పోయి prescription ప్రకారంగా పని జరుగుతోందా లేదా అనేది పరీక్షచేసి సలహా ఇవ్వడం జరుగుతూ ఉంటుంది. ఇట్లా చేసినందుల్లా కొన్ని ప్రయోజనాలు కలిగిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. బొంబాయిలోను, మధ్య ప్రదేశ్ లోను Anti Corruption Bureaus ఉన్నాయి. మన రాష్ట్రంలో కూడ అటువంటి Anti-Corruption Bureaus పెట్టడానికి ప్రభుత్వం ఎందువల్ల నియత్నం చేయకూడదు? మన రాష్ట్రంలో corruption ఎక్కువగా ఉన్నదని ముఖ్యమంత్రిగారే ఒప్పుకున్నారు. దానిని తొలగించడానికి High Court judge మాదిరిగా అధికారం కలిగిన ఒక అధికారితో ఒక commission ను constitute చేయాలని కోరుతున్నాను. Report అందిన మరుక్షణమే, ప్రభుత్వ interference లేకుండా, వారు ఆ ప్రాంతాలకు వెళ్లి corruption case లను check చేసే అధికారాలు సమకూర్చాలని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యన ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నది. Law courts లో జరిగే corruption తగ్గించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు High Court judges, ముగ్గురు M. L. A. లు, మరి కొంతమంది officials తో కలిపి ఒక కమిటీగా ఏర్పాటు చేసింది. U P లోని న్యాయశాఖ మంత్రిగారు Law Courts లోని corruption ను check చేయ చేయడానికి, న్యాయమును చేకూర్చుటలో ఉన్న defectsను delaysతో వా తొలగించుటకు కొన్ని suggestions ఇవ్వడానికి యీ కమిటీ వేయబడిందని స్పష్టంగా ప్రకటించారు. ఇక్కడ కూడ Law Courts లో ఉన్న delays ను, corruption ను రూపు మాపడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను కోరుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు concrete examples కావాలంటారు కనుక ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. Industrial Tribunal Judge గారు ఒక case విచారణజేసే సందర్భంలో mal-practice ఏ రకంగా జరిగిందో తెలియజేస్తున్నాను నేను వారి judgement ను Question చేయడం లేదు; ఖండించడం లేదు. Public copy (judgement) లో వాయిదా ఎప్పటికీ వేస్తున్నారనే దానికి సంబంధించి orders ఉన్నాయి లేదని తరచున ఉన్న స్రానిధులు వాయిదా కోరితే వాయిదా ఇవ్వడానికి వీలు లేదని యీ రకంగా వాళ్ళారు "I made it clear to the parties that the Parliament by amending Rule No. so and so of the Central Industrial Disputes Rules, intends that Industrial disputes shall be decided expeditiously and behoves us to act accordingly." ఇందువల్ల time ఇవ్వడానికి అవకాశం లేదని రెండు రోజుల time ఇచ్చారు. దానిని నేను question చేయడం లేదు. కాని 4 రోజులు పోయిన తరువాత వాయిదా కావాలని management తరపున కోరగానే యీ రకంగా తెలియజేశారు. "Adjourned to 15th July as Mr. Murthy stated that he was proceeding to Delhi"

for some time. Mr. Murthy is the Advocate for management." ఆయనకు 1½ సెలె time ఇచ్చారు ఇది బాగుగా లేదని చూపించడానికి యీ పబ్లిక్ నకల్ తీసుకువెళ్ళి Industrial Tribunal judge గారికి దాఖలు చేశారు. "నేను ఎక్కడ ఇచ్చాను చూపించుము" అన్నారట. ఆ కాపీలు పుచ్చుకొని correction చేసి, original లో కూడ correction చేయించి public copy return చేయకుండా రెండు రోజులు పోయిన తరువాత ఒక సాయం కాలం ఇచ్చారు: అందులో రెండు వాక్యాలు తీసివేయడం జరిగింది. అందువల్ల ఇది అచిత్తమైన mal-practice అని, Industrial Tribunal judge చేసిన పని అనీ, తడడుం ప్రభుత్వం విచారణ చేయాలనీ నేను కోరుతున్నాను.

N. G. Os ల గురించి ప్రభుత్వం ఇంత వరకు తీసుకొన్న కార్యక్రమాలు అందరికీ తెలిసినవే అందువల్ల చర్చిత చర్చాంగా నేను ఎక్కువ చెప్పరలచుకోలేదు కాని ఒక్క విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు ఆలోచించాలని నేను కోరుతున్నాను. కొంత మంది "loyal employees" అని ప్రభుత్వం గుర్తించినప్పుడు మిగతావారు ఏమి అవుతారో ఒక్కసారి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. మిగతా వారు disloyal employees అయితే, వారి మీద మీరు ఏమి చర్యతీసుకున్నారు? స్వామిభక్తి పరాయణులను సృష్టించుకుంటున్నామనుకుంటే ప్రయోజనంలేనని సరియైన విధానాన్ని అనుసరిస్తే మొత్తం అంత మంది loyal employees అవుతారని ప్రభుత్వానికి జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. కొంత మందిని loyal employees గా భావించిన మరుడడమే, మరికొందరు disloyal employees అవుతారని ఇది discrimination కాదా అనే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచించవలసి యున్నదని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో ఈ మధ్య ప్రభుత్వం ఇచ్చిన instructions గురించి చెప్పవలసియున్నది. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులలో చేరితేనే కాని ఎవరికి ఏ ప్రభుత్వ డాక్టరు సెలవు రెకమెండు చేయడానికి వీలులేదని ప్రభుత్వం ఉత్తరువు తిచ్చిపట్లు తెలుస్తున్నది. సర్వీసు రూల్సు విషయంలోను, కాండక్టు రూల్సు విషయంలోను-సిరికి సంబంధించిన ప్రతి విషయంలోను అనేక వివాదాలు ఏర్పడుతున్నాయి అందుచేత సర్వీసు రూల్సుకు సంబంధించి increments, scales of pay మొదలైన అన్ని విషయాలకు సంబంధించి ఒక comprehensive legislation ఉండాలని ఇదివరలో నేను మోచించి ఉన్నాను. అదే మోచనను తిరిగి ఇప్పుడు మరొక పర్యాయం ప్రభుత్వం వారికి చేస్తున్నాను. ఒక విషయం మాత్రం ప్రభుత్వం గమనించవలసి యున్నది ఉద్యోగులకు ప్రభుత్వం మీద అసంతృప్తి మాత్రమే ఉండి ఉండవచ్చును. కాని, ప్రభుత్వానికి ఎన్. జి. ఎస్. పైననే అవిశ్వాసం ఉన్నదని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. అరకమైన అవిశ్వాసం మంచిది కాదు. నిజానికి 1948 వ సంవత్సరంలో Central Pay Commission ఏర్పాటు చేసినపుడే అటువంటి అవిశ్వాసం ఉన్నట్లు వారు ప్రాసి

నారు. వారి రిపోర్టులో చెప్పిన అంశాలలో ఈవిధంగా ఉన్నది "Distrust ఉన్నది; despair ఉన్నది, ప్రభుత్వం మీద ఏ మాత్రం ఉద్యోగులకు నమ్మకం లేని పరిస్థితులు ఈనాడు ఉన్నాయి" అటువంటి పరిస్థితులను సరిదిద్దడానికి ప్రయత్నించవలసిందే కాని వారిపై కక్ష, కావేషము పూని ప్రయోజనంలేదు. దానికి పరిష్కార మార్గాలను కమిషన్ సూచించింది Discussion కావాలి; Constant association of representatives కావాలని చెప్పారు అందుకై యు కె లో ఉన్నట్లుగా విల్లే కౌన్సిల్స్ను ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. Services, recruitment, hours of work, promotion, వగైరా ప్రతి అంశముమీద అటువంటి కౌన్సిల్స్ నిర్ణయాలు చేస్తాయి. వాటి ద్వారా staff, employees మధ్య intimate association రావడానికి వీలుంటుంది. ఈ విషయాలన్నీ గమనించి కేంద్ర ప్రభుత్వం Staff councils ను ఏర్పాటు చేశారు. కాని అవి వట్టి advisory bodies గా మాత్రమే ఉన్నాయి అట్లా కాకుండా అవి సరియైన పద్ధతిలో పనిచేయడానికి అవకాశం కల్పిస్తే ప్రయోజనం ఉంటుంది అరకమైన staff councils ను ఏర్పాటుచేసి ఉద్యోగులకప్పు సుఖాలను తెలుసుకుని వాటిని నివారించడానికి ప్రయత్నించాలని మనవి చేస్తున్నాను. కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ప్రతి ministry లోను Welfare Officers ను ఏర్పాటు చేశారు. అరకంగా ఏర్పాటుచేసి ఉద్యోగుల welfare activities వృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నించాలని కోరుతున్నాను. Administrative reforms గురించి ఎక్కువగా చెప్పడానికి సమయంలేదు, కాని delays ను తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం చేయవలసినది చాలా ఉన్నదని చెప్పవలసి ఉన్నది. ఈ సందర్భంలో బొంబాయి ప్రభుత్వం చేసిన ఒక మార్చనను ఈ ప్రభుత్వానికి అందిస్తున్నాను. Financial power is given to subordinate officers మన ప్రభుత్వం కూడా ఇదే పద్ధతిలో ఆలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తుంది. దీనివల్ల delays తగ్గి పని చురుకుగా జరగడానికి వీలుంటుంది. ఈ విషయమై ప్రభుత్వం త్వరగా నిర్ణయం చేయాలని కోరుతున్నాను. డిపార్టుమెంటులలో జరుగుతున్న అలస్యాటలను నివారించడానికి vigilance committees ను వేసి తొందరగా చర్యకొనకోడానికి కూడా వారు ఏర్పాటు చేశారు. అదే విధముగా మన ప్రభుత్వం కూడా vigilance committees ను పెట్టికొని Special officer ను వేసికొని delays తగ్గించే ప్రయత్నం చేస్తే బాగుంటుందని నేను సూచిస్తున్నాను. మరొక ముఖ్య విషయం ఉన్నది. ఈమధ్య హైదరాబాదు ప్రాంతంలో జరిగింది. ఇక్కడ ఒక evacuee ఉన్నారు; అయిన తాతాకు సామానాలు సుమారు 30 lorry loads of articles and materials దొంగతనం చేసి తీసుకొని వెళ్ళి పోయినట్లు తెలుస్తున్నది. దానిని గురించి పోలీసు అధికారులకు రిపోర్టు చేసివారు. దానిని బైటపెట్టకుండా రహ-

స్వంగా దాచిపెట్టి దొంగతనం జరిగిందేకాని misappropriate కాలేదనిపోలీసులు కూడా లాలూచీ అయి బైటపడకుండా ప్రయత్నం చేస్తున్నారని ప్రతికలలోపడింది. ఈ విషయంలో దర్యాప్తు చేయాలని ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. మరొక విషయంకూడా చెప్పి వాడునవ్వాలని ముగిస్తాను. అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెసు పార్టీ మొదటనుంచి కేవలం తమ ప్రయోజనాల కోసం పనిచేస్తున్నదని పదే పదే శాసనసభ్యులు ముఖ్యంగా ప్రతిపక్షానికి చెందినవారు చెబుతూవచ్చారు అదేవిమర్శ నను తిరిగి ఇప్పుడు చేయడం పూర్తిగా నా ఉద్దేశం కాదు కాని, ఆ విషయమై కొంత చెప్పదలచినాను. ఈ మధ్య రాజకీయ బాధితులకు కొన్ని concessions ఇచ్చారు. వాటిని చూస్తే చాలా ఆశ్చర్యంగా కనిపిస్తాయి. రాజకీయ బాధితులెవరైనా, 40 సంవత్సరాల వయస్సు దాటినా, 50 సంవత్సరాల వయస్సు దాటినా, వారికి భాయంగా ఉద్యోగాలిస్తామని అన్నారు. Age restriction అనేది వారికేమీ లేదు Qualifications ను కూడా అవసరమైతే సడలిస్తామని అన్నారు. అది ప్రతికలలో వచ్చిన విషయం; 24-6-59 వ తేదీ ఆంధ్ర ప్రతికలో వచ్చింది. రూ. 800 లు ఆదాయం లోపుగా ఉన్న వారందరికీ ఇటువంటి సదుపాయం కలిగిస్తామని అన్నారు కేవలం కాంగ్రెసు పార్టీలో ఉన్న వారినే రాజకీయ బాధితులుగా ప్రభుత్వం భావిస్తోందన్న విషయం అందరికీ తెలిసినదే. ప్రభుత్వ యంత్రాగాన్ని పార్టీ ప్రయోజనాలకై ఉపయోగపడునట్లు తీసుకొను చర్యలలో ఇది ప్రముఖమైన చర్య అనే ప్రజాద్రోహాన్ని ఈ విధంగా ఖర్చు చేయడం దుర్వినియోగం చేయడమే కాగలదని, ఇది ప్రజాస్వామిక సాంప్రదాయానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకమని, మనవి చేస్తున్నాను. ప్రతి విషయంలోను వివరాలివ్వండి, ఉదాహరణలు చూపండి అంటే సాధ్యంకాదు. Corruption ప్రతిబోట ఉన్నదని ముఖ్యమంత్రి వెనుక చెప్పి ఉన్నారు. వెంటనే నేను లేచి ఎక్కడ ఉన్నదో concrete instances ఇవ్వండి అని అడిగితే వారు ఇవ్వగలరా అని అడుగుతున్నాను. ప్రతి వారికీ తెలుసుకు corruption ఉన్నదని, ప్రతి ఆఫీసులోను ఉన్నదని, కాంగ్రెసు పార్టీని పెంచి పోషించడానికే ప్రభుత్వం పనిచేస్తున్నదని, ఇతర పార్టీలను పడగొట్టి నాశనం చేయడానికే చూస్తున్నదని, చెప్పడానికి ఒకటే ఉదాహరణ ఇస్తాను. ప్రతి పక్ష సభ్యులు ఎక్కువగా ఉన్న విశాఖపట్నం జిల్లాలో, ఒక development activity అయినా తీసుకున్నారా అని అడుగుతున్నాను. మా జిల్లానుంచి తీసుకు వెళ్ళిన డబ్బును ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తోంది అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. ఈ రకంగా చూచినట్లయితే దేశంలో ఉన్న అన్ని ప్రాంతాలనుంచి ప్రభుత్వం డబ్బు తీసుకొని కేవలం తమ పార్టీ ప్రయోజనాలకు మాత్రమే ఉపయోగిస్తున్నదని చూపించడానికి అనేక పందర్బాలున్నాయి. ఇటువంటి పాక్షికదృష్టి ప్రభుత్వం విధనాదాలని విజ్ఞప్తి చేస్తూ నా సూచనలను సమగ్రంగా పరిశీలించాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ (నాగర్ కల్యాణ్ రిజర్వ్) : అధ్యక్షా! గవర్నరు గారు తమ ప్రసంగంలో ఇదివరలో జరిపిన కార్యక్రమాలను ఇకముందు జరుపబోయే కార్యక్రమాలను వివరించినందుకు నా అభివందనాలను తెలియజేస్తున్నాను. హరిజనులు సామాజికంగాను విద్యా విషయకంగాను అధికంగాను అభివృద్ధి చెందడానికిగాను రాజ్యాంగంలో కల్పించబడిన రక్షణలకు కాలగడువు ముగిసే ఈ సమయంలో ఆ విషయమై ఒక సమీక్ష రూపంలోనైనా గవర్నరుగారు తమ ప్రసంగంలో వివరించినందుకు నేను మిక్కిలి విచారపడుతున్నాను. ఈ సమయాన్ని పురస్కరించుకుని తెలంగాణాలో హరిజనులను ఎదుర్కొంటున్న రెండు ముఖ్య సమస్యలకు గురించి చెబుతాను. మొదటిది. land assignments ప్రభుత్వ భూముల పంపిణీకి సంబంధించినది. ఈ విషయమై హైదరాబాదు ప్రభుత్వం వివరంగా ఆలోచించి కొన్ని సౌకర్యాలను కలిగించి ఉన్నది. కాని విశాలాంధ్ర ఏర్పడిన తరువాత అనేక G. O. ల మూలంగా ఒక అనిర్దిష్ట పరిస్థితి ఏర్పడి గ్రామాలలోని హరిజనులకు ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వం ఒక ఖండితమగు పాలసీని ప్రకటించవలసి ఉన్నది. అదేవిధంగా ప్రకటించ నందున అనేక గ్రామాలలో బేదఖళ్ళుచేయడం జప్తులు చేయడం, పెనాల్టీలు విధించడం జరుగుతున్నవి. ఒక ప్రక్క హరిజనుల ఆర్థికాభివృద్ధికి ప్రోత్సహిస్తూ, మరొక ప్రక్క ఈ విధంగా బేదఖళ్ళు, జరిమానాలు విధించి వారి ఆర్థికస్థితిని మరింత కుంగ వేయడం శోచనీయం. అయితే పోయిన సమావేశంలో శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు ఒక విషయం చెప్పారు గత జూలై 28 వ తేదీన జారీ చేయబడిన G. O. నెం. 1408 తెలంగాణా పరిస్థితులకు విరుద్ధముగా ఉన్నదనీ, బహు తొందరగా Cabinet తుది నిర్ణయం చేయబోతున్నదనీ, పేచీ ఉండమని చెప్పినారు. ఒక సంవత్సరము గడచినప్పటికీ, ప్రభుత్వము ఒక ఖచ్చితమైన policy ని G. O. రూపములో జారీచేయలేదు. అందుచేత ప్రభుత్వం వెంటనే ఒక G. O. జారీచేసి కనీసం హైదరాబాదు ప్రభుత్వం తన కాలములో కలిగించిన సౌకర్యములనైనా యీనాడు హరిజనులకు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు విద్యా సౌకర్యము కలుగజేయు సంకల్పముతో గ్రామీణ దళంలో ఉన్న ప్రతి హరిజనుడు income certificates తేవలసి ఉన్నది. నెలసరి ఆదాయము 800 రూపాయలకు మైబడిన వారు హరిజనులలో 20 లేక 30 మంది కంటే ఉండరు. వారి నిమిత్తము ఎక్కువ సంఖ్యగల బీద హరిజన విద్యార్థులకు Income Certificates కొరకు బాధించడము జాగులేదు. పట్టూరి సర్టిఫికేటు గిర్దాపర్ సర్టిఫికేటు సంపాదించి, ఉచిత వేతన ఫారము దాఖలు చేసుకొనుటకు బీదహరిజన విద్యార్థులు వారికి వచ్చు ఉచిత వేతనముకంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయవలసివస్తున్నది. ఈ బాధల వల్ల వారు నిజాం ప్రభుత్వం కాలంలోనే చూపు యంతకంటే ఎక్కువ సౌకర్యములున్నవి, విశాలాంధ్ర వచ్చిన తరువాత అవి వరుసగా తొలగించ బడుతున్నవి అనే అభిప్రాయంతో ఉన్నారు. ఇది దేశానికిగాని,

ప్రభుత్వానికిగాని మంచిది కాదని నేను బావిస్తున్నాను. అయితే యీ సందర్భంలో ఒక విషయం ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వస్తున్నాను. ప్లానింగు కార్యక్రమాలలో పెద్ద అదాయము కలవారికి subsidies, loans తక్కువీ అప్పులు, ఏ నిబంధనలు లేకుండా ఎందుకు యిస్తున్నారు? పెద్ద అదాయము గలవారిపై లేని restrictions మీర హరిజన విద్యార్థులపై ఉండకూడదు. అందుచేత వారిపై గల restrictions వెంటనే తొలగించాలని మనవి చేస్తూ ముగిస్తున్నాను

* శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మొలవరం) . అధ్యక్షా ! గవర్నరుగారు చాలా దీర్ఘముగా ప్రసంగించినారు. వారి దీర్ఘప్రసంగములో రాష్ట్రంలో ఏర్పడిన ప్రమాద పరిస్థితులను గురించి ఎత్తుకోకపోవడంవల్ల రాష్ట్ర ప్రజల పరిస్థితులను గురించి వారు యేమీ ఆలోచించినట్లుగా లేదని చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. వర్షాకాలం రాగానే ప్రతి సంవత్సరం ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వరదలు వచ్చి అనేక గ్రామాలు, పట్టణాలు కొట్టుకు పోవడం జరుగుతోంది. అనేక సంవత్సరాలుగా ప్లానింగు కమిషను flood schemes ను అనేక కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో తయారు చేయడం జరిగింది. ప్రతి సంవత్సరము వచ్చే వరదను నివారించడానికి ప్రాజెక్టులు వేయడం జరిగింది. తమ్మిలేరు స్కీము investigation పూర్తి అయినప్పటికీ యింకా పని పూర్తి చేయలేదు. అందువల్లనే ఈసంవత్సరం ఏలూరు పట్టణానికి దుర్గతి పట్టిందను కంటాను చాలా అవసరమైన స్కీములను గురించి ప్రభుత్వము ఎందుకు ఉదాసీనము వహిస్తున్నదో నాకు బోధపడడములేదు. బుడమేరు స్కీము పని ప్రారంభించి 4 సంవత్సరములైనను, త్వరగా పూర్తి చేయక పోవడం విచారకరమైన విషయము. ప్రతి సంవత్సరం వరదలవల్ల లక్షలకొలది రూపాయలు నష్టం సంభవిస్తున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలిసినదే. నాలుగు సంవత్సరాల క్రితం బుడమేరు స్కీముకి పునాది రాయి వేస్తూ అధ్యక్షత వహించిన మన ముఖ్యమంత్రిగారు సంవత్సరమున్నర లోపల కృష్ణాజిల్లాకి వరదనుంచి విముక్తి కలుగుతుందని చెప్పారు. వారు చెప్పిన కాలమునకు రెట్టంపు కాలము గడచినప్పటికీ యింకా పని పూర్తికాలేదు. ఈనాడు ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వరదల వల్ల మూడు కోట్ల రూపాయలు నష్టమైనప్పటికీ గవర్నరుగారు ఆర్థికంగా రాష్ట్రం stable గా ఉందని చెప్పారు. ఈ stability యేమిటో అర్థం కావడంలేదు. అహోర పదార్థాల ధరలు విపరీతముగా పెరిగిపోతున్నాయి, వాటిని గురించి ప్రభుత్వము ఆలోచించలేదు. 10 వేల టన్నులు ధాన్యము సేకరించి, పట్టణాలలో, ప్రాంతాల్లో ప్రాదరాజాదు, సికిందరాబాదు నగరములలో చౌకడిపోలు తెరచి ప్రజలకు సహాయం చేస్తామని చెబుతున్నారు. గ్రామసీమలలో నున్న కార్మిక ప్రజానీకం యొక్క యజ్ఞంబులను ప్రభుత్వము గుర్తించినదా అని అడక్క తప్పడములేదు. గ్రామసీమలలో చేనేత పని చేసేవారు, యితర వృత్తులు చేసేవారు, లక్షల మంది ప్రజానీకం ఉన్నారు. వారిస్థితి బాగుపడనిదే చేకం ఆర్థికంగా stable గా ఉందని

ఎట్లు భావిస్తున్నారని అడుగక తప్పడములేదు. ఇవన్నీ ఆలోచించకుండా Socialist Pattern of Society తీసుకు వస్తామని చెప్పడం ప్రజలను మోసము చేయడం తప్ప వేరేమీకాదని చెప్పాల్సిన అవసరం ఉంది. గవర్నరిగారి ప్రసంగమును విన్న తరువాత ప్రభుత్వానికి ప్రజల జీవిత సమస్యలపై శ్రద్ధలేదని అర్థమవుతుంది అదే విధముగా తుంగభద్ర ఎగువకాలువ గురించి చెబుతూ "completed and brought to beneficial use" అన్నారు. ప్రభుత్వం రిపోర్టులో 1 లక్ష 22 వేల ఎకరాల భూమి తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు క్రింద సాగవుతుందని ఉన్నది. ఇంత మాత్రానికే "completed and brought to beneficial use" అని చెప్పడం ఆత్మ సంతుప్తి అవుతుంది తప్ప వేరేమీ కాదు. కర్నూలు, యితర జిల్లాలవారు 3 లక్షల ఎకరాల భూమి తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు క్రింద సాగవుతుందని ఆశించారు. ఆ విధముగానే నిర్ణయించబడినది. ఇప్పటికి 7-8 సంవత్సరాలు గడచి పోయినా 3 లక్షల ఎకరాలను సాగులోకి తెచ్చే ప్రయత్నం తక్కువ. ఈమధ్య Reserve Bank of India సాగు కాకపోవుటకున్న కారణాలు survey చేయాలని, అక్కడ ఉన్న రైతాంగానికి సదుపాయాలు కలుగ జేయాలని, ఒక Commission ను ఏర్పాటు చేయాలని ఆలోచన జరిపింది. ఈ పరిస్థితులలో completed and brought for beneficial use అని చెప్పడం సరికాదు. అలంపూర్-గద్వాల ప్రాంతాలలో 70 వేల ఎకరాలకు సీరు పారించాలనే సమస్య ఉన్నది. మైసూరు ప్రభుత్వముతో మన ప్రభుత్వం అనేక conferences జరిపి వప్పటికీ ఒక ఒడంబడికకు రాలేకపోయింది. కేంద్రంలో ఉన్నది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము, మైసూరు రాష్ట్రములో ఉన్నది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము, ఇక్కడ ఉన్నది కాంగ్రెసు ప్రభుత్వము, అయినప్పటికీ యీ సమస్యపై ఒక నిర్ణయానికి రాలేకపోయినారు. దీనినిబట్టి ప్రజలకు వారిచ్చిన వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టుకుని వారికి సదుపాయాలు చేయాలనే ఉద్దేశం మాత్రం ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లు కనపడడము లేదు. నిగ్మ పరిపాలనలో కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం తన పార్టీని పెంచుకుని పోషించడముతోనే నిమిగ్నమై ఉంది తప్ప, మరేమీకాదని మిత్రులు చెప్పారు. సామర్ల కోట మునిసిపాలిటీని యే విధముగా supersede చేశారో చెప్పారు. ఒక్క సామర్లకోట విషయమే కాదు చెప్పవలసినది. శివవాడ మునిసిపాలిటీకి supersession notice యిచ్చారు. వారి పార్టీ వారిచేత Writ వేయించి "మీరు Writ వేశారు కాబట్టి మొత్తం మునిసిపాలిటీని రద్దు చేస్తాము" అని చెబుతున్నారు. అది ఎంత విచిత్రమైనవాదమో నాకు అర్థమవడములేదు. శివవాడ మునిసిపాలిటీని supersede చేయడము కాదు. నేను కోర్టి ది dissolve చేయండి. మరల ఎలక్షనులు పెట్టండి, ప్రజలు తీర్పు చెపుతారు. ఆ తీర్పును మీరు అంగీకరించడని కోరుతున్నాను. మీరు కోర్టుకు పరిపించారు. "మీరు court కి వెళ్ళి నాడుగాన ఎందుకు supersede చేయకూడదని నోటీసు ఇస్తున్నారు అంటే

అర్థములేని వ్యవహారముగా వుంది. బందరు మునిసిపాలిటీకి appellate powers తీసి పారేశారు. అన్ని మునిసిపాలిటీలు పన్నులు పోషు చేస్తూవుంటే, వారు తగ్గించారని చెప్పవచ్చు. కాని మరల ఈ appellate powers బందరు ఉప ఎన్నికల సమయములో ఇచ్చారు. అప్పుడు బందరు పౌరులంతా ప్రభుత్వము చేసినది న్యాయము కానని తమ అసంతృప్తిని తెలియపరిస్తే, 31 నెలల వరకు ఈ Powers ఇస్తున్నామని యిచ్చారు. కాంగ్రెసుకే వోట్లు యివ్వవలసినదిగా plat forms మీద మంత్రులు ఉపన్యాసాలు చేశారు, మేమే మీకు ఈ Powers ఇస్తున్నాము కనుక మాకు ఓట్లు వేయండి అని చెప్పడానికి తప్ప మరేమీకాదు. ఇంతకన్న చవుకపాదు ఉదాహరణ ఏమి కావాలి? ఈ విధముగా తమ అధికారాన్ని దుర్వినియోగము చేస్తున్నారు. కొత్తపేట ఎన్నికలలో శ్రీ పట్టాభి రామారావుగారు మాట్లాడుతూ "మీకు ఏ దయనా పనులు కావాలంటే మా పార్టీకే వోట్లు వేయండి. మేము మంత్రి పర్గములో వున్నాము మీకు ఏ దయనా పనులు కావాలంటే కాంగ్రెసు పార్టీకే వోట్లు వేయండి." అని ఉపన్యాసము చేసినట్లుగా ఆంధ్రపత్రికలో వచ్చింది. కావాలంటే ఆ quotation ఇస్తాను.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : పత్రికలో వడినంత కూతాగిన అది. నా ఉపన్యాసముగా వారు ఎంచుకొనకూడదు ఏ విధముగా ఎన్నికలలో ప్రజలకు సచ్చ చెప్పకోవాలో, ఈ మంత్రికి తెలుసునని మనవి చేయుచున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : నేను పత్రికలోని ఉపన్యాసాన్ని వారికి quote చేసి చూపిస్తాను. ఆ పత్రిక కాంగ్రెసుదే.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : ఆంధ్ర పత్రిక కానివ్వండి. ఏకా లాండ్ర కానివ్వండి. ఎందులో వడినప్పటికి అది "కాదు, కాదు" అని చెప్పుతున్నాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అది కాంగ్రెసు పత్రికలోని ఉపన్యాసము. కాని వీరు contradict చేయలేదు. కాబట్టి వారి ఉపన్యాసము అదే విధముగా వుందని భావిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : పత్రికలలో వడే వార్తలన్నీ రోజూ ప్రభుత్వము contradict చేస్తూ ఉండదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : ఇక తెజవాడ అనుపత్తి విషయము. ఈ విషయములో తెజవాడ పౌరులు కూల దురదృష్టవంతులు. ఆంధ్ర దేశానికి తెజవాడ మార్గమున్న పట్టణము. 2 లక్షలవైన జనాభా గల పట్టణము. సికింద్రాబాద్, హైదరాబాద్, పట్టణాల కరువాత పెద్ద జనాభా గలిగిన పెద్ద పట్టణం అటువంటి

పట్టణములో పెద్ద హాస్పిటల్ ఒక్కటి లేదు. ఈ విషయములో ప్రభుత్వము ఎందుకు ఉదాసీనత వహిస్తున్నదో అర్థము కావడము లేదు. జెజవాడ అంటే మంత్రి వర్గానికి క్రోధమా లేక కారణ మేమిటి? అక్కడ హాస్పిటల్ నిర్మిస్తామని foundation stone కూడవేసి, శ్రీ కళా వెంకటరావుగారు చనిపోయిన తరువాత foundation stone తీసి పారవేశారు. ఇది చాల దురదృష్టకరమైన విషయము.

శ్రీ ఎన్. బి. పి పట్టాభిరామారావు : వెంకటరావుగారు చనిపోయిన తరువాత వచ్చింది ఆయన మీద ప్రేమ.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : నాకు ఎప్పుడూ వెంకటరావుగారి మీద ప్రేమ ఎక్కువ ఉంది. మీ మీద తక్కువ వుందని మీరు అనకోవద్దు. జెజవాడ పౌరుల దురదృష్టమో లేక కాంగ్రెసు పార్టీలోని రాజకీయాల ప్రభావమో నాకు అర్థము కావడములేదు. ఏదో ఒక వాదముచేస్తూ ఉంటారు. జెజవాడకు 40 మైళ్ళ దూరము బందరు, ఏలూరు పట్టణాలలో హాస్పిటల్లు, 20 మైళ్ళ దూరములో గుంటూరులో ఒక పెద్ద హాస్పిటల్ ఉందని వాదము చేస్తూ ఉంటారు. జెజవాడలో హాస్పిటల్ కు నడిచి వెళ్లే బీద ప్రజలు అనేక వేలమంది ఉన్నారు. వారు యిన్ని మైళ్ళ దూరము ఎలా వెళ్ళ గలుగుతారు, ఎలా సాధ్యమవుతుందో నాకు అర్థమవడము లేదు. ఇప్పుడైతే నా మంత్రి మండలిలోని వారెవరైతే నా ఒకరు వెళ్ళి అక్కడ foundation stone వేసి, అక్కడ హాస్పిటల్ ను నిర్మింపగలరని కోరుచున్నాను. జూలై 30వ తేదీన కృష్ణాజిల్లా శాసన సభ్యులు కలుసుకొని ఈ విషయము మాట్లాడుతారని పేపర్లలో చదివాను. కాని ఎవరిని నమావేశ పరిచినాకో, ఏమి చర్చించారో నాకు తెలియదు నేను కూడ కృష్ణాజిల్లా నుంచి ఎన్నుకోబడ్డాను. నన్ను పిలువలేదు. వారి పార్టీ రాజకీయాలను వెంచుకొనుటకు చేస్తున్నట్లు ఉన్నది. ఈ విధముగా వక్షపాత వైఖరి అనిపిస్తున్నదని. చెవుతూ, తెలుపు తీసు కొంటున్నాను.

*Sri P. Anthony Reddy: Mr. Chairman, I thank the Governor for the real picture of the progress that has been made in the State for the last one year and for the various schemes that the Government has planned in order to improve the welfare of the State; and especially I have to thank the Government for launching the democratic method for planned development. In this session itself the Government will be introducing the "Zilla Parishads and Panchayat Samithis Bill" and make the Planning work democratic. I am sure with this new set up, the Planning work will be greatly increased and benefits to the

people will be much more quicker. However, here I wish to warn the Government that as the Planning will be under the Local Administration Department as well as the Planning Department, probably things may be unduly delayed. Therefore I suggest to the Government that the the Local Administration and Planning Departments to a great extent be merged together so that quicker implementation of the results of the Panchayat Samithis and Zilla Parishads may be effected.

Progress in the matter of education of the State is really tremendous. As every one knows our medical colleges have been greatly increased. Engineering colleges too have been increased. Polytechnic and Industrial Training Institutes have been greatly increased and I am sure in course of time most of the problems of unemployment for academically educated people will be solved. In Medical education, Sir, the Government no doubt are solving the problem of the dearth of doctors, but I fear they have given little attention to solve the problem of dearth of District Health Officers. At present M. B. B. S. education is no doubt very useful for doctors, but after getting M. B. B. S. degree these doctors will not like to go to the Health Department lest they should forget the little knowledge of medicine and surgery they have picked up. Therefore the M. B. B. S. course, I fear will not help to solve the problem of dearth of Health Officers. Therefore I suggest that, as the Health Officers do not require any knowledge of surgery but only require a little knowledge of medicine, a little of hygiene and a little of engineering, the courses for Health Officers may be slightly separated from those of doctors. For the first 3 or 3½ years, the M.B.B.S. students study only medicine and only in the last 1½ years or 2 years, they begin to study surgery. As the Health Officers do not require the knowledge of surgery, after 3½ years, if those people who would opt to go to the Health Department are given separate training in higher principles of Hygiene, a little about town planning and house construction etc., I am sure this will greatly solve the problem of dearth of Health Officers. I wish

that the Government studies these aspects and see in due course that the problem of the dearth of Health Officers is solved along with the problem of the dearth of Doctors.

Coming to the Education in Engineering and Technical type, I am sure the present colleges will greatly solve the problem of engineers. Sir, we have no doubt a few Polytechnic and a few Industrial Training Institutes, but I fear that it is not enough. Every year thousands of students pass out of the S. S. L. C Examination and very few of these get seats in the colleges. What about those who are not able to go to colleges? They would like to eke out their living in some form or other. For such people unless you give them some sort of technical knowledge or skill, they will be a drag on the State and probably they will only be running after offices for seeking a clerical job or even an attendar's job or even a peon's job in some cases. I request the Government that they at least start one Industrial Training Institute in every district and increase also the number of polytechnics in the State.

Coming to academic education, I have to really thank the Education Minister and the Government for doing something for the teachers. Before the Pay Committee was constituted there were innumerable scales of pay for teachers working in private schools under District Boards and Government schools. Now they have unified all these scales. Now a Secondary Grade Teacher wherever he works, gets his Rs. 45. So also a Collegiate trained teacher who was hitherto getting Rs. 75- in the District Board and Rs. 85- in a Government school, is started on Rs. 90- wherever he works. But still I feel sir, this has not given satisfaction to teachers. Sir, a boy who passes S. S. L. C., if he seeks a job in a Government office gets Rs. 50- as a clerk. If this very same boy opts to become a teacher, after undergoing training for 2 years, he is started only on Rs. 45. It is here, I feel, that he is penalised for undergoing teacher's training. This ought to be rectified. I request the Minister for Education and the Cabinet to see that every Secondary Grade Teacher is

started with the minimum pay as is given to a L. D. C. If this is done, probably a few really brilliant people will be attracted to the teaching profession. At present Sir, only those who are driven out of all departments for a job and unfit for a job, are entering the teaching department. But the work that a teacher does is really something highly important. Ours is a democracy and in a democracy, education is most important. There you have to train the future citizens, there you have to train the future leaders of the State. Do you mean to say that these people who are rejected by all, will be fit to train our future citizens and also to train our future leaders? I fear. I fear they are not able to do it. Therefore I suggest, that the scales of pay for the teaching profession should be made so attractive that the really brilliant and the really intelligent and those people who are out to serve the country, are attracted to the teaching profession and then only the future of democracy in our country will be safe. Otherwise, our country, probably, may also be a victim like some of the Asiatic States which have succumbed to dictatorial type of Government. Therefore, Sir, I am sure, our Education Minister who has always the good of the education of the State at heart, will reconsider this and do something for the State. If brilliant people are attracted, the educational standards also will be greatly improved. That our Education Minister knows very well. Of course, we know that because of the present enhanced scales of pay for teachers, the education budget has increased by over a crore of rupees. This is no doubt a tremendous amount. It may cost something more. But I say, it is worth spending something more when the future of the State, the future of democracy in India, as well as in Asia is at stake.

Sir, I would like to talk a little about Co-operative movement. The co-operative movement is no doubt doing tremendous work. Everywhere they have started large-sized societies, Rural Banks and so on. In a number of places they have started Co-operative Marketing societies and so on. But Sir, however bye-laws

have been good and if every bye-law is being put into effect, I am sure the rural problems will be greatly solved. Unfortunately there is some sort of vicious circle in the operation of the departmental rules. Usually, a co-operative society has to borrow money from the Central Bank and the Central Bank has to borrow its money from the Reserve Bank. The Reserve Bank has certain rules and the Co-operative Societies have certain rules and bye-laws, and there is a clash between the two. Therefore the Central Banks are not in a position to supply enough of rural credit to these various large-sized Societies as well as to the Rural Banks. According to one of the bye-laws of the large-sized societies as well as the Rural Banks, every shareholder is eligible for receiving Rs. 500- on purely personal security. Central Banks are not able to accept personal security of the members and as a matter of fact, in some cases where Central Banks have relied on personal security, they have suffered heavy loss. Therefore Sir, here the Government have come into the field. Unless Government gives guarantee for all the loans given on personal security, the Central Banks will not be able to grant any loan purely on personal security. To apply for loans on mortgage basis takes months. There should be an enquiry, then one should get an encumbrance certificate and later on the bond should be registered. It takes 2 months before the loan is sanctioned and paid to the shareholder and the loan is paid probably a month or so after the need is over. Meanwhile the poor share-holder has to borrow at an exorbitant rate of interest from a money lender and the benefits of the Co-operative Society are thus lost to him.

Lastly Sir, about electricity. I have nothing but praise for the Electricity Department. They have been very enthusiastic in supplying current wherever it is possible. Unfortunately they are handicapped for want of power on one side and for want of money on the other side. In the Governor's address it is said that we are short of electric power. Unfortunately the generators

at the Tungabhadra dam have not been fully installed. I think only 4 or 5 generators are installed out of 8 generators that have been sanctioned. It appears that the Government of India have told the Andhra Government that there is no foreign exchange. But the very same Government of India have given foreign exchange to some of the neighbouring States in the south. Similarly also the Machkund generators also could be greatly increased. If these two generating power stations had been developed to their full capacity, I am sure the problem of supply of electricity would have been greatly solved. Here the Government have to take the initiative and if need be fight with the Government of India and see that the necessary foreign exchange is given in order to develop the Tungabhadra dam generators and Machkund generators to their full capacity. Here too Sir, progress of supply of electricity to rural areas has been very slow. Towns, taluk headquarters and district headquarters have been supplied electricity for which I praise the Government. But that is not enough. There are a number of rural areas where cultivation is carried on by well irrigation. And to carry on cultivation by hauling out water with the help of bulls is extremely costly and it does not even pay them Rs. 2 per a pair of bulls and a man. Some people have no doubt taken to diesel engines but I learn that the price of diesel oil has been doubled. A drum selling at Rs. 48-once is now selling at Rs. 102-. Therefore the use of diesel oil engines has also made it extremely expensive and the poor ryot is not able to gain much. Therefore, Sir, if the Government has some more schemes and schemes to be executed immediately for supply of electricity for rural areas, I am sure the country will solve the problem of food-supply and also rural prosperity will greatly increase. I thank you, Sir.

శ్రీ ఎమ్. రంగయ్య: అధ్యక్ష మహాశయ, మన గవర్నరుగారు చేసిన ప్రసంగము సందర్భములో శ్రీ కల్లూరు సుబ్బారావుగారు ప్రతిపాదించిన అభివృద్ధి పథకాన్ని ఇలావరమ్మ కొన్ని విషయములు నేను మీ దృష్టికి తేదలచు

కున్నాను. రాష్ట్రములో Planning and Development ను గురించి ప్రజలలో రాను రాను ఎక్కువగ ఉత్సాహము పెరుగుతున్నదన్నమాట వాస్తవము కాని, వీటి క్రింద ఖర్చుచేయ బడేసొమ్ము అంతయు నిజముగ ఖర్చు అగుచున్నదని ప్రభుత్వము ఉద్దేశిస్తున్నదే కాని, ఆ విధముగ జరగడము లేదనిచెప్పుకుంటున్నారు. ఈ సొమ్ము ప్రజలకు సక్రమముగ వినియోగపడుతున్నదా లేదా అనేది ప్రభుత్వము గమనించడము లేదేమోనన్న సంశయము మాత్రము ప్రజలలో కలుగుచున్నది. డబ్బు ఖర్చు చేయదలచినప్పుడు అది ప్రజలకు సక్రమముగ వినియోగ పడాలని ప్రజల యొక్క ఆశయము కాబట్టి, ఖర్చు చేసే సొమ్ము మాత్రము ప్రజలకు ఉపయోగ పడేటట్లుగా చూడమని, ప్రభుత్వము ఇది గుర్తిస్తుందని చేసుకొనిస్తున్నాను.

Medical Department కు సంబంధించిన Technical Education విషయములో చాలా మట్టుకు మనము ముందుకు వెళ్ళుతున్నాము. కొత్తగా కాకినాడలో ఒక Medical కళాశాలను స్థాపించారు. అదేవిధముగ మరొకటి రాబోవు పంచవర్ష ప్రణాళికక్రింద వరంగల్లులో స్థాపించుతున్నారు. ఇప్పటికి మనరాష్ట్రములో మూడు కళాశాలలు ఏర్పాటు అయినట్లే. ఇది చాలా సంతోషించతగ్గ విషయము. ప్రభుత్వమువారు హాస్పిటల్సు ఏర్పాటు చేశారే కాని, అక్కడ డాక్టర్ల కొరత ఉన్నది. వీనివల్ల ప్రజలకు Medical help అందడములేదు. డాక్టర్ల కొరత రాష్ట్రములో ప్రజలముగనున్నది. గనుక ఈ కొరతను తీర్చటానికే Medical కళాశాలలను ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసినది. Medical కళాశాలలలో డాక్టర్లను తయారుచేసే Hospitals కు అందజేయబోతున్నారు ప్రభుత్వం తీసుకుంటున్న ఈ చర్యకు నేను ప్రభుత్వాన్ని సగర్వముగ అభినందిస్తున్నాను. తరువాత Engineering కళాశాలలు కూడ రెండింటిని ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసింది. ఇవి గాక మూడు Polytechnics ను కూడ ఏర్పాటు చేయబోతున్నారు. ఇది కూడ సంతోషించ దగ్గ విషయమే. ఇంతకు ముందు ఎక్కడను లేనటువంటి, అఖరుకు Composite Madras Stateలో కూడ లేనటువంటి, Nursing Degree course ను మనరాష్ట్రములో స్థాపించబోతున్నందుకు ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. దీనికి తోడు కొత్తగా ఒక General Wing ను Osmania Medical College లో ఏర్పాటు చేశారు. దంత రోగ చికిత్స కొరకు కూడా వారు సహాయముచేయ దలచుకున్నారు. వీటి అన్నింటికీ నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. ఈ మధ్య అమెరికా నుంచి ఒక Team of Experts వచ్చారు. వారు మన రాష్ట్రములో ఆహార సమస్యనుగురించి పరిశీలించి తగిన సలహాలు ఇచ్చారు. ప్రస్తుతము మన రాష్ట్రములో 67 మిలియను టన్నుల ఆహారభాగ్యములు పండుతున్నవని, ఇవి చాలదని, ఇంకను 110 మిలియను టన్నుల food stuffs ను ఉత్పత్తికి పెంచితేగాని, మన దేశము

self-sufficient అనిపించుకోదని సలహాయిచ్చారు. అంటే నూటికి 50 వంతుల వరకైనా ఆహార ధాన్యముల ఉత్పత్తిని పెంచాలని అన్నారు. ఈ సూచనను ఆచరణలోనికి తేవటానికి ప్రభుత్వము సిద్ధముగా నేఉన్నది, కాని Food Production increase చేసే సందర్భములో, నేను ఒకటి రెండు విషయములు చెప్పదలచాను. ఇది ప్రత్యేకంగా రైతులకు సంబంధించిన విషయము గనుక మాట్లాడు తున్నాను ఆహారోత్పత్తి చాలినంత జరగాలంటే ముందు రైతుకు కావలసిన facilities అన్నీ కలుగజేయాలి. మంచి విత్తనములు, ఎరువులు, Loans వగైరాలు రైతుకు సకాలములో అందజేయాలి. దీనికి తోడు వర్షాలు సకాలములో పడడము కూడ మంచిదే ఎరువుల సప్లయని గురించి ఒక్కవిషయము ప్రభుత్వపు దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఎమోనియా ఎరువులకు బస్తా ఒకటింటికి ప్రభుత్వం fix చేసిన rate వేరు. బజారులో అమ్మేధర వేరు రైతు హెచ్చుధర పెట్టి ప్రతివస్తువు కూడ కోసుకోకుండా వలసి వస్తున్నది ఎరువులబస్తా ఒకటికి, ప్రభుత్వం 30-40- రూపాయలు fix చేస్తే, దానిని బజారులో 60-రూపాయల రేటున అమ్ముతున్నారు. ఇంత హెచ్చు ధర పెట్టికొనాలంటే రైతు చాలా కష్టపడుతున్నాడు అదికూడ సకాలములో దొరకటము ఒక్కొక్కప్పుడు అతి దుర్లభముగా ఉంటున్నది ఇది ఇట్లుండగా ప్రకృతికూడ కొంచెము సీతకన్ను వేసినట్టైతే, ఇక అతని వంట ఏ విధముగ ఉంటుందో చెప్ప సక్కరలేదు. మొన్న మొన్ననే మనకు అధికముగ వర్షాలు పడినవి. వరదలుకూడ వచ్చినవి. ఈ వరదలవల్ల ముఖ్యంగా వల్లిమ గోదావరి జిల్లాలో వరదముంపు మూలంగా వైర్లు దెబ్బతిన్నవి, విపరీతమైన నష్టము కలిగించింది. వల్లిమ గోదావరి జిల్లాలో సుమారు ఒక లక్ష ఎకరములు దెబ్బతిన్నవి. ముఖ్యముగా ఒక్క ఏలూరు తాలూకాలోనే 15 వేల ఎకరాలు నీటిలో మునిగి పోయినవి అదే విధముగ భీమవరం, తాడేపల్లిగూడెం, నరసాపురం తాలూకాలలో చాలా భాగము దెబ్బతిన్నది. ఇట్లు చాలా పడిపోయినవి. ఈ అధిక వర్షాల వల్ల, వరదలవల్ల తీవ్రమైన నష్టము సంభవించింది గనుక, ఇళ్ళు పడిపోయిన వారికి, వైర్లుమునిగి పాడై పోయిన వారికి, కొంత ధనరూపంలో relief యివ్వడం మంచిది. వైర్లు నష్టపడిన వారిని, ఇండ్లు పడిపోయిన వారిని, విచారించి, వారికి తగిన సహాయము చేయటానికే మన రెవెన్యూ మంత్రి శ్రీ రంగారెడ్డిగారు స్వయముగ అక్కడికి వెళ్ళడము తటస్థించింది. అందుకు నేను చాలా సంతోషిస్తున్నాను. వేద పాశ్చ యొక్క కష్ట నిష్ఠూరములను వారు స్వయముగ విచారించినప్పుడు, వరద బాధితులకు తగిన relief ఇస్తారని ఆశిస్తున్నాను. వైర్లు పోయిన వారికి మరల విత్తనాలు, తక్కువ లోన్లు, ఎరువులు మరల సప్లయచేయడము, ఇళ్ళు పడి పోయిన వారికి కలప, ఆకు సప్లయచేయడము, న్యాయము అని నా అభిప్రాయము. ఇంత కాకుండా ఆహారోత్పత్తి పెరగటానికి ప్రభుత్వమువారు Cooperative Farming Societies ను ఏర్పాటు చేయాలని చూస్తున్నారు. ఈ విషయములో

అంధ్రాలో 15 సొసైటీలు, తెలంగాణాలో 30 సొసైటీలు పెట్టించదలచుకున్నారని తెలుస్తున్నది. సిద్ధాంతరీత్యా, ఈ సొసైటీల ఏర్పాటుకు ఎవరికినీ భిన్నాభిప్రాయము లేదు కాని, ఈ విధానము ఎంత వరకు ఆచరణ సాధ్యము అనేది ఆలోచిస్తే, ఇది చాలా సంకయాస్పదము, వివాదాస్పదమనే చెప్పవచ్చు. ఈ విధానమువల్ల రైతులకు ఏ విధముగాను లాభము ఉండదు. ఇది దండుగ వ్యవహారమనే కొందరు మిత్రులు అభిప్రాయ పడుతున్నారు. ఈ విధానము అమలులోనికి ప్రభుత్వము తేదలచుకుంటే, దీనిని జాగ్రత్తగాను, మెలకువతోను పరిశీలించడము మంచిది. తొందరపడి చేయడము మంచిది కాదు. ఒక వేళ ఈ విధానమును ప్రభుత్వము ఆచరణలో పెట్టదలచుకుంటే, రైతులలో గలిగిన అనుమానములు తీర్చటానికి ముందు ప్రభుత్వము యొక్క భూములలో ఆరంభించండి. కొల్లేరు ప్రాంతములో సుమారు 48 వేల ఎకరముల భూమి సుక్షేత్రమైనది ఉన్నది. అందులో ముందు experiment చేయండి. అది లాభకరమని ప్రోజెక్టు, రైతులకు రుజువు చేయండి అటు పిమ్మట రైతాంగమును ఈ సొసైటీలలో చేరమనడము సమంజసము. అటు తరువాత ఇతర చోట్లకు extend చేయవచ్చు. అంతే కాని, ఏమీ తెలియని అమాయకపు రైతాంగమును ఈ సొసైటీలలో చేరమని, విలు అయినంత పాద్యు పంటను వండించే వారి భూములు ఇవ్వమనడము ఎంత వరకు న్యాయము అనేది గుర్తించాలి. ప్రభుత్వము వారు ఈ సూచన అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

తరువాత Pay Committee Report ను గురించి కొన్ని విషయములు చెప్పవలసి ఉన్నది. ఏదో N. G. Os. కు సహాయము ప్రభుత్వము చేసేదని, గవర్నరుగారి ఉపన్యాసములో పేర్కొనబడింది. అందుకు సంబంధించదగినదే ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు. కాని N. G. Os. అయినను ఒక్క విషయము గుర్తించాలి, మన రాష్ట్ర ఆదాయము 68 కోట్లవి, అందులో N.G.Os క్రింద 30 కోట్లు ఖర్చుఅవుతున్నదని ముఖ్యమంత్రిగారుచెప్పారు. అంటే సగము ఆదాయము N.G.Os యొక్క కేతాలక్రింద ఖర్చు చేయవలసి వస్తే, ఇక రాష్ట్రములో ఉన్న మిగతా కార్యక్రమములు చేయవలసినవి, చేయదగినవి ఎన్నో ఉన్నప్పుడు వాటిక్రింద మిగతా 38కోట్లు సరిపోతుందా అనేది ఆలోచించాలి. దరిదాపు యాభై వంతులు ప్రభుత్వోద్యోగస్థుల క్రింద ఖర్చు చేస్తున్నారు. ప్రజలవద్ద నుంచి డబ్బు సేకరించి, ప్రజలకు చేయవలసిన కార్యక్రమములకు డబ్బు చాలకపోతే, ఇక ప్రభుత్వము మరల వస్తులు వేయజూస్తారు. లేకపోతే వేరేమార్గములేదు. వస్తులు వేయాలంటే అది Tax-Payer మీదనే పడుతుంది. Tax-Payer అంటే ముఖ్యమైన వ్యక్తి రైతాంగమే కష్టపడి ఆహార ధాన్యములు వండించి ప్రజలకు అందిస్తున్నది. అలాంటివాళ్ళ మీద వస్తుల పైన వస్తులు వేయడము సమంజసముగ లేదు. ఈ నాడు రైతులు అప్పులతో బాధ పడుతున్నారన్న సంగతి అందరికీ తెలుసును. Low Income Group కు చెందిన వారికంటే రైతాంగము యొక్క

ఆర్థిక పరిస్థితే మరింత హీనముగ నున్నది. Low Income Group వారు జీతాలు పెంచమని కోరవచ్చు, వద్దని నా అభిప్రాయము కాదు, వారి యొక్క జీవనోపాధికి తగినట్లు పెంచడము న్యాయమే కాని, పెద పెద్ద జీతాల వారికి పెంచవలసిన అవసరము ఏమీ వచ్చింది? పెద్ద జీతాల వారికి జీతాలు పెంచే బదులు చిన్న జీతాల వారికి జీతాలు పెంచితే పెంచవచ్చు. Pay Committee వారై నా ముందు చిన్న చిన్న జీతాల వారికి జీతాలు పెంచినట్లయితే బాగా ఉండేది. ప్రభుత్వాదాయములో జీతాల క్రింద సగము ఖర్చు అవుతున్నదని ఇతర ఖర్చులకు చాలదని రైతుల మీద పన్నులు వేయడము సమంజసము కాదు. ఇక ముందు అయినా ఇంతకంటే పెద్ద జీతాల వారికి జీతాలు పెంచడము న్యాయము కాదు. కాని రైతుల మీద మాత్రము పన్నులు వేయవద్దని మనవి చేస్తున్నాము. గవర్నరు గారి అభినందన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ విరమిస్తున్నాను.

The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Saturday, the 1st August, 1959.